

การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย

กันยรัตน์ ทองแก้ว

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

COLLECTING AND ANALYZING THAI LEGAL HEADINGS

KANYARAT TONGKAEW

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

2016

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การรวบรวมและวิเคราะห์ห้วงเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย
ชื่อผู้เขียน   นางสาวกันยารัตน์ ทองแก้ว
สาขาวิชา   บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
                                         ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์   ประธานกรรมการ
                                         รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา สิริโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชัยเลิศ ประสิทธิ์กุล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์พรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การรวบรวมและวิเคราะห์ห้วงเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย

ชื่อผู้เขียน นางสาวกัณยารัตน์ ทองแก้ว

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา   บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

คณะกรรมาการที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม ประเมินความเหมาะสม และตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทย โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ (1) การรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์ 3 ฉบับ โดยการคัดเลือกคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นคำนามและใช้คำแทนในภาษาไทยที่มีความหมายเหมือนกันหลายคำ (2) นำคำศัพท์ที่รวบรวมเสนอผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายให้ประเมินความเหมาะสมในการใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่อง และ (3) นำคำศัพท์ที่รวบรวมไปตรวจสอบการใช้กับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 4 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษ ใช้คำแทนในภาษาไทย
หลายคำและเข้าเกณฑ์การใช้เป็นหัวเรื่องใหญ่ประเภทคำนามเดี่ยวและกลุ่มคำหรือวลี
ทั้งหมด 641 คำ ใช้คำแทนในภาษาไทย จำนวน 1,343 คำ โดยแบ่งเป็นคำนามเดี่ยว จำนวน
518 คำ คิดเป็นร้อยละ 38.57 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 825 คำ คิดเป็นร้อยละ 61.43

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายได้ประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ที่จะใช้เป็นหัวเรื่อง
ทั้งหมด 641 คำ โดยคำที่ผ่านการประเมินอย่างเป็นเอกฉันท์ จำนวน 250 คำ คิดเป็น
ร้อยละ 39 และคำที่ผ่านการประเมินไม่เป็นเอกฉันท์ จำนวน 366 คำ คิดเป็นร้อยละ 57.10
อย่างไรก็ตาม มีคำศัพท์ที่ไม่ผ่านการประเมิน แต่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอคำเพิ่มเติมแทน

จำนวน 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.90 โดยแบ่งเป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 40 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 60

ผลการตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทย ทั้งหมด 641 คำ ไปตรวจสอบกับระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่ามีการใช้ทั้งหมด 164 คำ คิดเป็นร้อยละ 25.53 แบ่งเป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 107 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.66 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 57 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.87 เมื่อจำแนกตามห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการใช้คำศัพท์มากที่สุด จำนวน 134 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.90 รองลงมาคือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 82 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.79 สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.48 และสำนักบรรณสารสนเทศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 63 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.82 ตามลำดับ

ABSTRACT

Thesis Title	Collecting and Analyzing Thai Legal Headings
Student's Name	Miss Kanyarat Tongkaew
Degree Sought	Master of Arts
Field of Study	Library and Information Science
Academic Year	2016

Advisory Committee

1. Asst. Prof. Dr. Prapat Pawinun	Chairperson
2. Assoc. Prof. Sasinan Setthawatbodee	

In this thesis, the researcher collects, evaluates the appropriateness, and investigates the use of Thai legal vocabulary items as applied to legal headings.

In carrying out this investigation, the researcher proceeded in three steps taken seriatim:

In the first step, the researcher (1) collected vocabulary items from three law dictionaries by selecting English nouns and collecting their many Thai substitutes carrying the same meaning.

In the second step, the researcher (2) presented legal experts with the Thai vocabulary items collected in the first step so that the experts could evaluate their appropriateness as subject headings.

In the third step, the researcher (3) utilized online patron access (OPAC) system for verifying the vocabulary items at four university libraries.

Findings are as follows:

Concerning English legal vocabulary items for which there were Thai substitutes using many words, subject headings could take the form of single nouns or groups of words or phrases. The total was 641 English words with Thai substitutes comprising 518 words (38.57 percent). The total for groups of words or phrases comprised 825 (61.43 percent) of the total.

In evaluating the appropriateness of 641 vocabulary items used as subject headings, the legal experts concurred in respect to 250 (39 percent) vocabulary items, while failing to concur in regard to 366 (57.10 percent) vocabulary items. However, concerning vocabulary items not satisfying evaluation requirements, the experts proposed 25 words to be used in lieu of the unsatisfactory vocabulary items (3.90 percent). Of these 25 words, ten (40 percent) were single nouns and 15 (60 percent) were groups of words or phrases.

In investigating the use of 641 Thai vocabulary items at university libraries utilizing OPAC, the researcher found the following:

Of the 164 vocabulary items, 25.53 percent were 107 single nouns (16.66 percent), while 57 (8.87 percent) were groups of words or phrases. When classified by university library, it was found that Chulalongkorn University's Office of Academic Resources showed the highest use of the vocabulary items at 134 vocabulary items (20.90 percent). Next in descending order were the Thammasat University Libraries at 82 vocabulary items (12.79 percent); the Central Library, Ramkhamhaeng University at 80 vocabulary

items (12.48 percent); and the Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) e-Library at 63 vocabulary items (9.82 percent).

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตาจาก ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้วยความสำนึกและซาบซึ้งในพระคุณ ที่ท่านได้มอบความรู้ ตลอดจนให้คำปรึกษา คำแนะนำ และอบรมสั่งสอน รวมทั้งกำลังใจ เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบ ขอบพระคุณในความเมตตาและความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกบูชาแด่ พระคุณบิดามารดาที่ช่วยวางรากฐานการดำเนินชีวิต สนับสนุนส่งเสริมให้การศึกษาและ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และพระคุณ ครูอาจารย์ และแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการที่มี ส่วนช่วยวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาด้วยดี

กันยรัตน์ ทองแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ	(14)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
คำถามของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ.....	9
แนวคิดและหลักการกำหนดหัวข้อเรื่อง	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
การเก็บรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย	48
การประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมาย.....	49
การตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมาย	50
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 ผลการรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย	54
ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมคำศัพท์ทางกฎหมาย เพื่อใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องของผู้เชี่ยวชาญ.....	56
ตอนที่ 3 การตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายเป็นคำค้น ประเภทหัวเรื่องของห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	59
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	91
ภาคผนวก	93
บรรณานุกรม	127
ประวัติผู้เขียน.....	136

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมาย.....	49
2	นำเสนอผลการตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมาย	52
3	จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่รวบรวมได้จาก หนังสือพจนานุกรมนิติศาสตร์จำแนกตามจำนวนคำภาษาไทยที่แทน ในภาษาไทย.....	55
4	จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทน ในภาษาไทยหลายคำ จำแนกตามประเภทของคำ.....	56
5	จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสม สำหรับใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องของผู้เชี่ยวชาญสาขานิติศาสตร์ จำแนกตามสัดส่วนการเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย	57
6	จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ได้เสนอแนะเพิ่มเติมจากคำศัพท์ภาษาไทยที่รวบรวมได้จากหนังสือ พจนานุกรมนิติศาสตร์	58
7	จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสม และการเสนอคำเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญสาขานิติศาสตร์สำหรับใช้เป็น คำค้นประเภทหัวเรื่องจำแนกตามประเภทของคำ	58
8	จำนวนและร้อยละผลการตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่อง ในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC)	59
9	จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบ การสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) จำแนกตามห้องสมุด และประเภทของหัวเรื่อง	60

ตาราง	หน้า
10 จำนวนและร้อยละของคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบ การสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) จำแนกตามประเภท ของคำที่ใช้แตกต่างจากรวบรวม	61
11 จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายและผ่านการตรวจสอบในระบบการสืบค้นข้อมูล ทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) จำแนกตามประเภทของหัวเรื่อง	62
12 คำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ	94

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 เว็บไซต์ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	50
2 เว็บไซต์สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	51
3 เว็บไซต์สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	51
4 เว็บไซต์สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	52

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สารสนเทศเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ในการสนับสนุน การตัดสินใจและการแก้ปัญหาให้ถูกต้อง สารสนเทศที่ดีต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และประมวลผลด้วยวิธีการที่ถูกต้อง สรุปและ เผยแพร่ให้เหมาะกับผู้ใช้งานสารสนเทศ (ประภาส พาวินันท์, 2551, หน้า 1) ด้วยเหตุผลดังกล่าว การจัดเก็บเอกสารและการสื่อสารความรู้จึงเกิดขึ้นตั้งแต่มนุษย์เริ่มสร้าง สังคม และสามารถ จัดเขียนเพื่อบันทึกความนึกคิด ประสบการณ์และความรู้ลงวัสดุตามธรรมชาติชนิดต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐานและพัฒนาจนถึงการบันทึกข้อมูลดิจิทัลโดยคอมพิวเตอร์ เพื่อการค้นหา ความรู้ นั้น และนำไปใช้ประโยชน์ ห้องสมุดเป็นแหล่งจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศได้ จัดทำระบบการค้นคืนเพื่อดึงหรือค้นเอกสารย้อนหลังที่จัดเก็บไว้ตามหัวข้อที่ต้องการ (มาลี ถ้ำสกุล, 2545, หน้า 7-8) การจัดระบบสารสนเทศของห้องสมุดได้พัฒนาการจัดหา จัดการ และให้บริการสารสนเทศภายในห้องสมุดสู่แหล่งสารสนเทศทั่วโลกให้กับ ผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศที่สอดคล้องความต้องการมากยิ่งขึ้น (ประภาส พาวินันท์, 2548, หน้า 11) การเพิ่มปริมาณสื่อสารสนเทศในห้องสมุดอย่างรวดเร็ว ทำให้การเข้าถึง สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการมีความยุ่งยากมากขึ้น ดังนั้น การจัดทำเครื่องมือ ช่วยค้นซึ่งเป็นการควบคุมบรรณานุกรมอย่างหนึ่งจึงมีความสำคัญสำหรับงานบริการ สารสนเทศของห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงและใช้บริการวัสดุสารสนเทศทุก ประเภทไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร ดัชนีฉบับตัวเขียน วิทยานิพนธ์ คุชชีนิพนธ์ นิิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสื่ออื่น ๆ ที่ให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Igbashal & Tsegba, 2011)

ความต้องการสารสนเทศของมนุษย์เปลี่ยนไป ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ สารสนเทศเพื่อตอบสนองการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเห็นได้ชัดเจนในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้มีความต้องการสารสนเทศจำนวนมาก (ประภาส พาวินันท์, 2541ก, หน้า 12) การควบคุมบรรณานุกรมจึงเป็นงานที่มีความสำคัญของห้องสมุดในการช่วยเหลือผู้ใช้ ให้เข้าถึงสารสนเทศ ให้ครอบคลุมสารสนเทศที่มีปริมาณมากและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (Igbashal & Tsegba, 2011) การควบคุมบรรณานุกรมในงานทางบรรณารักษศาสตร์ เริ่มต้นปี ค.ศ. 1949 โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาและลักษณะทางกายภาพ ของสื่อสารสนเทศ (Wellisch, 1980) การควบคุมบรรณานุกรมเป็นกระบวนการสร้าง การจัดเก็บ การจัดการ และการค้นคืนข้อมูลของทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (Smiraglia, 1985, p. 1) เพื่อให้ผู้ใช้ค้นหาสารสนเทศของห้องสมุดได้ง่ายและรวดเร็ว บรรณารักษจึงได้จัดทำดัชนีหรือบัญชีรายชื่อวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด และบันทึก รายละเอียดของวัสดุแต่ละรายการเพื่อช่วยผู้ใช้ตัดสินใจเลือกสารสนเทศที่ต้องการได้ เจาะจงมากยิ่งขึ้น (ประภาส พาวินันท์, 2541ข, หน้า 248)

การค้นคืนสารสนเทศจัดเป็นการสื่อสารระหว่างผู้ผลิตสารสนเทศกับผู้ใช้ สารสนเทศ (อัมพร ทิชะระ, 2546, หน้า 19) ทำให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ตรงกับ ความต้องการ การค้นคืนสารสนเทศ (information retrieval) มีความหมายเดียวกับ การค้นวรรณกรรม (literature searching) ซึ่งหมายถึงกระบวนการค้นเอกสารเพื่อให้ได้ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ชลทิตา สุทธินิรันดร์กุล, 2552, หน้า 2) ปัญหา ของการค้นคืนสารสนเทศเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษ 1940 หรือหลังสงครามโลก ครั้งที่สองเป็นต้นมา จากการที่สารสนเทศเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหา กับผู้ใช้บริการในการค้นคืนสารสนเทศที่ต้องการในเวลาอันรวดเร็ว และเอกสารที่เข้าเรื่อง หรือตรงกับความต้องการของผู้ใช้มักไม่ถูกค้นคืนออกมา ทำให้เกิดการสร้างและการผลิต ผลงานวิชาการซ้ำซ้อนกัน (ปัทมาพร เย็นบำรุง, 2545, หน้า 148)

การกำหนดคำหรือคำศัพท์ (terms or vocabularies) มีความสำคัญมากในระบบ การค้นคืนข้อมูล โดยเชื่อกันอยู่ว่า ในกระบวนการสืบค้นสารสนเทศ มีข้อมูลอย่างน้อย ร้อยละ 35 ได้หายไป นับจากเมื่อผู้ใช้บริการเริ่มติดต่อขอข้อมูลจนถึงกระบวนการสุดท้าย

เมื่อเขาได้รับข้อมูลนั้น ๆ นั่นคือ ร้อยละ 10 แรกได้หายไปอันเนื่องจากผู้ขอใช้บริการข้อมูลไม่สามารถอธิบายความต้องการได้อย่างถูกต้อง ส่วนอีกร้อยละ 25 ได้หายไปเนื่องจากการใช้คำในการสืบค้น และการจัดทำบรรณานุกรมที่ผู้ค้นคืนไม่สามารถใช้คำเฉพาะเจาะจงที่ต้องการและ/หรือเอกสารนั้นไม่ได้รับการจัดทำบรรณานุกรมที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้ประสิทธิภาพของการค้นคืนข้อมูลจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดทำบรรณานุกรมเป็นสำคัญ (ชลัยพร เหมะรัชตะ, 2535, หน้า 22)

ทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมบรรณานุกรมมุ่งเน้นระบบ รูปแบบ และวิธีการที่สอดคล้องเนื้อหาหรือลักษณะทางกายภาพของสื่อสารสนเทศแต่ละประเภท (Howarth, 2005, p. 37) ในการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ นอกเหนือจากชื่อเรื่องและผู้แต่ง จะเป็นสิ่งสำคัญที่อำนวยความสะดวกในการระบุทรัพยากรสารสนเทศตามความต้องการแล้ว การกำหนดเนื้อหาสาระหรือการกำหนดหัวเรื่อง (subject headings) มีความสำคัญเช่นเดียวกัน หัวเรื่องเป็นคำแทนเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นภาษาบรรณานุกรม คือ ประกอบด้วย คำ วลี ข้อความ หรือคำศัพท์ที่กำหนดขึ้น (จิตยารัตน์ อินทวงศ์, 2557, หน้า 7-5) หัวเรื่องมีความสำคัญต่องานสารสนเทศมากขึ้น เพราะเป็นการใช้เงินภาษาสื่อสารโดยตรงระหว่างผู้ใช้บริการสารสนเทศกับบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศ (อัมพร ทิขะระ, 2546, หน้า 31)

การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา สถาบันการศึกษาได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถและความพร้อมของตนเอง (ประภาส พาวินันท์, 2551, หน้า 1-2) สารสนเทศนับว่าเป็นหัวใจสำคัญและเป็นพลังขับเคลื่อนหรือปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนในสังคมโลกและสังคมไทย สารสนเทศทางกฎหมายเป็นเรื่องพื้นฐานที่ประชาชนควรทราบ เพราะกฎหมายเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ประชาชนทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความเรียบร้อยและมีความสุข ดังนั้น สารสนเทศทางกฎหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์สารสนเทศทางกฎหมายในยุคปัจจุบัน มีการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกรวดเร็วและง่ายมากขึ้น เนื่องจากสถาบันบริการสารสนเทศ ห้องสมุด หรือแม้แต่

หน่วยงานทางด้านกฎหมายต่าง ๆ ได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการสารสนเทศ (นิรมล ชุ่ม, 2557, หน้า 21)

กฎหมายซึ่งเป็นระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของรัฐบาลหรือสังคมที่กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้บังคับ ควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม ให้ปฏิบัติตาม หากผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ผู้นั้นจะมีความผิดและได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ (คณะกรรมการอิสระ-ว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ, 2555, หน้า 1) ไม่ว่าจะเป็นพิจารณาในแง่ที่ว่ากฎหมายเป็นกฎกติกาที่ช่วยทำให้คนในสังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข กฎหมายเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน หรือกฎหมายเป็นเครื่องมือที่ทำให้ประเทศมีประสิทธิภาพมีความเจริญก้าวหน้า จุดมุ่งหมายในที่สุดของกฎหมายก็ต้องอยู่ที่ความถูกต้องและความยุติธรรม (กำชัย จงจักรพันธุ์, 2558, หน้า 35) กฎหมายมิได้บัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับมนุษย์ในสังคมเท่านั้น แต่บัญญัติขึ้นเพื่อความยุติธรรมเพื่อวางกฎเกณฑ์ของสังคมให้อยู่ในลักษณะพอดี มิให้มีการข่มเหงและกดขี่กัน ฉะนั้นกฎหมายจึงต้องมุ่งไปสู่ความคิดในทางยุติธรรม (idea of justice) (วิชา มหาคุณ, 2534, หน้า 15)

สารสนเทศทางกฎหมายมีหลายรูปแบบ บันทึกเกี่ยวกับอาชญากรรมอยู่ในรูปข้อมูลดิบ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการสืบสวนและการตัดสินใจของศาล โดยช่วงอายุของข้อมูลมีเพียงไม่กี่วันจนถึง 2 ปี ซึ่งช่วงอายุของเอกสารมีความสำคัญสำหรับการจัดการเอกสาร ซึ่งปัจจุบันในการที่จะเข้าถึงข้อมูล สำหรับการปฏิบัติงาน เนื่องจากข้อมูลมีไม่เพียงพอ เพราะระบบการจัดเก็บและการค้นคืนไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรฐานมีความจำเป็นสำหรับการจัดการเอกสาร เพราะถ้าระบบการจัดเก็บไม่มีมาตรฐานจะทำให้การเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเกิดความขัดแย้ง นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ใช้เสียเวลาและต้องใช้ความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความต้องการ สำหรับคดีความที่ยังไม่ได้มีการตัดสินหรือข้อสรุปจะต้องมีการแบ่งแยกชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องความลับและการปกป้องผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความ ด้วยเหตุนี้การรวบรวมคดีความไว้ในห้องเฉพาะจัดหมวดหมู่อย่างดี การกำหนดสัญลักษณ์ การจัดหมวดหมู่ จำเป็นต้องมีมาตรฐานสากลซึ่งมีความสำคัญ เพื่อให้คณะผู้ตัดสินคดีความได้ใช้ประโยชน์อย่างสะดวกและรวดเร็ว (Akintunde, 1990) กฎหมายได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดเก็บและการค้นคืนทรัพยากรสารสนเทศทางกฎหมายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้นักกฎหมายและประชาชนได้เข้าถึงเนื้อหาได้เจาะจงมากยิ่งขึ้น

ระบบค้นคืนเอกสารทางกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องของอาชญากรรม ถ้ามีระบบสืบค้นที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะทำให้เห็นถึงความสำคัญของระบบอาชญากรรมของประเทศ ถ้าประเทศมีระบบค้นคืนที่ดี จะเป็นเครื่องชี้ถึงฐานข้อมูลอาชญากรรมที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งเอกสารหรือวรรณกรรม (ข้อมูล) ที่เกี่ยวกับอาชญากรรม เอกสารระบบค้นคืนและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมมีความสำคัญต่อผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอาชญากรรม ดังนั้น การควบคุมบรรณานุกรมโดยการจัดทำทะเบียนการคัดเลือก การกำหนดรายละเอียด การทำหัวเรื่อง และรายละเอียดทางบรรณานุกรมของสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเข้าถึง การคัดเลือก การจัดเก็บ การค้นคืน และการกำหนดคำแทนเนื้อหา รวมทั้งการเข้าถึงสารสนเทศทางกฎหมาย (Akintunde, 1990)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงได้มุ่งพัฒนาความเจริญของงานทางด้านสติปัญญา และความคิด สร้างสรรค์กำลังคนในระดับนักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง และมุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป (ประภาส พาวินันท์, 2539, หน้า 1) จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่กำหนดคุณลักษณะของคนไทยยุคใหม่ ได้แก่ มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ (ประภาส พาวินันท์, 2558, หน้า 33) การพัฒนาระบบการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักศึกษา นักกฎหมาย นักวิชาการ อาจารย์ และผู้ใช้สารสนเทศทางกฎหมายทั่วไป ในการเข้าถึงสารสนเทศทางกฎหมายได้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย เพื่อช่วยให้บรรณารักษ์สามารถกำหนดคำค้นทางกฎหมายได้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย
มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทยจากพจนานุกรมนิติศาสตร์
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทยสำหรับใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่อง
3. เพื่อตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทยกับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (OPAC)

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย มีคำถามของการวิจัยดังนี้ คือ

1. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทยมากกว่าหนึ่งคำมีมากน้อยเพียงใด
2. ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายมีความคิดเห็นต่อการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายสำหรับใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอย่างไร
3. คำศัพท์ทางกฎหมายมีการใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลของห้องสมุดหรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คำศัพท์ทางกฎหมายที่รวบรวมจากพจนานุกรมนิติศาสตร์

2. ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (OPAC) ที่ใช้ในการตรวจสอบ คำศัพท์ที่ได้จากการรวบรวม ประกอบด้วยฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน ในสาขานิติศาสตร์จำนวน 4 แห่ง คือ

2.1 ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://www.car.chula.ac.th/>

2.2 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

<http://www.library.tu.ac.th/index.html>

2.3 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

<http://www.lib.ru.ac.th/index.php>

2.4 สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

<http://www.library.stou.ac.th/>

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การสื่อความหมายตรงกัน จึงได้นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

คำศัพท์ หมายถึง คำทางกฎหมายที่รวบรวมจากพจนานุกรมนิติศาสตร์

หัวเรื่อง หมายถึง คำศัพท์ทางกฎหมายที่ได้จากการรวบรวม การคัดเลือก และผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีแบบแผนตามเกณฑ์การพัฒนาหัวเรื่องจนได้คำที่สื่อความหมายชัดเจนและความครอบคลุม

การวิเคราะห์หัวเรื่อง หมายถึง การแยกแยะคำหรือกลุ่มคำทางกฎหมายเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อทำความเข้าใจแต่ละคำให้กระจ่างแจ้ง ซึ่งในงานวิจัยนี้ ดำเนินการวิเคราะห์โดยการรวบรวม จำแนกคำศัพท์ ประเมินความเหมาะสม และการตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายกับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อให้ได้หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

กฎหมาย หมายถึง กฎระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นให้คนในสังคมปฏิบัติ เพื่อความสงบสุขของทุกคนในสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้แทนคำภาษาไทยหลายคำที่ปรากฏในหนังสือพจนานุกรมนิติศาสตร์
2. ทำให้ได้คำศัพท์ทางกฎหมายที่มีความเหมาะสมสำหรับกำหนดเป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย
3. ทำให้ทราบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทยเป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องในระบบการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การวิจัยเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการทำการวิจัย ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ

1.1 ความหมายของการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ

1.2 ความสำคัญของการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ

2. แนวคิดและหลักการกำหนดหัวเรื่อง

2.1 ความหมายของหัวเรื่อง

2.2 ความสำคัญของหัวเรื่อง

2.3 ประเภทของหัวเรื่อง

2.4 การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ

การควบคุมวรรณกรรมมีมาตั้งแต่ยุคโบราณที่มนุษย์มีการบันทึกข้อมูล ซึ่งเป็นรายการแผ่นดินเหนียวด้วยอักษรคูนิฟอร์ม ในสมัยของบาบิโลเนียนและราชชื่อม้วนปาปิรัสของชาวอียิปต์ส่วนในยุคกลางถึงยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (เรเนซองส์) จำนวนการรวบรวมบรรณานุกรมได้เพิ่มขึ้น ต่อมาการผลิตแท่นพิมพ์ในศตวรรษที่ 15 เป็นปัจจัยที่ทำให้จำนวนบรรณานุกรมเพิ่มมากขึ้น พัฒนาการของการพิมพ์ทำให้การควบคุมบรรณานุกรม

ยากขึ้นตามไปด้วย พัฒนาการของการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศตั้งแต่ ค.ศ. 1960 มีการพัฒนาค้นคว้าวิจัยทั้งด้านการใช้คำศัพท์อิสระ เทคนิค วิธีการการค้นคืน ระบบปัญญาประดิษฐ์ การพัฒนากลุ่มความร่วมมือของสถาบันบริการสารสนเทศที่สำคัญ (มาลี ล้ำสกุล, 2545, หน้า 28)

การจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือก ความคุม โครงสร้างสารสนเทศ การจัดหา การจัดเก็บสารสนเทศเพื่อการเข้าถึง ครอบคลุม การค้นหา การดึงสารสนเทศที่เข้าเรื่องจากแหล่งภายในและภายนอก ให้ผู้ใช้ได้รับ ทรัพยากรสารสนเทศตามความต้องการ การสร้างเครื่องมือเพื่อการค้นทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งระบบที่จัดทำด้วยแรงงานคนและด้วยคอมพิวเตอร์ การเข้าถึง (access) เป็นวิธีการที่ ผู้ใช้สามารถค้นคืนและได้รับสารสนเทศที่ต้องการ โดยสารสนเทศที่เข้าถึงเป็นทรัพยากร-สารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศอื่น ที่จัดไว้บริการผู้ใช้ (มาลี ล้ำสกุล, 2553, หน้า 4, 7)

การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ ครอบคลุม ทฤษฎีพื้นฐานและการประเมิน ระบบจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ เทคโนโลยี และมาตรฐานการจัดเก็บและค้นคืน สารสนเทศ การวิเคราะห์และตัวแทนสารสนเทศ สารสนเทศ วรรณกรรมและการควบคุม คำศัพท์ ผู้ใช้ระบบค้นคืนสารสนเทศ และพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศ การค้นหา และการค้นคืนสารสนเทศ (มาลี ล้ำสกุล, 2553, หน้า 4) การจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรสารสนเทศกับผู้ใช้ซึ่งมีความต้องการสารสนเทศ มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ทรัพยากรสารสนเทศ ฐานข้อมูล และผู้ใช้ ดังนี้ (สมพร พุทธาพิทักษ์, 2551, หน้า 34-39)

1. ทรัพยากรสารสนเทศ (information resources) หมายถึงสิ่งที่ได้รับการบันทึก เป็นหลักฐานและได้คัดเลือกมาเพื่อให้บริการสารสนเทศ แบ่งออกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง เช่น แบ่งออกตามแหล่งสารสนเทศคือ แหล่งปฐมภูมิ (primary source) ซึ่งเป็นสารสนเทศจากแหล่งต้นกำเนิดโดยตรง เช่น เหตุการณ์ สถานที่ ผลการศึกษา และแหล่งทุติยภูมิ (secondary source) ซึ่งรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ จากแหล่งปฐมภูมิ โดยอาจเรียบเรียง จัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบ ย่อเรื่องให้เข้าใจง่าย หรือนำมาจัดทำดัชนี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยค้นคว้าต่อไป เช่น สารานุกรม พจนานุกรม

ฐานข้อมูลบรรณานุกรม เป็นต้น แบ่งตามรูปลักษณะของสื่อที่ใช้จัดเก็บ คือ กระดาษ ไมโครฟอร์มหรือวัสดุย่อส่วน สื่อแม่เหล็ก เช่น ฮาร์ดดิสก์ เทปเสียง เทปวิดีโอ และสื่อ แสง เช่น ซีดี (compact disk) หรือดีวีดี (digital versatile disk) เป็นต้น แบ่งตามการจัดการ ด้วยคอมพิวเตอร์ คือ แอนะล็อก (analog) และดิจิทัล (digital)

2. ฐานข้อมูลสารสนเทศ เกิดจากการเผยแพร่ความรู้ในสื่อหลายรูปแบบ เช่น หนังสือ วารสาร สื่อโสตทัศน์ ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนามากขึ้น จึงมีการรวบรวม จัดเก็บความรู้ในรูปแบบฐานข้อมูล ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการค้นหา โดยฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้น มีลักษณะ จัดทำขึ้น โดยหน่วยงานภายนอกองค์กรซึ่งมักเป็นการบริการเชิงพาณิชย์ที่จัดจำหน่ายในรูปแบบซีดีรอม หรือบริการแก่สมาชิกให้สามารถค้นระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ส่วนฐานข้อมูลภายในองค์กรนั้นมักมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินการของ หน่วยงานเป็นหลัก หรืออาจเป็นเรื่องเฉพาะที่ไม่สามารถจัดซื้อจากบริการสารสนเทศ เชิงพาณิชย์ได้

3. ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์คือโปรแกรมที่ใช้ในการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ มีหลายประเภท แต่ที่รู้จักโดยทั่วไปคือ ซอฟต์แวร์ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System--DBMS) เช่น Microsoft SQL Server, DB2, Oracle, Microsoft Access ซอฟต์แวร์ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automation System) เช่น ระบบ-ห้องสมุดอัตโนมัติอินโนแพค (INNOPAC) ระบบห้องสมุดอัตโนมัติฮอริซอน (Horizon) ระบบห้องสมุดอัตโนมัติวีที-แอลเอส (VTLS) และโปรแกรมการค้นบนอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า เสิร์ช เอ็นจิน (search engine) เช่น Google และ Yahoo เป็นต้น

4. ผู้ใช้มีการแบ่งประเภทไว้ 2 แบบ คือ แบ่งตามหน้าที่และแบ่งตามความชำนาญ หรือประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศ (สมพร พุทธาพิทักษ์, 2551, หน้า 36-39)

ผู้ใช้ที่แบ่งตามหน้าที่ในสถาบันบริการสารสนเทศ จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ใช้ ที่เป็นตัวกลาง (intermediary หรือ mediator) หมายถึงผู้ให้บริการค้นคืนสารสนเทศ อาทิ บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งทำหน้าที่ค้นหาสารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ และผู้ใช้ปลายทาง (enduser หรือ end user) ซึ่งได้แก่ผู้ใช้ที่มีความต้องการสารสนเทศ ของตนเอง สามารถค้นหาสารสนเทศได้ด้วยตนเอง หรืออาจขอใช้บริการจากผู้ให้บริการ

ก็ได้ ผู้ใช้กลุ่มนี้ อาจเป็นนักวิจัย ผู้บริหาร นักศึกษา อาจารย์ หรือประชาชนทั่วไป ซึ่งมีความต้องการและแสวงหาข้อมูลจากฐานข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ จึงจะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้

ผู้ใช้ที่แบ่งตามความชำนาญหรือประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศ จำแนกตามระดับความสามารถในการได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใช้ที่มีความชำนาญหรือประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศจากระบบสารสนเทศเป็นอย่างดี (experienced user) และกลุ่มผู้ใช้ที่มีความชำนาญหรือประสบการณ์ในระดับปานกลาง (moderately user experienced user) และผู้ใช้ที่ไม่เคยใช้ระบบมาก่อน (novice)

ความหมายของการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ

การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ (Information Storage and Retrieval--ISR) มีการกำหนดความหมายไว้หลากหลาย โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ การจัดเก็บสารสนเทศ (information storage) และการค้นคืนสารสนเทศ (information retrieval) (มาลี ลำสกุล, 2545, หน้า 6-7)

การจัดเก็บสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างและควบคุมทางบรรณานุกรม โดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการทำรายการและข้อมูลบรรณานุกรมในลักษณะเก็บข้อมูล เข้าแฟ้มข้อมูล จัดเตรียมแฟ้ม รวมไปถึงการจัดทำสื่อจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่าง ๆ และฐานข้อมูลเพื่อการค้นหาและค้นคืนสารสนเทศ

การจัดเก็บสารสนเทศ หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบเพื่อให้สามารถค้นหาและจัดเก็บสารสนเทศเข้าที่เดิมได้โดยสะดวกรวดเร็ว อาจใช้คอมพิวเตอร์ หรือสื่อจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่าง ๆ (ณัฐพร เดชชัย, 2548, หน้า 7)

การจัดเก็บซึ่งรวมทั้งการจัดหาเพื่อให้ได้รับสารสนเทศหรือสามารถระบุทรัพยากรสารสนเทศที่อยู่ในแหล่งจัดเก็บ โดยใช้ป้ายระบุข้อมูลหรือชื่อเขตข้อมูลหรือแท็ก (tag) คำแทนสาระเพื่อการค้นคืนทรัพยากรสารสนเทศ การจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ และการทำป้ายระบุข้อมูลในวิธีการที่จะใช้ประโยชน์เพื่อการค้นคืนสารสนเทศ ทั้งเพื่อสามารถระบุได้ว่ามีทรัพยากรอะไร จัดเก็บไว้ในแหล่งใดของสถาบัน ทรัพยากรใดเก็บไว้ในแหล่งเดียวกันหรือต่างแหล่ง การค้นคืนสารสนเทศจึงหมายถึงวิธีการที่สามารถเข้าถึง

สารสนเทศที่ทำการจัดเก็บ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ก็ตามให้ได้รับสารสนเทศที่ต้องการ โดยการแยกสารสนเทศที่ต้องการออกจากกลุ่มของสารสนเทศที่ไม่ต้องการ (มาลี ล้าสกุล, 2545, หน้า 7)

ความสำคัญของการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ

สารสนเทศเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ในการสนับสนุนการตัดสินใจและการแก้ปัญหาให้ถูกต้อง สารสนเทศที่ดีต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และประมวลผลด้วยวิธีการที่ถูกต้อง สรุปและเผยแพร่ให้เหมาะสมกับผู้ใช้งานสารสนเทศ ในชีวิตประจำวันมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสารสนเทศตลอดเวลา (ประภาส พาวินันท์, 2551, หน้า 1)

สังคมสารสนเทศ (information age) เกี่ยวข้องโดยตรงกับพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารในการจัดบริการสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ จากภาวะการเพิ่มปริมาณสารสนเทศอย่างรวดเร็วทั่วมพื้นที่ (information explosion) ซึ่งเป็นผลของการทุ่มเทวิจัยและและพัฒนาความก้าวหน้าและขยายตัวทางการศึกษาในระดับสูง มีสารสนเทศผลิตออกมาหลายสาขาวิชาทั้งสาขาวิชาใหญ่และสาขาวิชาย่อย วิชาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างมากมาหลายรูปแบบ อาทิ ไมโครฟิล์ม ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง วิกิตทัศน์ และสื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องใช้เครื่องมือในการเข้าถึง อ่านและใช้สารสนเทศ สารสนเทศที่ผลิตจากแหล่งต่าง ๆ กันประเทศในยุโรป อเมริกา เอเชียใช้ภาษาต่าง ๆ กัน เป็นอุปสรรคแก่ผู้ใช้ สารสนเทศเรื่องเดียวกันมีการผลิตซ้ำซ้อนหลายรูปแบบเป็นมลพิษทางสารสนเทศ เหล่านี้เป็นปัญหาในการเข้าถึงและเข้าใช้สารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพจำเป็นต้องมีการคัดเลือก ดำเนินการ มีการลงทุน เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถาบันบริการสารสนเทศ การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศมีความสำคัญต่อสถาบันบริการสารสนเทศในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (มาลี ล้าสกุล, 2545, หน้า 14-15)

1. เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตสารสนเทศและแหล่งทรัพยากรสารสนเทศกับผู้ต้องการใช้สารสนเทศ

2. ก่อให้เกิดการส่งเสริมในการถ่ายโอนและไหลของสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างผู้ต้องการใช้สารสนเทศกับแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ และมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศ

3. เป็นการกลั่นกรองสารสนเทศในช่องทางถ่ายโอนสารสนเทศที่เป็นทางการ ซึ่งช่วยคัดเลือกรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับและใช้สารสนเทศที่มีคุณภาพ

4. เป็นงานหลักที่เชื่อมโยงระบบต่าง ๆ และระบบงานของสถาบันบริการสารสนเทศ เช่น ระบบยืมคืนสารสนเทศ ระบบจัดทำสำเนาเอกสารเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้สารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. ช่วยให้ผู้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ถูกต้อง โดยการค้นคืนตรงตามความต้องการ และทันต่อเวลา เพื่อการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันบริการสารสนเทศ

การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศมีความสำคัญต่อผู้ใช้ในการขจัดปัญหาต่าง ๆ ในการเข้าถึงสารสนเทศ ระบบที่จัดทำขึ้นมุ่งช่วยสร้างความคิดแก่ผู้ใช้ในการเข้าถึงงานของผู้เขียน เป็นการสร้างความคิดให้ตรงกับแนวคิดที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ในทรัพยากรสารสนเทศเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ทั้งภายในสถาบันบริการสารสนเทศและแหล่งทรัพยากรทั่วโลกได้อย่างเสรี ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายในเรื่องสิทธิของการใช้สารสนเทศ

2. ให้ความสำคัญแก่ผู้ใช้ประเภทต่าง ๆ โดยจัดให้มีวิธีการและเครื่องมืออำนวยความสะดวก เครื่องมือค้นคืนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ใช้ค้นคืนได้ด้วยตนเองหรือโดยผ่านผู้ให้บริการ ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำและค้นคืนสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้

3. มีการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ โดยเฉพาะในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วทั้งวิธีการจัดหาจัดเก็บ และการค้นคืนสารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้

4. ช่วยให้ผู้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ถูกต้อง ตรงตามความต้องการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน ในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในการปฏิบัติงาน บริหารงาน หรือตอบสนองความสนใจต่าง ๆ

5. สนับสนุนผู้ให้สามารถใช้สามารถประเมิน แยกแยะ ทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความคิดของสารสนเทศเพื่อการเลือกสรร ศึกษา แสวงหา ติดตามสารสนเทศได้ด้วยตนเองเป็นผู้เรียนแบบพึ่งตนเองตลอดไป

การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ มีขอบเขตการศึกษาที่กว้างเกี่ยวกับการจัดเก็บสารสนเทศและการค้นคืนสารสนเทศครอบคลุมทั้งทฤษฎีพื้นฐาน งานวิจัย การดำเนินงานต่าง ๆ และการประเมิน การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ เทคโนโลยีมาตรฐานในการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ และการวิเคราะห์และตัวแทนสารสนเทศ วรรณกรรมและการควบคุมคำศัพท์ และสาระสังเขป ผู้ใช้กับระบบค้นคืนสารสนเทศ เทคนิควิธี และพัฒนาการค้นคืนสารสนเทศจากสื่อบันทึกต่าง ๆ (มาลี ลำสกุล, 2545, หน้า 16)

การจัดเก็บสารสนเทศเป็นคำที่เกิดขึ้นควบคู่กับสถาบันบริการสารสนเทศในอดีตมีความหมายครอบคลุมการจัดทำโครงสร้างและควบคุมบรรณานุกรม เป็นการจากระบบโดยวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ บรรณานุกรม วรรณกรรม สาระสังเขป ควบคุมบรรณานุกรม การค้นคืนสารสนเทศในอดีตเป็นงานบริการช่วยผู้หาค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ (information search) หรือบอกให้ผู้รู้แหล่งจัดเก็บสารสนเทศ งานค้นคืนสารสนเทศจึงเป็นงานค้นหาและช่วยผู้หาค้น แนะนำและสอนผู้ใช้อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ผู้ใช้ได้รับทรัพยากรสารสนเทศตามความต้องการ (มาลี ลำสกุล, 2545, หน้า 6-7)

การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ เป็นกระบวนการทั้งการคัดเลือกควบคุมโครงสร้างสารสนเทศ การจัดหา การจัดเก็บสารสนเทศเพื่อการเข้าถึงและกระบวนการสำคัญใด ๆ ในการแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมการค้นหา การดึงสารสนเทศที่เข้าเรื่อง เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งแหล่งจัดเก็บภายในและแหล่งภายนอก เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศหรือรายการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งบรรจุเนื้อหาตรงตามต้องการ และในการบริการจะนำเสนอให้ผู้ใช้อย่างรวดเร็วทันการณ์ ทั้งนี้การจัดเก็บ

และการค้นคืนสารสนเทศเป็นระบบที่จัดทำทั้งด้วยแรงงานคนและด้วยคอมพิวเตอร์ (มาลี ถ้ำสกุล, 2545, หน้า 8)

แนวคิดและหลักการกำหนดหัวเรื่อง

ทรัพยากรสารสนเทศเมื่อได้รับคัดเลือกโดยผ่านเกณฑ์และนโยบายการคัดเลือก ทรัพยากรสารสนเทศที่คำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้แล้วทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ ต้องได้รับการวิเคราะห์ เพื่อสร้างตัวแทนสารสนเทศให้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเชื่อมโยง ระหว่างผู้ใช้กับสารสนเทศ จัดระบบองค์ความรู้ที่บันทึกไว้ในสื่อสารสนเทศ จัดเก็บตาม หลักมาตรฐานสากล ควบคุมให้สามารถค้นหาข้อมูลและสามารถเข้าถึงตัวทรัพยากร- สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ (ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล, 2552, หน้า 7, 36)

การค้นหานั่งหนังสือและวัสดุอื่น ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุด กรณีที่ผู้ใช้บัตร์รายการ ไม่ทราบชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องของหนังสือ แต่ทราบว่าการค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องอะไร ก็สามารถดูที่บัตร์หัวเรื่องได้ บัตร์หัวเรื่องมีประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องสมุดมาก บัตร์นี้จะช่วยให้ สามารถค้นหาความรู้ที่มีอยู่ในห้องสมุดได้อย่างกว้างขวาง หากมีผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่ ต้องการหลายคน และใช้ชื่อเรื่องที่แตกต่างกันออกไป ผู้ใช้ห้องสมุดก็จะได้นั่งหนังสือเรื่อง ที่ต้องการหลายเล่ม (เจลิยว พันธุ์สิดา, เต็มสุข พงษ์ตน, บุญศรี ไพรัตน์, และพวา พันธุ์เมฆา, 2521, หน้า 1) หัวเรื่อง (subject catalogue) น่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดเพราะผู้มาค้นทราบ หัวเรื่องที่่จะค้น ต้องการทราบว่าในห้องสมุดมีหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ มีกี่เล่ม การจำแนกที่ละเอียดจะช่วยค้นได้มากเพราะหนังสือเล่มเดียวอาจมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ หัวเรื่องต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 หัวเรื่อง (สุชาดา ชินะจิตร, 2535, หน้า 91)

จุดมุ่งหมายสำคัญของการกำหนดหัวเรื่องก็คือ เพื่อรวบรวมวัสดุสารสนเทศที่มี เนื้อหาในเรื่องเดียวกันมาอยู่ด้วยกัน ภายใต้คำหรือวลีเดียวกัน รายการหัวเรื่องนี้จะพิมพ์ไว้ บนบรรทัดแรกสุดเหนือรายการหลัก เพื่อให้เป็นจุดที่ผู้ใช้จะเข้าถึงโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบ รายการทางบรรณานุกรม ซึ่งอาจจะเป็นแบบบัตร์ แบบตัวเล่มหนังสือ แบบไมโครฟอร์ม หรือแบบออนไลน์ (พวา พันธุ์เมฆา, 2549, หน้า 1)

ความหมายของหัวเรื่อง

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำ หรือ วลี (กลุ่มคำ) หรือ วิสามานยนาม หรือ วิสามานยนามต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนวัสดุการศึกษาทุกชนิด เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้นำไปยังเนื้อหาสาระที่แท้จริงของสิ่งพิมพ์และวัสดุการศึกษาดังกล่าวแล้วทุกชนิดที่มีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน หัวเรื่องที่ใช้กันโดยทั่วไปนั้น มักมีลักษณะเป็นคำหรือวลีที่สั้น กระชับ มีความหมายเด่นชัด สามารถครอบคลุมเนื้อเรื่องของหนังสือและสิ่งพิมพ์ตลอดจนวัสดุการศึกษาอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวางไปจนกระทั่งถึงเนื้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจงลงไปเฉพาะเรื่องและเฉพาะแง่มุมต่าง ๆ ดังนั้น หัวเรื่องจึงอาจปรากฏอยู่ในบัตรรายการของสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หรืออาจปรากฏอยู่ในหนังสือบางประเภท เช่น หนังสือบรรณานุกรม หนังสือบรรณานุกรมวารสาร ฯลฯ เป็นต้น (ทองหยด ประทุมวงศ์, 2521, หน้า 1) ซึ่งนักวิชาการในสาขาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ให้ความหมายของหัวเรื่อง (subject headings) ไว้ตามลำดับ ดังนี้

หัวเรื่อง คือ คำหรือวลี หรือ ชื่อบุคคล ตลอดจนชื่อเฉพาะอื่น ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม คำหรือวลีที่นำมาใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือนั้นควรเป็นคำสั้น ๆ ที่มีความหมายเด่นชัด และเฉพาะเจาะจงครอบคลุมเนื้อเรื่องที่แท้จริงของหนังสือเรื่องนั้น ๆ (ทองหยด ประทุมวงศ์, 2517, หน้า 395)

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำหรือวลี ชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นมาใช้แทนเนื้อหาหรือเรื่องราวทั้งหมดของหนังสือ ส่วนมากจะกำหนดเป็นคำสั้น ๆ กระชับ ได้ใจความคลุมเนื้อเรื่องของหนังสือทั้งเล่ม (สมจิต พรหมเทพ, 2520, หน้า 53)

หัวเรื่อง คือ คำหรือวลีที่ใช้แทนเนื้อหาสาระที่แท้จริงของหนังสือแต่ละเล่ม คำหรือวลีที่ใช้ควรสั้น กระชับ และได้ใจความชัดเจน หรือมีความหมายเด่นชัด และเฉพาะเจาะจงครอบคลุมเนื้อหาที่แท้จริงของหนังสือทั้งเล่มได้ ไม่ควรใช้คำหรือวลีที่คลุมเครือ มีความหมายได้หลายแง่หลายมุม ในกรณีที่ไมอาจหลีกเลี่ยงคำที่มีความหมายได้หลายอย่างก็ควรอธิบายสั้น ๆ ไว้ในวงเล็บ (เจลิยว พันธุ์สิดา และคนอื่น ๆ, 2521, หน้า 3)

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำ วลีหรือชื่อบุคคลรวมทั้งชื่อเฉพาะอื่น ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม คำหรือวลีที่นำมาใช้แทนเนื้อเรื่องของ

หนังสือ นั้น มักเป็นคำสั้น ๆ กะทัดรัด มีความหมายเฉพาะและชัดเจนครอบคลุมเนื้อเรื่องที่แท้จริงของหนังสือเล่มนั้น ๆ (ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์, 2522, หน้า 202)

หัวเรื่องก็คือ คำ หรือวลี ที่กำหนดขึ้นเพื่อบ่งบอกถึงเนื้อหาสาระสำคัญของเอกสาร หรือหนังสือตลอดจนวัสดุการศึกษาอื่น ๆ ทุกชนิด (พวา พันธุ์เมฆา, 2524, หน้า 4)

หัวเรื่อง คือคำหรือกลุ่มคำที่สั้น กะทัดรัด ได้ใจความ มีความหมายชี้เฉพาะเรื่องอย่างเด่นชัดและครอบคลุมเนื้อหาสำคัญของวัสดุห้องสมุดชิ้นหนึ่ง ๆ จนสามารถใช้หัวเรื่องนั้น เพื่อระลึกถึงเนื้อหาสำคัญของวัสดุชิ้นนั้นได้ (ณรงค์ ป้อมบุบผา, 2526, หน้า 65)

หัวเรื่อง คือ คำ วลี หรือชื่อบุคคล รวมทั้งชื่อเฉพาะอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม หัวเรื่องส่วนมากเป็นคำที่สั้น กะทัดรัด ได้ใจความ และมีความหมายเฉพาะเจาะจง ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่แท้จริงของหนังสือแต่ละเล่ม (ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์, 2528, หน้า 48)

หัวเรื่อง คือ คำหรือกลุ่มคำที่กำหนดขึ้นแทนเนื้อเรื่องของหนังสือ สิ่งพิมพ์หรือวัสดุการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะสั้นแต่ได้ใจความ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Subject Heading (บุญถาวร หงสกุล และเสาวนีย์ ทรงสุนทร, 2529, หน้า 283)

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำ กลุ่มคำ หรือวลีที่กำหนดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อบอกเนื้อหาสำคัญของวัสดุสารสนเทศอย่างสั้น ๆ หัวเรื่องที่ดีจึงควรเป็นคำหรือกลุ่มคำที่สั้น กะทัดรัด มีความหมายเด่นชัด สามารถครอบคลุมเนื้อหาของวัสดุสารสนเทศทั้งเนื้อหาที่กว้างไปจนถึงเนื้อหาที่เฉพาะ และในแง่มุมต่าง ๆ หัวเรื่องมักพบในบัตรรายการวัสดุสารสนเทศ ในหนังสือบรรณานุกรม ในหนังสือบรรณานุกรม เป็นต้น (อัมพร ทิฆะระ, 2533, หน้า 339)

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำ หรือ วลี ที่บ่งบอกถึงเนื้อหาหรือเรื่องราวที่มีอยู่ในหนังสือนั้นทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ หนังสือเล่มหนึ่ง ๆ อาจจะมีหัวเรื่องมากกว่า 1 หัวเรื่องก็ได้ (พวา พันธุ์เมฆา, 2535, หน้า 52)

หัวเรื่อง คือ คำ กลุ่มคำ วลี ชื่อบุคคล หรือชื่อนิติบุคคล ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาของหนังสือหรือสารสนเทศแต่ละเรื่อง หัวเรื่องส่วนมากเป็นคำสั้น ๆ ได้ใจความ และมีความหมายเฉพาะอย่างเด่นชัดเกี่ยวกับสาระสำคัญของเนื้อเรื่องของสารสนเทศ เช่น หนังสือเกี่ยวกับเลขคณิต อาจให้หัวเรื่องว่า คณิตศาสตร์ หนังสือเกี่ยวกับ

ธุรกิจเบื้องต้น อาจให้หัวเรื่องว่า ธุรกิจ หนังสือเกี่ยวกับการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ
อาจให้หัวเรื่องว่า รัฐวิสาหกิจ เป็นอาทิ (จรี อุตกรัตน์, 2538, หน้า 1)

หัวเรื่อง คือ คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือนั้น ๆ ว่าด้วยเรื่อง
หรือวิชาอะไร หัวเรื่องมีส่วนคล้ายชื่อเรื่อง เราจะทราบความแตกต่างได้โดยคำ หรือวลี
ที่เป็นหัวเรื่องจะขีดเส้นใต้ (บางห้องสมุดใช้พิมพ์ด้วยสีแดง) เสมอ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษ
จะพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ (นันทา วิทูลศักดิ์, 2540, หน้า 86)

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำหรือกลุ่มคำ ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนเนื้อหา
ของหนังสือแต่ละเล่ม หัวเรื่องที่ดีควรเป็นคำที่สั้นกะทัดรัด แต่ได้ใจความชัดเจนและ
มีความหมายเด่นชัด หนังสือในห้องสมุดจำเป็นต้องได้รับการกำหนดหัวเรื่องเพื่อแสดงให้
รู้ว่าห้องสมุดมีหนังสืออะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ (สุภาพร คุณฎีพฤตพันธุ์, 2540,
หน้า 268)

หัวเรื่อง คือ คำ หรือ วลี ที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นเพื่อบอกถึงเนื้อหาโดยรวม หรือ
เนื้อหาโดยส่วนใหญ่ของหนังสือนั้น (พวา พันธุ์เมฆา, 2541, หน้า 70)

หัวเรื่อง คือคำ หรือวลีที่บ่งบอกถึงเนื้อหาของหนังสือโดยสังเขป ดังนั้น หัวเรื่อง
จึงมีลักษณะกระชับและได้ใจความชัดเจน เข้าใจง่าย (วสุดี โพธิ์รังสิยากร, 2544, หน้า 49)

หัวเรื่องคือ คำ หรือ วลี ตลอดจนชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้แทน
เนื้อหาของเอกสาร โดยปกติจะเป็นคำสั้น ๆ มีความหมายชัดเจน ถ้าเป็นกลุ่มคำหรือวลี
ก็จะต้องมีความกะทัดรัด (นฤมล ปราชญ์โยธิน, 2545, หน้า 85)

หัวเรื่อง คือ คำ กลุ่มคำ หรือวลี ที่กำหนดขึ้นใช้อย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อใช้ระบุ
เนื้อเรื่องสำคัญของวัสดุห้องสมุดอย่างสั้น ๆ ด้วยเหตุนี้หัวเรื่องจึงเป็นคำหรือวลีที่สื่อ
ความหมายได้ชัดเจนเกี่ยวกับสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง (อัมพร ทิษะระ, 2546, หน้า 31)

หัวเรื่อง หมายถึง คำ กลุ่มคำหรือวลี ชื่อบุคคลหรือชื่อเฉพาะที่กำหนดขึ้นใช้แทน
เนื้อหาของสารสนเทศ เป็นกลุ่มคำที่สั้น กะทัดรัด และครอบคลุมเนื้อหา (น้ำทิพย์ วิภาวิน,
2547, หน้า 121)

หัวเรื่อง (subject headings) หมายถึง คำ กลุ่มคำหรือวลี ที่มีหลักเกณฑ์ เพื่อบอก
เนื้อหาสำคัญของวัสดุสารสนเทศอย่างสั้น ๆ หัวเรื่องที่ดีจึงควรมีความกระชับ กะทัดรัด

มีความหมายเด่นชัด สามารถครอบคลุมเนื้อหาที่กว้างจนถึงเนื้อหาที่ชี้เฉพาะ และในแงุ่มต่าง ๆ ได้ (สุธรรม อูมาแสงทองกุล, 2548, หน้า (ช))

หัวเรื่อง (Subject Heading) คือ คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นเพื่อบ่งบอกให้ทราบถึงเนื้อหาสาระของเอกสารหรือหนังสือแต่ละเล่มว่ามีขอบเขตหรือเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับเรื่องใด หัวเรื่องจะมีลักษณะเป็นคำหรือวลี ที่สั้นแต่ได้ใจความ มีความหมายเฉพาะชัดเจน (เบญจภา เจนการ, 2548, หน้า 133)

หัวเรื่อง เป็นศัพท์ควบคุมประเภทดั้งเดิมที่ใช้อยู่ในวงการห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคซึ่งอาศัยมนุษย์เป็นผู้สร้างบรรณานุกรม การคิดประดิษฐ์โครงสร้างคำแทนสาระแบบหัวเรื่อง นับได้ว่าเป็นอัจฉริยภาพของผู้คิดค้นในยุคสมัยนั้น ส่วนการปรับปรุงพัฒนาเพื่อที่จะช่วยลดทอนจุดอ่อนของภาษาบรรณานุกรมแบบหัวเรื่องต้องถือเป็นพันธกิจของบุคลากรในวงการสารสนเทศยุคต่อ ๆ มา (นฤมล ปราชญ์โยธิน, 2556, หน้า 21)

หัวเรื่องหมายถึงคำหรือวลีหรือชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนเนื้อหาของหนังสือแต่ละเล่ม บรรณารักษ์ ผู้มีหน้าที่วิเคราะห์และจัดหมวดหมู่หนังสือ เลือกคำหรือวลีจากบัญชีหัวเรื่องมาตรฐานชื่อใดชื่อหนึ่ง (พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ, 2556, หน้า 230)

หัวเรื่อง คือ คำ วลีหรือกลุ่มคำที่กำหนดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อเป็นตัวแทนเนื้อหาสาระของสารสนเทศ และเพื่อแสดงเนื้อหาสาระอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผนใช้เป็นเครื่องมือชี้นำไปยังเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน หัวเรื่องเป็นศัพท์ควบคุมที่กำหนดตามกฎหมายเกณฑ์ มีการตรวจสอบกับพจนานุกรมผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดหัวเรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทางภาษา ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนราชบัณฑิต ลักษณะของคำที่กำหนดใช้เป็นหัวเรื่องนั้นจะเป็นคำนามคำเดียวหรือสองคำขึ้นไป หรือกลุ่มคำหรือวลีที่สั้น กระชับ มีความหมายชัดเจน ไม่กำกวม สามารถแทนเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศ หัวเรื่องมีทั้งหัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย ทั้งนี้ เพื่อแสดงเนื้อหาสาระได้ทั้งอย่างกว้าง ๆ และเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ตรงกับเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศ และกำหนดใช้หัวเรื่องเดียวกันสำหรับทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่มีเนื้อหาสาระอย่างเดียวกัน (จิตยารัตน์ อินทวงศ์, 2557, หน้า 7-5)

หัวเรื่อง เป็นคำ หรือวลี ที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นเพื่อแทนเนื้อหาวัสดุสารสนเทศ นอกเหนือจากชื่อเรื่องที่ถูกตั้งเป็นผู้กำหนด เพื่อช่วยผู้ใช้ค้นหาวัสดุสารสนเทศในห้องสมุด ได้ตรงตามที่ต้องการมากขึ้น คำ หรือวลีที่เป็นหัวเรื่องเป็นการกำหนดจากมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น หัวเรื่องที่รายการฯ (catalogs) ของแต่ละห้องสมุดจึงตรงกัน (กุศลวัฒน์ คงประดิษฐ์, 2558, หน้า 34)

หัวเรื่อง (subject heading) คือ คำ กลุ่มคำหรือวลีที่ห้องสมุดกำหนดขึ้นใช้ตามความหมายที่แน่นอน เพื่อระบุเนื้อหาสาระสำคัญของสารสนเทศที่มีเนื้อหาเดียวกัน และใช้ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด คำหรือวลีที่ใช้เป็นหัวเรื่องมักเป็นคำที่สั้น ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง สามารถครอบคลุมเนื้อหาสารสนเทศนั้นได้ (เววตา เตชาทวิวรรณ, 2559, หน้า 34)

สรุปได้ว่า หัวเรื่อง คือ คำหรือวลี ซึ่งอาจจะเป็นคำวิสามานยนาม หรือสามานยนาม ที่ห้องสมุดได้กำหนดขึ้นแทนเนื้อเรื่องของสิ่งพิมพ์ ตลอดจนวัสดุการศึกษาอื่น ๆ โดยกำหนดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีระบบ และแบบแผนแน่นอน โดยทั่วไปมักมีลักษณะกะทัดรัด มีความหมายเด่นชัด ช่วยให้ทราบว่า หนังสือเล่มนั้นมีเนื้อหาครอบคลุมสาระโดยรวมว่าด้วยเรื่องอะไร เพื่อเชื่อมโยงไปยังสาระที่แท้จริงของสื่อ นั้น ๆ ซึ่งคำที่เป็นหัวเรื่องมักจะถูกรวบรวมไว้ในบัญชีหัวเรื่องมาตรฐาน ในงานทางด้านบรรณารักษศาสตร์ ได้มีการจัดทำบัญชีหัวเรื่องฉบับมาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการกำหนดหัวเรื่องของหนังสือ และทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ในการพัฒนาหัวเรื่องจะต้องการรวบรวมคำศัพท์ การประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ และการตรวจสอบการใช้คำศัพท์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของหัวเรื่อง

หัวเรื่อง คือ คำ วลี หรือชื่อบุคคล ตลอดจนชื่อเฉพาะอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม คำหรือวลีที่นำมาใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือนั้น มักเป็นคำสั้น ๆ ที่มีความหมายเด่นชัด และเฉพาะเจาะจงครอบคลุมเนื้อเรื่องที่แท้จริงของหนังสือแต่ละเล่มนั้น ซึ่งจะบอกให้ทราบว่าในห้องสมุดนั้นมีหนังสืออะไรบ้าง ที่มีเนื้อเรื่องเป็นอย่างเดียวกัน

หัวเรื่องจะแสดงให้เห็นว่าห้องสมุดนั้น ๆ มีสารสนเทศอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งคล้ายคลึงกับรายการผู้แต่ง ที่แสดงว่าห้องสมุดนั้น มีสารสนเทศอะไรบ้างที่แต่งโดยผู้แต่งคนนั้น ๆ รายการหัวเรื่องนี้ นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการให้บริการตอบคำถามแก่ผู้ใช้ห้องสมุด เพราะบรรณารักษ์สามารถใช้รายการหัวเรื่องนี้ค้นหาวัสดุที่ต้องการตอบคำถามได้อย่างรวดเร็ว รายการหัวเรื่องนี้บางครั้งก็เป็นหนทางที่รวดเร็วที่สุดที่ช่วยให้ค้นหาหนังสือเล่มที่ต้องการได้ (พวา พันธุ์เมฆา, 2549, หน้า 1)

หัวเรื่องจะปรากฏอยู่ที่แนวสืบค้นในบัตรหลักและบรรทัดแรกของบัตรหัวเรื่อง หัวเรื่องเป็นสิ่งที่มิประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องสมุดมาก แต่บรรณารักษ์ส่วนมากก็ประสบปัญหาในการให้หัวเรื่องมากที่สุดเช่นเดียวกัน ปัญหาที่สำคัญคือการที่จะกำหนดคำหรือวลีให้ครอบคลุมเนื้อหาของหนังสือหรือวัสดุอื่น ๆ คำบอกความหมายเรื่องหนึ่ง ๆ บางทีก็มีหลายคำจะเลือกคำใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้นจึงต้องมีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการให้หัวเรื่อง และมีบัญชีหัวเรื่อง เพื่อมิให้หัวเรื่องแตกต่างกัน หัวเรื่องมีความสำคัญดังนี้ คือ (รัถพร ชังธาดา, ประจักษ์ กือเจริญ และณรงค์ ป้อมบุบผา, 2523, หน้า 1-2)

1. หัวเรื่องจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบว่า ห้องสมุดมีหนังสือที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้าหรือไม่
2. หัวเรื่องนอกจากจะบอกให้ผู้ใช้ทราบว่าหนังสือที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการหรือไม่แล้ว ยังบอกให้ทราบถึงหนังสือที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเรื่องที่ใช้ต้องการค้นคว้าอีกด้วย
3. หัวเรื่องจะทำหน้าที่เสมือนบรรณานุกรม คือจะทำหน้าที่รวบรวมรายชื่อหนังสือเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ๆ เอาไว้

4. บัตรหัวเรื่องเป็นกุญแจอันสำคัญที่บรรณารักษ์ใช้ในการตอบคำถาม โดยเฉพาะคำถามที่ว่า “หอสมุดมีหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ มีมากน้อยเพียงใด” เป็นต้น

การกำหนดหัวเรื่องมีประโยชน์ต่อบรรณารักษ์และผู้ใช้บริการห้องสมุด ดังนี้ (พัชรา ศีลรักษา, 2525, หน้า 99)

1. เพื่อประโยชน์ในการทำบัตรรายการ
2. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดค้นหาหนังสือหรือวัสดุต่าง ๆ ที่ต้องการได้ แม้จะไม่ทราบชื่อผู้แต่ง หรือชื่อหนังสือ โดยดูจากบัตรหัวเรื่อง

3. เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า ห้องสมุดมีหนังสือและวัสดุอะไรบ้าง ที่มีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน

4. เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในงานบริการช่วยค้นคว้าวิจัยและการแนะแนวการอ่าน

5. เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมบรรณานุกรมของแต่ละสาขาวิชา

หัวเรื่อง กำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนสาระความรู้ในเรื่องต่าง ๆ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อแสดงเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท หัวเรื่องมีบทบาทในองค์การสารสนเทศ ทั้งในด้านการจัดเก็บค้นคืนเพื่อให้บริการ และจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (จิตยารัตน์ อินทวงศ์, 2557, หน้า 7-6)

1. ด้านการจัดเก็บ หัวเรื่องกำหนดขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้แทนเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ทำให้เนื้อหาที่คล้ายคลึงกันอยู่ใกล้กัน จึงเป็นการจัดกลุ่มสารสนเทศ หัวเรื่องยังมีบทบาทในการจัดกลุ่มเนื้อหาเพื่อรวบรวมหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำบรรณานุกรมเฉพาะวิชา เฉพาะเรื่อง จัดทำดัชนีหัวเรื่อง

2. ด้านการค้นคืนเพื่อให้บริการ หัวเรื่องช่วยให้บริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้ โดยใช้หัวเรื่องในการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ช่วยให้ผู้ต้องการใช้สารสนเทศสามารถค้นหาและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้โดยสะดวกรวดเร็ว นอกจากการค้นคืนทรัพยากรสารสนเทศจากชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง ในกรณีที่ไม่ทราบชื่อเรื่องหรือชื่อผู้แต่งแต่ทราบเพียงเนื้อเรื่องที่ต้องการ หัวเรื่องยังช่วยให้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่มีเนื้อหาสาระอย่างเดียวกันได้สะดวกและรวดเร็ว

3. ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การตรวจสอบภายใต้หัวเรื่อง จะทำให้ทราบว่าทรัพยากรสารสนเทศภายใต้หัวเรื่องนั้นหรือไม่ มีปริมาณมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาเพื่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่อไป

หัวเรื่องมีความสำคัญต่อบรรณารักษ์และผู้ใช้บริการห้องสมุด ดังนี้ (ณรงค์ ป้อมบุปผา, 2526, หน้า 66-68)

1. ประโยชน์ของหัวเรื่องที่มีต่อบรรณารักษ์และห้องสมุด

1.1 ประโยชน์ในการจัดหมวดหมู่หนังสือ

1.2 หัวเรื่องเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำรายการค้นของห้องสมุด การทำหัวเรื่องให้กับเนื้อหาแต่ละสาขาวิชาหรือแต่ละด้านจะทำให้ทราบได้ทันทีว่า ห้องสมุดมีเนื้อหาวิชาตามที่ต้องการหรือไม่ และหากมีก็จะทราบต่อไปว่ามีอยู่ที่ใด

1.3 มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า

1.4 หัวเรื่องมีความเหมาะสมในการจัดเก็บวัสดุห้องสมุดบางชนิด

2. ประโยชน์ของหัวเรื่องที่มีต่อผู้ใช้ห้องสมุด

2.1 หัวเรื่องจะเป็นสิ่งบอกให้ผู้อ่านทราบว่า ห้องสมุดมีหนังสือที่มีเนื้อเรื่องตรงตามความต้องการของผู้อ่านแต่ละคนหรือไม่ ทำให้ผู้อ่านไม่ต้องเสียเวลาเปิดอ่านหรือค้นหาเนื้อเรื่องที่ต้องการจากหนังสือที่ละเล่มอันเป็นภาระหนักและเสียเวลามาก

2.2 หัวเรื่องจะเรียงลำดับตามตัวอักษร นั่นคือหนังสือที่มีเนื้อหาในสาขาวิชาเดียวกัน มีเนื้อเรื่องคล้ายกันแต่อาจเน้นบางหัวข้อเนื้อหาเล็กน้อยลึกซึ้งกว้างขวางต่างกัน ก็จะมีหัวเรื่องเดียวกันหรือต่อเนื่องสัมพันธ์

วัตถุประสงค์ในการกำหนดหัวเรื่อง (สุภาพร ดุษฎีพฤตพันธุ์, 2535, หน้า 269)

1. เพื่อให้มีคำหรือวลีที่แน่นอนเพื่อใช้กับหนังสือหรือวัสดุต่าง ๆ ของห้องสมุดที่มีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน

2. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ได้ทราบว่าห้องสมุดมีหนังสืออะไรบ้างที่มีแนวเรื่อง หรือเนื้อหาวิชาเหมือนกัน

3. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาหนังสือที่มีเนื้อหาที่ตนต้องการได้อย่างรวดเร็ว แม้จะไม่ทราบชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง

4. เพื่อช่วยบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

การกำหนดหัวเรื่องมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (สุนีย์ กาศจำรูญ, 2552, หน้า 77)

1. เพื่อเป็นเครื่องมือแทนเนื้อหาของสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันอยู่ในที่เดียวกัน เป็นประโยชน์ในการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ

2. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาวัสดุสารสนเทศที่ต้องการได้สะดวกรวดเร็วและนำไปสู่หัวเรื่องอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง

3. เพื่อช่วยให้การค้นคว้าวัสดุสารสนเทศมีประสิทธิภาพและทราบว่ามีสารสนเทศใดที่เกี่ยวข้องกัน

4. เพื่อช่วยในการวิเคราะห์สารสนเทศ เช่น การวิเคราะห์หมวดหมู่ การทำบรรณานุกรมและบรรณานุกรม

สรุปได้ว่า หัวเรื่องมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการศึกษาค้นคว้า และการบริการตอบคำถามของบรรณารักษ์ ดังนั้น ผู้ที่ศึกษาทางด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์ จึงจำเป็นต้องศึกษา “หัวเรื่อง” ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รู้จักวิธีการใช้หัวเรื่องเป็นอย่างดี รวมทั้งการฝึกหัดให้หัวเรื่องให้ถูกต้อง ชำนิชำนาญเป็นอย่างดี วิธีที่ดีที่สุดที่จะให้บรรลุผลดังกล่าวก็คือ “การปฏิบัติ” จงพยายามฝึกหัดให้หัวเรื่องให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเมื่อเกิดปัญหาสงสัย จงไต่ถามหรือขอคำอธิบายจากอาจารย์ผู้สอน หรือผู้ที่มีความชำนาญในด้านการใช้หัวเรื่องโดยตรง

ประเภทของหัวเรื่อง

หัวเรื่อง คือ คำหรือวลี หรือวิสามานนาม หรือสามานยนามต่าง ๆ ที่ห้องสมุดได้กำหนดขึ้นแทนเนื้อเรื่องของสิ่งพิมพ์ ตลอดจนวัสดุการศึกษาทุกชนิดเพื่อใช้เครื่องชี้นำไปยังเนื้อหาสาระที่แท้จริงของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ หัวเรื่องที่ใช้กันโดยทั่วไปมักมีลักษณะสั้น กระชับรัด มีความหมายเด่นชัด ครอบคลุมเนื้อหาทั่วไปของหนังสือและเนื้อหาเฉพาะในแง่มุมต่าง ๆ

หัวเรื่องประกอบด้วย คำหรือวลี ซึ่งกำหนดใช้แทนเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละเล่ม หัวเรื่องส่วนมากเป็นคำที่สั้น ได้ใจความ และมีความหมายเฉพาะอย่างชัดเจน (ทองหยด ประทุมวงศ์, 2525, หน้า 15) ซึ่ง รัตพร ชังธาดา (2531, หน้า 27) ได้กล่าวถึงหัวเรื่องไว้ 2 แนว คือ

1. หัวเรื่อง หมายถึง คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นใช้บ่งบอกเนื้อหาสาระสำคัญของหนังสือ บทความในวารสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนวัสดุทัศนวัสดุทุกประเภท
2. หัวเรื่อง คือ เนื้อเรื่องของหนังสือ บทความในวารสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนวัสดุทัศนวัสดุทุกประเภท ที่ประมวลเข้าเป็นคำหรือข้อความสั้น ๆ กระชับรัด มีความหมายบ่งบอกถึงเนื้อหาสาระที่สำคัญของหนังสือ

หัวเรื่องมีลักษณะทั่วไป คือ เป็นภาษาพรรณนา ที่เป็นตัวแทนของสารสนเทศ เพื่อชี้นำไปยังทรัพยากรสารสนเทศ ในความเป็นภาษาพรรณนา หมายถึงภาษาที่ใช้ในระบบการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ ภาษาพรรณนาเป็นคำรวมสำหรับเรียกศัพท์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เช่นเดียวกับภาษาต่าง ๆ ในโลก ที่มีศัพท์และกฎเกณฑ์ในการใช้ศัพท์ของแต่ละภาษา

หัวเรื่องเป็นภาษาพรรณนาที่ใช้ศัพท์ควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อให้คำที่กำหนดนั้นใช้แทนคำอื่นที่มีความหมายอย่างเดียวกัน คล้ายกัน หรือใกล้เคียงกัน ดังนั้น จึงทำให้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน อยู่ภายใต้หัวเรื่องเดียวกัน หัวเรื่องยังบอกให้ทราบถึงเนื้อหาวิชา ทั้งในลักษณะที่กว้างและเฉพาะเจาะจง และมีความสัมพันธ์กับระบบจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ในแง่สัญลักษณ์ คือ ระบบจัดหมู่ใช้ตัวเลขและตัวอักษรแทนเนื้อหา และกำหนดได้เพียงเลขหมู่เดียว ในขณะที่หัวเรื่องใช้ข้อความ คือ คำ หรือวลีมาแทนเนื้อหาของสารสนเทศนั้น และการกำหนดหัวเรื่อง สามารถกำหนดได้มากกว่าหนึ่งหัวเรื่อง ตามความเหมาะสมตามเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ (จิตยารัตน์ อินทวงศ์, 2557, หน้า 7-10) ซึ่งนักวิชาการในสาขาบรรณารักษศาสตร์ได้แบ่งประเภทและให้รายละเอียดไว้ดังนี้

หัวเรื่องแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หัวเรื่องใหญ่หรือหัวเรื่องเฉพาะ (main heading) และหัวเรื่องย่อย (subdivision or subheading) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (อัมพร ทิยะระ, 2533, หน้า 350-351)

หัวเรื่องใหญ่ คือ หัวเรื่องใหญ่ คือ คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแทนเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศอย่างกว้างๆ เป็นหัวเรื่องที่กำหนดให้ใช้ได้โดยลำพัง เช่น กฎหมาย จิตวิทยา ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ เป็นต้น หรืออาจจะมีหัวเรื่องย่อยตามหลัง บางหัวเรื่องอาจมีคำอธิบายเพิ่มภายในวงเล็บต่อจากหัวเรื่อง เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจว่ามีความหมายแตกต่างกัน สำหรับวัสดุสารสนเทศที่มีเนื้อหาหลากหลาย มีหัวเรื่องได้มากกว่า 1 หัวเรื่อง หรือถ้าเป็นเรื่องเน้นเฉพาะด้าน เน้นเฉพาะเขตภูมิศาสตร์ ลำดับยุคสมัย วิธีเขียนก็อาจใช้หัวเรื่องย่อย (subdivision) จำแนกรายละเอียดต่อไปได้

หัวเรื่องใหญ่ เป็นคำหรือวลีที่กำหนดเป็นหัวเรื่องที่แสดงแนวคิดหลัก ใช้แทนเนื้อหาสาระอย่างกว้าง ๆ หรือเฉพาะเรื่อง ตามลักษณะทางภาษาทั้ง 5 ประเภทดังนี้

ได้กล่าวมาแล้ว หัวเรื่องใหญ่สามารถใช้โดยลำพังได้ หรืออาจใช้ประกอบกับหัวเรื่องย่อย โดยมีหัวเรื่องย่อยตามหลังก็ได้ เพื่อแสดงความเฉพาะเจาะจงของเนื้อหาสาระ หัวเรื่องใหญ่ มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์คือใช้ลักษณะการพิมพ์ที่แตกต่างจากตัวปกติ เพื่อเน้นคำ ให้เห็นว่าเป็นหัวเรื่องใหญ่ เช่น ตัวเข้ม หรือขีดเส้น (ฐิตยารัตน์ อินทวงศ์, 2557, หน้า 11-16) หัวเรื่องใหญ่ คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องใหญ่มี 3 ประเภท คือ

1. คำนาม ได้แก่ คำนาม ชื่อบุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ตลอดจนคำที่ขึ้นต้นด้วย คำว่า การ หรือ ความ เช่น สินค้า ผลิตภัณฑ์ ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม การกระจายเสียง Business เป็นต้น
2. วลีหรือกลุ่มคำที่มีความหมาย เช่น การปนเปื้อนในอาหาร การบริหารคุณภาพ โดยรวมทางการศึกษา เป็นต้น
3. คำประสม ได้แก่ คำที่เกิดจากคำนามสองคำเชื่อมด้วย และ หรือ กับ เช่น การเพิ่มประชากรกับอาหาร บทสนทนาและวลี แม่และเด็ก เป็นต้น

หัวเรื่องย่อย คือ คำ หรือวลี ที่กำหนดหลังหัวเรื่องใหญ่ เป็นคำที่ใช้จำแนก รายละเอียดของหัวเรื่องใหญ่ ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ หัวเรื่องย่อย จะระบุขอบเขตเฉพาะของเนื้อหา วิธีเขียน ลำดับเหตุการณ์และขอบเขตตามภูมิศาสตร์ หัวเรื่องย่อย แบ่งได้ 4 ประเภท คือ หัวเรื่องย่อยเฉพาะเรื่อง ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ เพื่อกำหนดขอบเขตของหัวเรื่องนั้น ๆ ให้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น โดยใช้เครื่องหมาย – หรือ - - คั่นระหว่าง หัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย หัวเรื่องย่อยบางหัวเรื่องจะเป็นได้ทั้งหัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย เช่น กวีนิพนธ์ ความเรียง ชีวิตประวัติ นวนิยาย บรรณานุกรม วิจัย เป็นต้น หัวเรื่องย่อย มีรายละเอียดการใช้ ดังนี้

1. แบ่งย่อยหัวข้อหรือรายละเอียดของหัวเรื่องใหญ่และวิธีนำเสนอเนื้อหา
2. แบ่งย่อยตามยุคสมัยหรือลำดับเหตุการณ์ หัวเรื่องใหญ่หรือหัวเรื่องเฉพาะอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในหรือระยะเวลา การแบ่งตามวิธีนี้ส่วนใหญ่ใช้สำหรับหัวเรื่อง แก่งของ ยุคสมัยหรือเหตุการณ์ เช่น ทางประวัติศาสตร์ของประเทศหรือของภูมิภาคต่าง ๆ
3. แบ่งย่อยตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ หรืออาจเรียกว่าแบ่งตามประเทศ การแบ่งหัวเรื่องตามวิธีนี้ คือ การใช้ชื่อภูมิภาค ชื่อประเทศ ชื่อเมือง ตามหลังหัวเรื่องใหญ่หรือหัวเรื่อง

เฉพาะที่กำหนดให้ เช่น หัวเรื่อง การร่ำ มีคำอธิบายว่า แบ่งได้ตามประเทศก็ใช้ชื่อประเทศตามหลัง

4. แบ่งย่อยหัวเรื่องภูมิศาสตร์ตามหัวเรื่องใหญ่หรือหัวเรื่องเฉพาะ การแบ่งหัวเรื่องตามวิธีนี้ คือ ใช้หัวเรื่องใหญ่หรือหัวเรื่องเฉพาะตามหลังภูมิภาค ชื่อประเทศ ชื่อเมืองที่กำหนดให้ เช่น หัวเรื่อง ความเป็นอยู่และประเพณี มีคำอธิบายบอกไว้ว่า ใช้กับเรื่องราวที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีโดยทั่ว ๆ ไป หรือหลาย ๆ ประเทศ ถ้าเป็นของประเทศใดประเทศหนึ่ง ให้ใช้ตามหลังชื่อประเทศ

5. แบ่งย่อยตามหลังชื่อเฉพาะของภาษาต่าง ๆ โดยใช้ชื่อภาษาเป็นหัวเรื่องใหญ่และตามด้วยหัวเรื่องย่อย

หัวเรื่องย่อย เป็นหัวเรื่องที่แสดงการแบ่งย่อยแนวคิดหรือเนื้อหาหรือแสดงความหมายที่เฉพาะเจาะจง เพื่อกำหนดขอบเขตและให้ความหมายที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นของหัวเรื่องนั้น ๆ

1. ลักษณะและการใช้หัวเรื่องย่อย หัวเรื่องย่อยไม่สามารถใช้ตามลำพังได้ ต้องใช้ตามหัวเรื่องใหญ่ ซึ่งเป็นหัวเรื่องทั่วไปที่จำเป็นต้องใช้หัวเรื่องย่อยประกอบ เพื่อแสดงความเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ลักษณะการเขียนหัวเรื่องย่อยตามหลังหัวเรื่องใหญ่ จะใช้เครื่องหมายขีดสั้นสองขีดอยู่ตรงกลางระหว่างหัวเรื่องใหญ่กับหัวเรื่องย่อย โดยไม่เว้นระยะหน้าและหลังเครื่องหมายขีด หัวเรื่องย่อย แบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ

1.1 หัวเรื่องเดี่ยว ๆ เป็นหัวเรื่องย่อยที่ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ใด ๆ ก็ได้ตามความเหมาะสม

1.2 หัวเรื่องย่อยที่ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ ตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ เป็นหัวเรื่องย่อยที่ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ในเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เท่านั้น

1.3 หัวเรื่องย่อยบางคำมาจากหัวเรื่องใหญ่ และเป็นคำเดียวกับหัวเรื่องใหญ่ โดยหัวเรื่องใหญ่บางหัวเรื่อง สามารถนำไปเป็นเนื้อหาจริงในลักษณะหัวเรื่องย่อยให้กับหัวเรื่องใหญ่อื่นได้ด้วย

1.4 หัวเรื่องย่อยที่มาจากหัวเรื่องใหญ่ แต่ใช้คำต่างจากหัวเรื่องใหญ่

2. ประเภทของหัวเรื่องย่อย การแบ่งและแสดงหัวเรื่องย่อยภายใต้หัวเรื่องใหญ่ จำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ

2.1 หัวเรื่องย่อยเฉพาะเรื่อง เป็นหัวเรื่องย่อยที่แบ่งตามความเฉพาะของเนื้อเรื่อง ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ เพื่อกำหนดขอบเขตที่เฉพาะด้านของหัวเรื่องนั้น ๆ

2.2 หัวเรื่องย่อยที่แสดงรูปแบบการเขียนของทรัพยากรสารสนเทศ เป็นหัวเรื่องย่อยที่กำหนดให้เฉพาะเจาะจงไปตามวิธีเขียน หรือเป็นการแสดงรูปแบบอื่น ๆ ของเนื้อหา

2.3 หัวเรื่องย่อยแสดงยุคสมัย กาลเวลา หรือลำดับเหตุการณ์ เป็นหัวเรื่องย่อยที่แสดงยุคสมัย ลำดับเหตุการณ์ ช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง มักใช้กับหัวเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ของประเทศ รัฐ เมือง เหตุการณ์ที่สำคัญ

2.4 หัวเรื่องย่อยทางภูมิศาสตร์ (geographical subdivisions) เป็นหัวเรื่องย่อยที่แสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์ได้แก่ ชื่อทวีป ภูมิภาค ลักษณะภูมิประเทศ ชื่อประเทศ รัฐ เมือง จังหวัด ใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ ซึ่งมีคำอธิบายประกอบว่า แบ่งตามชื่อภูมิศาสตร์ หรือ May Subd Geog ระบุไว้ ในกรณีนี้ผู้วิเคราะห์สารสนเทศสามารถกำหนดชื่อทาง ภูมิศาสตร์ขึ้นเป็นหัวเรื่องย่อยได้

2.5 หัวเรื่องย่อยอิสระ (free-floating subdivision) เป็นการแบ่งหัวเรื่องย่อยของ หัวเรื่องหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings) ซึ่งกำหนดให้ใช้ หัวเรื่องย่อยบางหัวเรื่องสามารถใช้ตามหลังหัวเรื่องใหญ่ในประเภท (category) ที่กำหนดไว้ อย่างกว้าง ๆ เช่น ประเภทของสัตว์ ศิลปะ ภาษา สถานที่ ชื่อประเทศ เครื่องดนตรี บุคคล รวมไปถึงใช้ตามหัวเรื่องแบบแผนหรือแบบฉบับได้ ผู้วิเคราะห์สารสนเทศสามารถนำ หัวเรื่องย่อยอิสระไปประยุกต์ใช้ภายใต้หัวเรื่องใหญ่ได้เองตามต้องการ

การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด

การกำหนดหัวเรื่อง คือ การนำเอาคำ คำหนึ่งหรือคำหลายคำ (วลี) ที่มีความหมาย ครอบคลุมเนื้อหาวิชา (เนื้อเรื่อง) หรือที่บอกให้ทราบถึงเนื้อหาวิชาของวัสดุ (หรือของ หนังสือ) ที่มีใจความเป็นแนวเดียวกันทั้งหมดมาใส่ไว้ในบัตรรายการหรือในบรรณานุกรม หรือเรียงไว้ในแฟ้ม (ทวิ มุขระโกษา และชลัษ ลียะวณิช, 2519, หน้า 217) ซึ่งนักวิชาการ ได้เสนอแนะวิธีการและขั้นตอนในการกำหนดหัวเรื่องสำหรับบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการกำหนดหัวเรื่อง คือ ความสะดวก รวดเร็วในการจัดเก็บและค้นคืนวัสดุสารสนเทศ โดยมีวิธีการ ดังนี้ (อัมพร ทิชะระ, 2533, หน้า 65-66)

1. อ่านและพิจารณาวัสดุสารสนเทศนั้น เพื่อวิเคราะห์สาระสำคัญของวัสดุสารสนเทศว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด โดยพิจารณาจากข้อความที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลของวัสดุสารสนเทศประกอบด้วย เช่น หน้าปกในของหนังสือ ก่อฉบับบรรจุสื่อโสตทัศน เป็นต้น

2. สรุปสาระสำคัญเป็นคำ กลุ่มคำ หรือวลีที่เหมาะสมเมื่อตัดสินใจได้แล้วว่าวัสดุสารสนเทศนั้นมีเนื้อหาอะไร ก็ให้นำถึงคำหรือกลุ่มคำที่เหมาะสมกับเนื้อหาของสารสนเทศ เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับ “สมุญเฟสติวัล” จะใช้ชื่อเฉพาะของการท่องเที่ยวครั้งนี้คือ “สมุญ-เฟสติวัล” เป็นหัวเรื่อง เพราะชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ ชื่องานแสดง ฯลฯ ใช้เป็นหัวเรื่องได้หรือจะใช้หัวเรื่องที่เป็นมาตรฐานให้สอดคล้องกับสารสนเทศอื่น ๆ ที่มีอยู่ เช่น สมุญ-ภูมิประเทศน่าเที่ยว ก็ได้ นำคำ กลุ่มคำ หรือวลีที่คิดจะใช้ไปตรวจสอบกับหัวเรื่องที่จัดพิมพ์ตามลำดับ

3. นำคำ กลุ่มคำ หรือวลีที่คิดจะใช้ไปตรวจสอบกับหัวเรื่องที่จัดพิมพ์ตามลำดับอักษรจากหนังสือหัวเรื่องที่ใช้ในกรณีทีบางคำใช้ศัพท์แตกต่างกัน หนังสือหัวเรื่องจะมี “รายการโยง” เพื่อช่วยการค้นหาคำ กลุ่มคำ หรือวลีที่กำหนดให้ใช้เป็นมาตรฐาน

4. ทำเครื่องหมายที่หัวเรื่องซึ่งเลือกใช้หรือทำบัตรหลักฐานเรื่อง (subject authority file) เพื่อเอกภาพในการใช้หัวเรื่องเดียวกันสำหรับสารสนเทศประเภทเดียวกันในกรณีที่มีปัญหาควรบันทึกเหตุผลหรือปัญหาการใช้หัวเรื่องนั้นด้วย

5. ในกรณีที่คำที่เลือกใช้ไม่พบในหนังสือหัวเรื่องให้หาคำอื่นที่เกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับเนื้อหานั้น และลองค้นหาโดยใช้ขั้นตอนใหม่ จนได้หัวเรื่องที่ต้องการ

การกำหนดหัวเรื่อง คือ การนำเอาคำ คำหนึ่งหรือคำหลายคำ (วลี) ที่มีความหมายครอบคลุมเนื้อหาวิชา (เนื้อเรื่อง) หรือที่บอกให้ทราบถึงเนื้อหาวิชาของวัสดุ (หรือของหนังสือ) ที่มีใจความเป็นแนวเดียวกันทั้งหมดมาใส่ไว้ในบัตรรายการหรือในบรรณานุกรมหรือเรียงไว้ในแฟ้ม (ทวี มุขระโกษา และชลัช ลีชะวณิช, 2519, หน้า 217)

ห้องสมุดมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดหัวเรื่องให้กับสื่อสารสนเทศแต่ละรายการ ดังนี้ (อัมพร ทิชะระ, 2533, หน้า 339)

1. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือชี้นำไปยังเนื้อหาของวัสดุสารสนเทศทุกประเทศที่มีเนื้อหา
อย่างเดียวกัน เป็นประโยชน์ในการค้นหาสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการได้อย่างกว้างขวาง
2. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้และผู้ให้บริการสามารถค้นหาวัสดุสารสนเทศที่ต้องการ
ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยอาศัยหัวเรื่องนำการเข้าถึงวัสดุสารสนเทศนั้น ๆ
3. เพื่อช่วยในการวิเคราะห์หมวดหมู่สารสนเทศตลอดจนการจัดทำบรรณานุกรม
และดัชนีเพื่อการจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศ

ในการกำหนดหัวเรื่องสำหรับวัสดุสารสนเทศเล่มใดเล่มหนึ่งนอกจากพิจารณา
ในเรื่องเนื้อหาสาระแล้ว ยังมีประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่ควรพิจารณาประกอบด้วย
ซึ่งสถาบันบริการสารสนเทศแต่ละแห่ง จะมีนโยบายแตกต่างกันไป สรุปประเด็นได้
ดังนี้ (ลดาวัลย์ ศรีธวัช ณ อรุณยา, 2552, หน้า 366)

1. การแสดงเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมกว้าง ๆ หรือแสดงรายละเอียด
2. หัวเรื่องที่แสดงเนื้อหาได้อย่างชัดเจน จะกำหนดเป็นหัวเรื่องแรกซึ่งสอดคล้อง
กับเลขหมู่ของวัสดุสารสนเทศนั้น
3. การกำหนดจำนวนหัวเรื่อง ขึ้นอยู่กับวัสดุสารสนเทศนั้นจะมีเนื้อหามากน้อย
เพียงใด หรือขึ้นอยู่กับนโยบายที่จะกำหนดจำนวนเท่าใด ถ้าเนื้อหาของวัสดุสารสนเทศนั้น
ไม่สามารถรวมสรุปเป็น 1 หัวเรื่องได้ จำเป็นต้องกำหนดมากกว่า 1 หัวเรื่อง เพื่อให้
ครอบคลุมเนื้อหาอื่นที่สำคัญเช่นเดียวกัน
4. การกำหนดหัวเรื่องจะขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดของสถาบันบริการสารสนเทศ
และขึ้นอยู่กับผู้ใช้สารสนเทศว่าเป็นประเภทใด ระดับใด
5. วัสดุสารสนเทศที่มีเนื้อหาเดียวกัน ควรมีหัวเรื่องเดียวกัน หากมีคำหลายคำที่มี
ความหมายเดียวกัน ต้องทำการการโยงไว้ให้ทราบว่าคำใดใช้เป็นหัวเรื่อง คำใดไม่ใช่เป็น
หัวเรื่องเพื่อความเป็นเอกภาพในการกำหนดหัวเรื่องนั้นในครั้งต่อ ๆ ไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทย ทางกฎหมาย มีรายละเอียดดังนี้

พุทธชาด แผ่นโพน (2536) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยด้านพุทธศาสนา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการให้หัวเรื่องและรวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยด้านพุทธศาสนา โดยรวบรวม หัวเรื่องจากคู่มือการใช้หัวเรื่องหนังสือภาษาไทย จำนวน 4 เล่ม และหัวเรื่องหนังสือ ภาษาไทยด้านพุทธศาสนา จากห้องสมุดจำนวน 9 แห่ง นำหัวเรื่องที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 8 คน พิจารณาความเหมาะสมของ หัวเรื่องที่สมควรกำหนดใช้เป็นหัวเรื่องภาษาไทยด้านพุทธศาสนา ผลการศึกษาปรากฏว่า หัวเรื่องที่ผู้เชี่ยวชาญและบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็น หัวเรื่อง จำนวน 500 หัวเรื่อง (86.51%) ส่วนหัวเรื่องที่ไม่เหมาะสมจะนำมาใช้ ควรจะ ปรับปรุงแก้ไขมีจำนวน 35 หัวเรื่อง (6.06%) และหัวเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้มี จำนวน 43 หัวเรื่อง (7.43%)

นพวรรณ วัฒนะนนท์ (2537) ศึกษาเรื่อง การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยจาก คำวิสามานยนามจีน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาวิธีการที่ถูกต้อง ในการเขียนทับศัพท์คำวิสามานยนามจีนเป็นภาษาไทยตามระบบการถ่ายเสียงภาษาจีน กลางด้วยอักษรโรมันระบบพินอิน (Pinyin) (2) เพื่อหาเกณฑ์ในการเขียนทับศัพท์คำ วิสามานยนามจีนเป็นภาษาไทย สำหรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความนิยมของผู้สอนภาษาจีนกลางในมหาวิทยาลัย และผู้แปลเรื่องเกี่ยวกับจีนที่มีความรู้ภาษาจีนกลางในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการ เขียนทับศัพท์ตามระบบการถ่ายเสียงด้วยอักษรโรมันระบบพินอินเป็นภาษาไทย และรูปแบบการเขียนชื่อชาวจีนเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 26 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.62

ผลการวิจัยพบว่า อักษรไทยที่ผู้ตอบส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 60 เลือกมีจำนวน 30 หน่วยเสียง อักษรไทยที่ผู้ตอบส่วนใหญ่น้อยกว่าร้อยละ 60 เลือก มีจำนวน 18 หน่วยเสียง

และความนิยมในการเขียนชื่อชาวจีนเป็นภาษาไทย ผู้ตอบส่วนใหญ่ร้อยละ 63.64 เลือกการเขียนชื่อสกุลและชื่อติดกันทุกตัว เช่น เต็งเลี้ยวผิง ผู้วิจัยได้เสนอเกณฑ์ในการเขียนทับศัพท์ภาษาจีนกลางเป็นภาษาไทยตามระบบการถ่ายเสียงภาษาจีนกลางด้วยอักษรโรมันระบบพินอิน

พัชรี โชติสุขคนธมนตรี (2537) ศึกษาเรื่อง *หัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาพลังงาน* มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความนิยมของผู้ใช้ห้องสมุดในการเลือกใช้คำหรือวลี เพื่อเป็นหัวข้อในการค้นคว้าเอกสารสาขาพลังงาน โดยเก็บรวบรวมคำหรือวลีที่ใช้แพร่หลายในสาขาพลังงานและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำแบบสอบถาม สํารวจความนิยมจากผู้ใช้บริการห้องสมุดผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าและวิจัยในสาขาพลังงานหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวนแบบสอบถาม 80 ชุด ได้รับคืน 72 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 จำนวนคำศัพท์ 498 คำ แต่เมื่อแยกคำศัพท์ที่มีการเขียนตัวสะกดต่างกัน ใช้คำศัพท์แตกต่างกันแล้ว ได้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ 551 คำ คำศัพท์ภาษาไทย 593 คำ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยสาขาพลังงานที่ผู้ใช้ห้องสมุดพิจารณาว่า มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นหัวข้อที่มีความถี่มากกว่าร้อยละ 60 มีจำนวน 427 คำ คิดเป็นร้อยละ 72 ของคำศัพท์ภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานว่า คำหรือวลีที่เลือกสรรจากเอกสาร จะสอดคล้องกับความนิยมของนักวิชาการในการเลือกสรรคำหรือวลีมาเป็นหัวข้อในการค้นคว้า นอกจากนี้ยังพบว่า คำที่ได้รับการพิจารณาว่า มีความเหมาะสมมาก จะมีลักษณะเป็นคำสั้น ๆ เป็นคำนาม คำผสมทั่วไป คำที่รู้จักแพร่หลายแล้ว ในการนี้ผู้วิจัยได้นำคำศัพท์สาขาพลังงานที่ได้รับความนิยมมาจัดทำเป็นบัญชีหัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาพลังงาน ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องใหญ่ และรายการโยงคำที่ไม่ใช่เป็นหัวข้อเรื่องไปยังคำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วยคำหรือวลีที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่อง 314 คำ คำหรือวลีที่จัดทำเป็นรายการโยง 124 คำ รวมทั้งสิ้น 438 คำ

พิไลรัตน์ เทียนทัด (2539) ศึกษาเรื่อง *หัวข้อเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้หัวข้อเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของห้องสมุดกฎหมายในการแบ่งประเภทของหัวข้อเรื่องและลักษณะการใช้ศัพท์ ตลอดจนความต้องการหัวข้อเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักกฎหมายในด้าน การแบ่งกลุ่มหัวข้อเรื่อง ประเภท และลักษณะการใช้ศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดกฎหมาย

ส่วนใหญ่ให้หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียว และมีลักษณะการใช้ศัพท์อิสระมากที่สุด

สำหรับความต้องการในการแบ่งกลุ่มหัวเรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักกฎหมายเห็นว่า กลุ่มหัวเรื่องใหญ่ จำนวน 37 กลุ่ม ที่ผู้วิจัยกำหนดมีความละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ในด้านประเภทของหัวเรื่องนักกฎหมายต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียวมากกว่าหัวเรื่องใหญ่ประกอบหัวเรื่องย่อย ส่วนในด้านลักษณะการใช้ศัพท์ นักกฎหมายต้องการศัพท์ควบคุมมากที่สุด

พิมลอร ตันหัน (2545) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านโรคเอดส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหัวเรื่องภาษาไทยเกี่ยวกับโรคเอดส์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเอกสาร และความต้องการของผู้ใช้ และเพื่อประเมินหัวเรื่องภาษาไทยเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่สร้างขึ้น โดยรวบรวมคำหรือวลีหัวเรื่องภาษาไทยจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัย และบทความทางด้านโรค ตลอดจนหัวเรื่องทางด้านโรคเอดส์ที่ใช้ในห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลเฉพาะทางด้านการแพทย์และสังคมศาสตร์ แล้วนำคำหรือวลีที่เป็นภาษาไทยทางด้านโรคเอดส์ มาจัดทำแบบประเมินความนิยมในการเลือกใช้คำหรือวลี โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน คำที่นำมาใช้ได้แก่ คำที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกใช้ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป มาจัดทำแบบประเมินส่งบรรณารักษ์ห้องสมุดทางการแพทย์ สาธารณสุข และหน่วยงานเฉพาะทางด้านโรคเอดส์ จำนวน 8 คน เพื่อนำไปประเมินการใช้คำหรือวลีที่ต้องการ

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า คำหรือวลีที่รวบรวมจากเอกสาร จำนวน 363 คำ ผู้เชี่ยวชาญได้เลือกคำหรือวลีที่เห็นว่าเหมาะสมเป็นหัวเรื่อง จำนวน 222 คำ และเพิ่มคำอีกจำนวน 344 คำ รวมทั้งสิ้น จำนวน 566 คำ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปให้บรรณารักษ์ประเมินเพื่อใช้เป็นหัวเรื่องทางด้านโรคเอดส์ พบว่าหลังการประเมินบรรณารักษ์เลือกคำเป็นหัวเรื่อง 271 คำ แนะนำคำเพิ่มเติม 23 คำ ผลการศึกษาครั้งนี้พบข้อแตกต่างของการเลือกคำหรือวลีที่นำเป็นหัวเรื่อง โดยบรรณารักษ์และผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่าบรรณารักษ์จะเลือกคำที่ปรากฏในเอกสาร ส่วนผู้เชี่ยวชาญจะเลือกคำจากประสบการณ์ของตนเอง

ศิวาพร อุทัยสาร (2546) ศึกษาเรื่อง การกำหนดหัวเรื่องหนังสือนวนิยายไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติในการกำหนดจุดเข้าถึงหนังสือนวนิยายไทยของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเพื่อพัฒนาหลักการกำหนดหัวเรื่องแก่นหนังสือ

นวนิยายไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 65 คน จำแนกเป็นบรรณารักษ์ ฝ่ายงานวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือ จำนวน 24 คน และอาจารย์ผู้สอนในสาขาภาษาและวรรณคดีไทย จำนวน 41 คน ได้รับแบบสอบถามคืนและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.84 ในแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการกำหนดจุดเข้าถึงหนังสือนวนิยายไทย ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอการกำหนดหัวเรื่องหนังสือนวนิยายไทย โดยอ้างอิงข้อเสนอการกำหนดหัวเรื่องหนังสือนวนิยาย บทละครและอื่น ๆ ที่กำหนดโดยสมาคมห้องสมุดอเมริกัน

ผลการวิจัยสรุปว่า มีห้องสมุดที่มีการจัดหาและทำรายการบรรณานุกรมแก่หนังสือนวนิยาย จำนวน 23 แห่ง จาก 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.83 มีการจัดเก็บเป็นคอลเลกชันหนึ่งต่างหาก จำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.65 มีการใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2) ลงรายการหนังสือนวนิยาย จำนวน 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.65 มีการลงรายการบรรณานุกรมตรงกัน 10 รายการ ได้แก่ รายการหลัก ชื่อเรื่องจริง รายการผู้รับผิดชอบ ฉบับพิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า/แผ่น/เล่ม หมายเลข ISBN และเลขหนังสือ ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่ที่ห้องสมุดกำหนดขึ้นเอง 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.96 และมีห้องสมุดที่กำหนดหัวเรื่องแก่หนังสือนวนิยายไทย จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.43 ในขณะที่มีห้องสมุดที่ไม่กำหนดหัวเรื่อง จำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69.57 ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้ใช้สามารถค้นหาหนังสือนวนิยายได้จากชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องอยู่แล้ว และนวนิยายเป็นเรื่องสมมติฐานที่แต่งขึ้นเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก และไม่มีเนื้อหาทางวิชาการมากนัก

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอการกำหนดหัวเรื่องแก่หนังสือนวนิยายไทย โดยอ้างอิงข้อเสนอการกำหนดหัวเรื่องหนังสือนวนิยาย บทละคร และอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ซึ่งมีการกำหนดจุดเข้าถึงนวนิยายเป็น 4 ช่องทาง ได้แก่ การเข้าถึงประเภทของนวนิยาย การเข้าถึงตัวละคร การเข้าถึงฉาก และการเข้าถึงเนื้อหาของนวนิยายนั้น มีผลการสำรวจดังนี้

การเข้าถึงประเภทของนวนิยาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 37 คน (ร้อยละ 77.08) เห็นด้วยกับการกำหนดหัวเรื่องจากประเภทของนวนิยาย ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 22.92) เหตุผลของผู้ตอบไม่เห็นด้วยในกลุ่มอาจารย์ระบุว่า การแบ่งประเภทนวนิยายตามแนวหัวเรื่องที่เสนอไว้นั้นละเอียดเกินไป พิจารณาได้ยาก ควรใช้เกณฑ์เนื้อหามากกว่าและไม่มีความจำเป็นในการแบ่งประเภทนวนิยาย ส่วนบรรณารักษ์ให้เหตุผลว่า ไม่มีความจำเป็นในการแบ่งประเภทนวนิยาย เนื่องจากเป็นทรัพยากรที่มีน้อย และจัดหาเพื่อนันทนาการเท่านั้น นอกจากนี้ไม่สามารถหาบรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมได้

การเข้าถึงตัวละคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 22 คน (ร้อยละ 66.67) เห็นด้วยกับการนำตัวละครที่เป็นบุคคลที่มีชีวิตจริง และเป็นตัวเอกของเรื่องมากำหนดเป็นหัวเรื่อง แต่มีผู้ตอบแบบสอบถาม 24 คน (ร้อยละ 50) เห็นว่าไม่ว่าควรนำตัวละครที่เป็นบุคคลที่มีชีวิตจริงที่ไม่มีความสำคัญในการดำเนินเรื่อง (ตัวประกอบ) มากำหนดเป็นหัวเรื่อง

สำหรับรูปแบบการลงรายการชื่อตัวละครนั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการลงรายการชื่อตัวละครที่เป็นบุคคลที่มีชีวิตจริงเป็นหัวเรื่องใหญ่ และมีการแบ่งหัวเรื่องย่อยแสดงรูปแบบการประพันธ์ประเภทนวนิยาย นอกจากนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยกับการลงรายการชื่อตัวละครสมมุติเป็นหัวเรื่องใหญ่ โดยมีคำขยายว่าเป็นตัวละครในนวนิยายไว้ในวงเล็บ

การเข้าถึงฉาก พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดระยะเวลา/ยุคสมัย ชื่อสถานที่จริง และชื่อสถานที่สมมุติมากำหนดเป็นหัวเรื่อง

ส่วนรูปแบบการลงรายการนั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการลงรายการจากทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) การลงรายการจากที่เป็นสถานที่จริง โดยลงชื่อสถานที่ที่ปรากฏในนวนิยาย แล้วระบุชื่อประเทศในเครื่องหมายวงเล็บ และมีการแบ่งย่อยรูปแบบการประพันธ์ประเภทนวนิยาย (2) กรณีฉากที่เป็นสถานที่สมมุติ ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการลงชื่อสถานที่สมมุติ โดยมีคำขยายว่า สถานที่ในจินตนาการอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ เป็นหัวเรื่องใหญ่ และมีการแบ่งหัวเรื่องย่อยว่า เป็นนวนิยาย (3) กรณียุคสมัย สามารถลงรายการเป็นหัวเรื่องใหญ่ และมีการแบ่งหัวเรื่องย่อยแสดงให้รู้ว่าเป็นนวนิยาย

การเข้าถึงเนื้อหาของนวนิยาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดหัวเรื่องตามเนื้อหา รวมทั้งเห็นด้วยกับการกำหนดหัวเรื่องได้มากกว่า 1 หัวเรื่อง ขึ้นอยู่กับประเด็นสำคัญในนวนิยาย

สำหรับรูปแบบการลงรายการหัวเรื่องตามเนื้อหา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกรณีที่ว่า เมื่อลงรายการเป็นหัวเรื่องใหญ่ ให้ลงรายการตามเนื้อหาของนวนิยาย และมีการแบ่งหัวเรื่องย่อยที่แสดงรูปแบบการประพันธ์ว่าเป็นนวนิยาย ส่วนกรณีหัวเรื่องย่อยให้ลงรายการตามหลังหัวเรื่องใหญ่ และมีการแบ่งหัวเรื่องย่อยแสดงรูปแบบการประพันธ์ว่าเป็นนวนิยาย และหากเป็นกรณีหัวเรื่องย่อยที่เป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ให้ลงรายการตามหลังหัวเรื่องใหญ่ ในกรณีที่นวนิยายมีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

สุพัตรา เลิศยงผาคติ (2548) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเอกสารและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (2) ประเมินหัวเรื่องที่สร้างขึ้น โดยคัดเลือกและรวบรวมคำจากพจนานุกรมภาษาไทยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบัญชีหัวเรื่องสำหรับหนังสือ แล้วนำคำเหล่านั้นมาจัดทำเป็นแบบประเมินความนิยมในการเลือกใช้คำโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน คำที่เหมาะสมจะเป็นหัวเรื่อง ได้แก่ คำที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกใช้มากที่สุดตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปเพียงคำเดียว จากนั้นส่งแบบประเมินหัวเรื่องซึ่งเป็นผลจากการเลือกใช้คำของผู้เชี่ยวชาญให้บรรณารักษ์จำนวน 49 คน ประเมินหัวเรื่องที่สร้างขึ้น หัวเรื่องที่ผ่านการประเมิน ได้แก่ หัวเรื่องที่บรรณารักษ์ร้อยละ 50 ขึ้นไปเห็นว่าเหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่า คำที่รวบรวมจากพจนานุกรมและบัญชีหัวเรื่อง จำนวน 1,354 คำ ผู้เชี่ยวชาญได้เลือกคำที่เหมาะสมจะเป็นหัวเรื่องจำนวน 868 คำ และมีหัวเรื่องผ่านการประเมิน จำนวน 751 คำ จากการวิจัยพบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหัวเรื่องที่สร้างขึ้นโดยผ่านการเลือกใช้คำของผู้เชี่ยวชาญ แต่ก็ยังคงยึดคำในบัญชีหัวเรื่องเป็นหลักในการกำหนดหัวเรื่อง

ทวี มานะธำรง (2549) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านคนพิการ มีวัตถุประสงค์ (1) สร้างหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านคนพิการให้สอดคล้องกับเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ และความต้องการของผู้ใช้ (2) ประเมินหัวเรื่องทางด้านคนพิการที่สร้างขึ้น โดยคัดเลือก

และรวบรวมคำจากแหล่งข้อมูลหนังสือหัวเรื่องสำหรับภาษาไทย 4 รายการ หัวเรื่องที่ บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนสาขา ความพิการ จำนวน 8 แห่ง จากหนังสือ/ตำรา พจนานุกรม สารานุกรม รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และบทความวิชาการ เกี่ยวกับคนพิการ 51 รายการ เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ความต้องการใช้คำโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน คำที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นหัวเรื่อง ได้แก่ คำที่มีดัชนีความสอดคล้องในการใช้หัวเรื่อง (Index of Item Objective Congruence--IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องในความพึงพอใจเกี่ยวกับหัวเรื่องที่ยอมรับได้ว่าเป็นหัวเรื่อง ที่มีคุณภาพ คือมีค่าไม่น้อยกว่า 0.50 ขึ้นไป

ผลการวิจัยพบว่า คำที่รวบรวม มีจำนวน 1,296 คำ ผู้เชี่ยวชาญได้เลือกคำที่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นหัวเรื่อง จำนวน 903 คำ และผ่านการประเมินจากบรรณารักษ์ จำนวน 675 คำ จากการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหัวเรื่องที่สร้างขึ้นที่ผ่านการคัดเลือก ความต้องการใช้คำของผู้เชี่ยวชาญ

อังคณา สุวิวรรณ (2549) ศึกษาเรื่อง *ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาสัทศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล* มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาสัทศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในด้านประเภทของหัวเรื่อง ลักษณะทางภาษา และลักษณะการใช้ ศัพท์ และปัญหาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาสัทศาสตร์ในการสืบค้นสารสนเทศ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องประเภทหัวเรื่องใหญ่ มีลักษณะทางภาษาเป็นคำนามพหูพจน์ และมีลักษณะการใช้ศัพท์เป็นศัพท์อิสระ ปัญหาการใช้ หัวเรื่องภาษาไทยสาขาสัทศาสตร์ในการสืบค้นสารสนเทศที่ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ ประสบ 3 อันดับแรก คือ หัวเรื่องที่เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศใช้พยัญชนะ และตัวสะกดแตกต่างกัน หากใช้คำใดคำหนึ่งในการสืบค้นจะทำให้ได้ผลการสืบค้น ไม่ครอบคลุมสารสนเทศเรื่องเดียวกันทั้งหมด ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่อง ของห้องสมุด และหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้ในการสืบค้น

สารสนเทศ ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่แก้ปัญหาในสืบค้นสารสนเทศด้วยหัวเรื่อง โดยการสืบค้นต่อไปด้วยคำค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ (1) ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ ประเภทหัวเรื่องใหญ่ มีลักษณะเป็นคำนามเดี่ยว และเป็นศัพท์อิสระ และ (2) ปัญหาที่ผู้ใช้ห้องสมุดประสบในระดับมาก คือ หัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศ สามารถสรุปได้ว่ามีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผลการวิจัยที่สอดคล้อง คือ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องประเภทหัวเรื่องใหญ่

สมปอง กอจิรพันธ์ (2550) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยสาขาทันตแพทย์ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างหัวเรื่องภาษาไทยสาขาทันตแพทยศาสตร์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (2) เพื่อประเมินผลหัวเรื่องที่สร้างขึ้น โดยได้รวบรวมคำและวลีจากแหล่งข้อมูลจากหนังสือคู่มือการใช้หัวเรื่องและดัชนี หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองจากฐานข้อมูลของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่สนับสนุนการเรียนการสอนทางสาขาทันตแพทยศาสตร์ คำและวลีจากหนังสือ พจนานุกรม สารานุกรม งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความวารสารฉบับย้อนหลัง จากวารสาร 3 รายชื่อ รวมทั้งสิ้น 43 รายการ คำและวลีจำนวน 1,327 คำ นำมาจัดทำแบบประเมินความนิยมในการเลือกใช้คำหรือวลีของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน คำที่นำมาใช้เป็นคำที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์จากการหาค่า IOC แล้วได้ค่าตั้งแต่ 0.5-1.0

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เลือกคำและวลีที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นหัวเรื่องจำนวน 964 คำ และเสนอแนะคำใหม่ 294 คำ หลังจากนั้นนำคำและวลีที่ผ่านการคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญให้บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานในด้านหัวเรื่อง จำนวน 9 คน ประเมินเพื่อใช้กำหนดเป็นหัวเรื่องภาษาไทยทางทันตแพทยศาสตร์ ซึ่งบรรณารักษ์ได้ใช้คำและวลีจำนวน 109 คำ พร้อมทั้งเสนอแนะคำใหม่ จำนวน 40 คำ เป็นหัวเรื่อง ผลการวิจัยครั้งนี้เห็นความแตกต่างในการพิจารณาเลือกคำระหว่างผู้เชี่ยวชาญและบรรณารักษ์ว่า ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาเลือกคำหรือวลีโดยการใช้ประสบการณ์และความรู้ความสามารถทางด้านทันตแพทยศาสตร์ของตนเองเป็นหลักในการพิจารณา ส่วนบรรณารักษ์ใช้หนังสือคู่มือหรือพจนานุกรมเป็นหลักในการพิจารณาคัดเลือกคำ ซึ่งคำที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกใช้และ

เสนอแนะใหม่รวมกับคำที่บรรณารักษ์เสนอแนะเป็นจำนวนคำรวมทั้งหมด 1,298 คำ เห็นสมควรนำมาเสนอแนะใช้เป็นหัวเรื่องทางทันตแพทยศาสตร์ต่อไป

สมหมาย เทียงในญาติ (2550) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยทางการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างหัวเรื่องภาษาไทยทางการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับเนื้อหา ของทรัพยากรสารสนเทศ (2) เพื่อประเมินผลหัวเรื่องที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้รวบรวมคำและวลี จากแหล่งข้อมูล คือ หนังสือคู่มือการให้หัวเรื่อง หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เอง ในฐานข้อมูลรายการบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่สนับสนุนการเรียนการสอนทางการท่องเที่ยว หนังสือ ตำรา พจนานุกรม งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และบทความวารสาร รวมทั้งสิ้น 52 รายการ คำและวลี จำนวน 1,089 คำ นำมาจัดทำแบบประเมินความนิยมใช้ และคำที่สมควรใช้เป็นหัวเรื่องของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน คำที่นำมาใช้เป็นคำที่ผ่านเกณฑ์วิเคราะห์จากการหาค่า IOC แล้วได้ค่าตั้งแต่ 0.5-1.0

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้เลือกคำและวลีที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นหัวเรื่อง จำนวน 909 คำ และเสนอแนะคำใหม่ 194 คำ จากนั้นนำคำและวลีเหล่านี้ให้บรรณารักษ์ จำนวน 7 คน ประเมินเพื่อใช้กำหนดเป็นหัวเรื่องภาษาไทยทางการท่องเที่ยว ซึ่งบรรณารักษ์ได้ใช้คำและวลีจำนวน 345 คำ พร้อมทั้งเสนอแนะคำใหม่จำนวน 17 คำ เป็นหัวเรื่อง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้เห็นความแตกต่างระหว่างการพิจารณาเลือกคำระหว่าง ผู้เชี่ยวชาญและบรรณารักษ์ว่า ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาเลือกคำวลีโดยใช้ความรู้และ ประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวของตนเองเป็นหลักในการพิจารณา ส่วนบรรณารักษ์ พิจารณาจากการใช้หนังสือคู่มือหัวเรื่องเป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งคำที่ผู้เชี่ยวชาญ เลือกใช้โดยตัดคำและวลีที่ซ้ำกับคู่มือหัวเรื่องออกและคำที่เสนอแนะใหม่ รวมกับคำ ที่บรรณารักษ์เสนอแนะ เป็นจำนวนรวมคำทั้งหมด 727 คำนั้น ผู้วิจัยเห็นสมควรนำมา เสนอแนะใช้เป็นหัวเรื่องทางการท่องเที่ยวต่อไป

สุทาร์ตน์ คำโสภา (2550) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยด้านการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) เพื่อสร้างหัวเรื่องภาษาไทย ด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับเนื้อหาของเอกสารและความต้องการของ ผู้ใช้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (2) เพื่อประเมินหัวเรื่องภาษาไทยด้านการวิเคราะห์

ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น (3) เพื่อเปรียบเทียบหัวเรื่องภาษาไทยด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นกับคำศัพท์ของหน่วยงานที่จัดทำคำศัพท์ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย 2 แห่งคือ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย (สวสท.) โดยรวบรวมคำหรือวลีที่จะใช้เป็นหัวเรื่องจากรายงานการศึกษา 22 ประเภท จำนวน 130 รายชื่อ มาจัดทำแบบสำรวจความนิยมในการเลือกใช้คำของผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 25 คน โดยคำที่นำมาใช้นั้น เป็นคำที่ได้ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ นำผลที่ได้นี้มาจัดทำเป็นแบบสำรวจความนิยมส่งให้บรรณารักษ์ศูนย์สารสนเทศหรือห้องสมุดด้านสิ่งแวดล้อมพิจารณา จำนวน 7 คน แล้วนำไปประเมินการใช้คำหรือวลีที่ต้องการต่อไป จากนั้นนำคำที่ผู้เชี่ยวชาญและบรรณารักษ์นิยมใช้มาเปรียบเทียบกับคำศัพท์ของหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมทั้งสองหน่วยงาน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า คำหรือวลีที่ผู้วิจัยรวบรวมจากเอกสารที่เป็นรายงานโครงการด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีจำนวน 710 คำ มีคำที่ผู้เชี่ยวชาญนิยมใช้เป็นหัวเรื่องภาษาไทย จำนวน 582 คำ คำเสนอแนะ 283 คำ เมื่อนำคำมาผ่านการพิจารณาจากบรรณารักษ์แล้วถือเป็นคำที่นิยมใช้เป็นหัวเรื่องภาษาไทยด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 338 คำ มีคำเสนอแนะทั้งหมด 135 คำ เป็นคำเสนอแนะให้ “ดูเพิ่มเติมที่” จำนวน 37 คำ และคำที่ไม่ใช้แต่ให้ใช้คำอื่นแทนว่า “ดูที่” จำนวน 98 คำ ส่วนคำที่ผู้เชี่ยวชาญและบรรณารักษ์นิยมใช้ตรงกับคำศัพท์ของทั้งสองหน่วยงาน มีจำนวน 157 คำ และ 112 คำ ตามลำดับ ซึ่งในผลการวิจัยครั้งนี้พบข้อแตกต่างของคำที่ผู้เชี่ยวชาญและบรรณารักษ์เสนอแนะ โดยผู้เชี่ยวชาญจะมีการเสนอแนะคำในอัตราส่วนมากกว่าบรรณารักษ์ สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมักใช้คำที่ได้จากประสบการณ์ในการทำงานและความคุ้นเคยของตนเอง ในขณะที่บรรณารักษ์จะเลือกใช้คำที่คิดขึ้นเอง และเลือกใช้คำที่ปรากฏในเอกสาร และเมื่อนำคำศัพท์มาเปรียบเทียบกับของหน่วยงานที่จัดทำคำศัพท์ด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว พบว่า คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องภาษาไทยด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมนี้ ส่วนใหญ่ยังไม่ปรากฏในคู่มือหรือในเว็บไซต์

อรชร โอทองคำ (2550) ศึกษาเรื่อง หัวเรื่องภาษาไทยสาขาบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหัวเรื่องภาษาไทยสาขาการบัญชี ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเอกสาร และ

ความต้องการของผู้ใช้ (2) เพื่อประเมินหัวเรื่องภาษาไทยสาขาการบัญชีที่สร้างขึ้น โดยรวบรวมคำหรือวลีจากศัพท์บัญชี คู่มือการใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย หนังสือบทความวารสารสาขาการบัญชี และฐานข้อมูลออนไลน์ OPAC ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำคำและวลีมาจัดทำแบบประเมินความนิยมในการใช้คำหรือวลี โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน คำที่นำมาใช้ได้แก่ คำที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกใช้ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป มาจัดทำแบบประเมินส่งให้บรรณารักษ์ จำนวน 18 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 18 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ คำหรือวลีที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือว่ามีความเหมาะสมในการกำหนดเป็นหัวเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า คำหรือวลีที่รวบรวมจากเอกสาร จำนวน 1,024 คำ ผู้เชี่ยวชาญได้เลือกคำหรือวลีที่เห็นว่าเหมาะสมเป็นหัวเรื่อง จำนวน 1,020 คำ คิดเป็นร้อยละ 99.61 ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปให้บรรณารักษ์ประเมินเพื่อใช้เป็นหัวเรื่องทางการบัญชี พบว่า หัวเรื่องผ่านการประเมินมีจำนวน 1,019 คำ คิดเป็นร้อยละ 99.90 ผลการศึกษครั้งนี้ พบว่า บรรณารักษ์และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในการเลือกใช้หัวเรื่องสอดคล้องกัน

พรทิพย์ อาจิวชัย (2551) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมช่วยจัดจำแนกหัวเรื่องหนังสือภาษาไทย การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมช่วยจัดจำแนกหัวเรื่องหนังสือภาษาไทยด้วยเทคโนโลยีเว็บเบส (2) เพื่อออกแบบและจัดทำฐานข้อมูลหัวเรื่องหนังสือภาษาไทยบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้บรรณารักษ์งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ สามารถสืบค้นและจัดการข้อมูลหัวเรื่องภาษาไทยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ (3) เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดต่าง ๆ สามารถค้นหัวเรื่องภาษาไทยได้อย่างสะดวกและรวดเร็วบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ในการพัฒนาระบบงานภาษาที่ใช้ คือ ภาษา PHP ฐานข้อมูลที่ใช้ คือ MySQL และ Apache ช่วยในการติดต่อฐานข้อมูลกับโปรแกรมเพื่อแสดงผลบน Web Based Technology การวิเคราะห์และออกแบบระบบใช้การพัฒนาระบบแบบ System Development Life Cycle (SDLD) ในการพัฒนาโปรแกรมช่วยจัดจำแนกหัวเรื่องหนังสือภาษาไทยนี้จะครอบคลุมถึงการบันทึกข้อมูล เพิ่ม ลบ แก้ไข ค้นหาและสืบค้นข้อมูล หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ซึ่งได้ศึกษารูปแบบของการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยจากคู่มือหัวเรื่องสำหรับภาษาไทยของคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากร ผลการประเมินความพึงพอใจ

ของระบบ พบว่า การพัฒนาโปรแกรมช่วยจัดจำแนกหัวเรื่องหนังสือภาษาไทย สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ดี สามารถลดขั้นตอนในการทำงานของระบบ ช่วยในการกำหนดหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย และการกำหนดหมวดหมู่ของหนังสือ สามารถใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ สะดวก รวดเร็ว

จิตติกา อาษากิจ (2553) ศึกษาเรื่อง *การเทียบเคียงหัวเรื่องสาขานิติศาสตร์* มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เทียบเคียงหัวเรื่อง 6 มาตรฐานหัวเรื่อง ได้แก่ Library of Congress Subject Headings, Sears List of Subject Headings หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หัวเรื่องจากฐานข้อมูลหัวเรื่องภาษาไทยของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หัวเรื่องภาษาไทยของพวา พันธุ์เมฆา และหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และ (2) พัฒนาฐานข้อมูลหัวเรื่องสาขานิติศาสตร์ เพื่อใช้ในการทำรายการหัวเรื่องให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่

ผลการเทียบเคียงหัวเรื่องสาขานิติศาสตร์ มีดังนี้ หัวเรื่องที่นำมาเทียบเคียงทั้งหมด 1,766 หัวเรื่อง สามารถเทียบเคียงได้ ทั้ง 6 มาตรฐานหัวเรื่อง จำนวน 44 ระเบียบ เทียบเคียงได้ 5 มาตรฐาน หัวเรื่องจำนวน 74 ระเบียบ เทียบเคียงได้ 4 มาตรฐาน หัวเรื่องจำนวน 98 ระเบียบ เทียบเคียงได้ 3 มาตรฐาน หัวเรื่อง 179 ระเบียบ เทียบเคียงได้ 2 มาตรฐาน หัวเรื่องจำนวน 98 ระเบียบ และไม่สามารถเทียบเคียงได้ 7 หัวเรื่อง โดยหัวเรื่องที่เทียบเคียงได้ 2-6 มาตรฐานหัวเรื่อง มีหัวเรื่องที่ใช้คำต่างกัน 162 ระเบียบ และหัวเรื่องที่ใช้คำเหมือนกัน 331 ระเบียบ

ผลการพัฒนาฐานข้อมูลเทียบเคียงหัวเรื่องสาขานิติศาสตร์ พัฒนาโดยใช้โปรแกรม Appserv เวอร์ชัน 2.5.8 ประกอบด้วย หัวเรื่องสาขานิติศาสตร์จากมาตรฐานหัวเรื่อง 6 มาตรฐาน จำนวน 493 ระเบียบ สามารถสืบค้นจากคำสำคัญในหัวเรื่องและสืบค้นจากส่วนต้นของคำ ผลการประเมินการใช้งานข้อมูล โดยการใช้แบบประเมิน พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจฐานข้อมูลอยู่ในระดับมากทุกรายการประเมิน

อัญชลี พิจารณา (2553) ศึกษาเรื่อง *หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม* มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างหัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคมให้สอดคล้องกับ

เนื้อหาของเอกสารและความต้องการของผู้ใช้ (2) เพื่อประเมินความเหมาะสมของ หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคมที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ (3) เพื่อประเมิน ความนิยมการใช้โดยบรรณารักษ์ คำและวลีที่คัดเลือกมาจากพจนานุกรม ตำรา วารสาร และหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย จำนวน 7 ชื่อเรื่อง นำคำและวลีมาจัดทำแบบประเมิน ความเหมาะสมแล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกคำที่นำมาใช้ ได้แก่ คำที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกใช้ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มาจัดทำแบบประเมินความนิยมใช้ส่งให้ บรรณารักษ์เป็นผู้ประเมินการใช้ นำมาคำนวณหาค่าร้อยละ คำหรือวลีที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือว่ามีความเหมาะสมในการกำหนดเป็นหัวเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า คำหรือวลีที่รวบรวมจากพจนานุกรม ตำรา วารสารและหนังสือ หัวเรื่องภาษาไทย จำนวน 1,500 คำ ผู้เชี่ยวชาญเลือกคำหรือวลีที่เห็นว่าเหมาะสมเป็น หัวเรื่อง จำนวน 1,349 คำ คิดเป็นร้อยละ 89.93 และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะคำเพิ่มเติม จำนวน 54 คำ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปให้บรรณารักษ์ประเมินเพื่อใช้เป็นหัวเรื่องสาขาวิศวกรรม โทรคมนาคม พบว่า หัวเรื่องที่ผ่านการประเมินมีจำนวน 1,227 คำ (ร้อยละ 90.96)

กาญจนาลักษณ์ โคตรเมือง (2556) ศึกษาเรื่อง *การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่อง ภาษาไทยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน* มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และ จัดทำฐานข้อมูลหัวเรื่องภาษาไทยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน โดยการรวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสานที่ปรากฏในหนังสืออ้างอิงประเภทสารานุกรม จำนวน 35 เล่ม ตรวจสอบคำศัพท์กับคู่มือหัวเรื่องมาตรฐานภาษาไทย 3 รายการ และฐานข้อมูล บรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) ของห้องสมุด 3 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า คำศัพท์ที่ได้จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสาน มีจำนวน 1,662 คำ คิดเป็นร้อยละ 74.30 ธรรมชาติและการท่องเที่ยวภาคอีสาน จำนวน 575 คำ คิดเป็นร้อยละ 25.70 ลักษณะของหัวเรื่องส่วนใหญ่เป็นคำเฉพาะ จำนวน 1,424 คำ คิดเป็น ร้อยละ 63.63 รองลงมาคือ คำนามทั่วไป จำนวน 813 คำ คิดเป็นร้อยละ 36.34 หัวเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นชื่อสถานที่ จำนวน 597 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.69 รองลงมาคือ ชื่อหน่วยงาน นิติบุคคล จำนวน 290 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.96

คำศัพท์ปรากฏมากที่สุดในบัญชีหัวเรื่องมาตรฐานของคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2547 คิดเป็นร้อยละ

8.99 และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามใช้คำศัพท์มากที่สุด รองลงมาคือ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักหอสมุดแห่งชาติ ตามลำดับ

หัวเรื่องที่ได้อยู่ในกลุ่มวัฒนธรรม ประเภทสถานที่ เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 545 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.36 รองลงมาคือ ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว จำนวน 378 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.90 ลักษณะภาษาส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 1,467 คำ คิดเป็นร้อยละ 65.58 รองลงมาคือ คำนามผสม จำนวน 301 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.46 ส่วนหัวเรื่องที่มีคำอธิบายประกอบ จำนวน 228 คำ คิดเป็นร้อยละ 10.19 ซึ่งใกล้เคียงกับหัวเรื่องที่เป็นวลีหรือกลุ่มคำ จำนวน 225 คำ คิดเป็นร้อยละ 10.06

งานวิจัยในต่างประเทศ

Vassie (2002) วิจัยเรื่อง “Simple Analysis of Arabic Subject-Indexing Practice” ผู้วิจัยได้รวบรวมสิ่งพิมพ์ภาษาอาหรับแล้วนำมาวิเคราะห์หัวเรื่องและบันทึกบรรณานุกรม จำนวน 323 รายการ มีหัวเรื่องจำนวน 546 หัวเรื่อง พบว่า ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดหัวเรื่องใหม่ ๆ และหัวเรื่องเพิ่มมากขึ้น เมื่อบรรณารักษ์ที่มหาวิทยาลัยอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirate University--UAEU) สืบค้นและตรวจหัวเรื่องและเลขหมู่จากระบบโอแพ็ค (OPACs) ทำให้เกิดการรวมหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันและหนังสือหัวเรื่องของอาหรับชื่อว่า El-Khazindar's List of Arabic Subject Headings โดยจัดพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1994

McClellan (2003) วิจัยเรื่อง “Subject Heading for OCLC Rare Book Records: A Case Study” เพื่อสำรวจสภาพปัญหาการใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือหายากในฐานข้อมูลบรรณานุกรมของ OCLC โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ รายการบรรณานุกรมหนังสือหายากที่บันทึกในฐานข้อมูลบรรณานุกรมของ OCLC จำนวน 232 รายการ โดยมีเครื่องมือเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมของ OCLC ผลการศึกษาพบว่าหนังสือ 31 รายการที่ยังไม่ได้กำหนดหัวเรื่อง พบว่า จากหัวเรื่องทั้งหมด จำนวน 791 หัวเรื่อง เป็นหัวเรื่องใหญ่ 428 หัวเรื่อง และหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ 363 หัวเรื่อง ส่วนการกำหนดหัวเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา มี 69 หัวเรื่อง

Haddock (2005) ศึกษาเรื่อง “Selecting Subject Heading Lists and Thesauri for Digital Imaging Projects: Report of the Survey from Digital Transfer of Slides from Architecture, Interiors, and Furniture and History of Costume to CD-ROM” โดย
 การเปรียบเทียบรายการหัวเรื่อง ศัพท์สัมพันธ์ทางด้านศิลปะ 4 แหล่ง คือ (1) Thesaurus for Graphic Materials (TGM) (2) Art and Architecture Thesaurus (AAT) (3) Library of Congress Subject Heading (LCSH) และ (4) Bibliography of the History of Art Subject Headings (BHA) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเลือกคำศัพท์มาตรฐานสำหรับทำดัชนี ผลการศึกษาพบว่า ผลการตรวจสอบคำศัพท์ทั้งหมด 596 คำ มาจาก TGM ร้อยละ 34 รองลงมาคือ LCSH และ AAT ตามลำดับ (2) ความตรงกันจากศัพท์ทั้งหมด 499 คำ มาจาก AAT มากที่สุด รองลงมาคือ BHA และ LCSH ตามลำดับ (3) ความแตกต่างและมีความเฉพาะของคำมากที่สุดมาจาก TGM รองลงมาคือ AAT และ LCSH ตามลำดับ และ (4) ไม่พบคำศัพท์ใน BHA มากที่สุด รองลงมาคือ LCSH และ TGM ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์หัวข้อเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์คำศัพท์ทางกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย ทำการประเมินความเหมาะสม และทำการตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย กับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมและทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย
3. การประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมาย
4. การตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมาย
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษารวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์ จากหนังสือพจนานุกรม 3 เล่ม ดังนี้

ถาวร โพธิ์ทอง. (2552). *พจนานุกรมกฎหมายและศัพท์ที่เกี่ยวข้อง อังกฤษ-ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธง วิทย์วัฒน์. (2553). *พจนานุกรมศัพท์และสำนวนกฎหมาย ไทย-อังกฤษ, อังกฤษ-ไทย*. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *ศัพท์นิติศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้งเอนด์ พับลิชชิ่ง.

การเก็บรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย

ผู้วิจัยได้รวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์ดังกล่าว โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. การคัดเลือกคำศัพท์ทางกฎหมายที่เป็นคำนามจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเดียวกันที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ดังนี้

1.1 คำที่ใช้ในภาษาไทย 2 คำ

arrest	(1) การจับกุม	(2) การควบคุมตัว
assassination	(1) การลอบฆ่า	(2) การลอบสังหาร

1.2 คำที่ใช้ในภาษาไทย 3 คำ

detention centre	(1) ศูนย์กักกัน	(2) สถานพินิจ	(3) สถานกักกัน

2. การคัดเลือกคำศัพท์ทางกฎหมายที่เข้าเกณฑ์การเป็นหัวเรื่องใหญ่สองประเภท ดังนี้

2.1 หัวเรื่องใหญ่ประเภทคำนามเดี่ยว

collusion; complicity	(1) การคบคิด	(2) การสวมรู้ร่วมคิด
assassination	(1) การลอบฆ่า	(2) การลอบสังหาร
compensation	(1) ค่าทดแทน	(2) ค่าสินไหม

2.2 หัวเรื่องใหญ่ประเภทกลุ่มคำหรือวลี

cigarette tax	(1) ภาษีบุหรี่	(2) ภาษียาสูบ
conclusive presumption	(1) ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด	(2) ข้อสันนิษฐานอันเป็นที่ยุติ

การประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมาย

ในขั้นตอนการประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมายโดยผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำคำศัพท์ทางกฎหมายที่รวบรวมไว้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผลการประเมิน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาผลดังนี้

ตาราง 1

เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมาย

คำศัพท์	ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย					ผลการประเมิน		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผ่านเป็นเอกฉันท์	ผ่านไม่เป็นเอกฉันท์	ไม่ผ่าน
กฎหมายแพ่ง	1	1	1	1	1	✓		
ข้อเรียกร้อง	1	1	1	1	0		✓	
การละเมิด								
อำนาจศาล	1	1	1	0	0		✓	
ภาษีบุหรี่	1	1	0	0	0			✓
การคบคิด	1	0	0	0	0			✓
ค่าทดแทน	0	0	0	0	0			✓

การแทนค่า 1 คือ ผู้ประเมินเห็นว่ามีความเหมาะสม

0 คือ ผู้ประเมินเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม

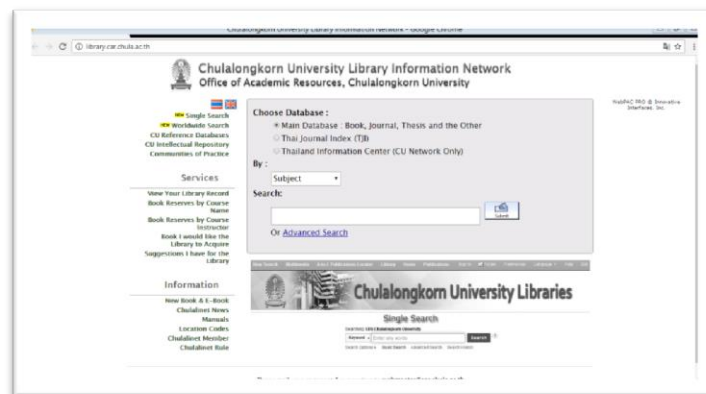
การตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมาย

ในขั้นตอนการวิเคราะห์และตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมายกับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำคำศัพท์ทางกฎหมายที่รวบรวมไว้ไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

1.1 ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://www.library.car.chula.ac.th/>

ภาพ 1 เว็บไซต์ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

<http://203.131.219.181/heading/index.html>

ภาพ 2 เว็บไซต์สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.3 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

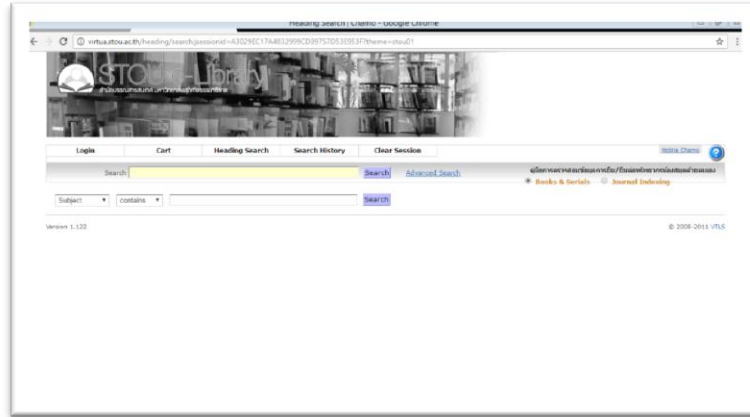
<http://www.lib.ru.ac.th/index.php>

ภาพ 3 เว็บไซต์สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.4 สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

<http://www.library.stou.ac.th/>

ภาพ 4 เว็บไซต์สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. นำเสนอผลการตรวจสอบในรูปตาราง ดังนี้

ตาราง 2

นำเสนอผลการตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมาย

คำศัพท์	ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุด			
	จุฬาลงกรณ์	ธรรมศาสตร์	รามคำแหง	สุโขทัย
กฎหมายแพ่ง	✓	✓	✓	✓
ข้อเรียกร้อง	✓	✓	✓	-
การละเมิด-				
อำนาจศาล	✓	✓	✓	✓

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (percentage) เป็นสถิติที่นิยมใช้เทียบจำนวนที่ต้องการกับจำนวนทั้งหมด โดยเทียบเป็นจำนวนต่อ 100 จากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 122)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์ห้วงเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบการใช้ห้วงเรื่องนิติศาสตร์จากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยขอแนะนำสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n แทน จำนวนคำศัพท์นิติศาสตร์

% แทน ร้อยละ

ตอนที่ 1 ผลการรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย

ผู้วิจัยได้รวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายจากหนังสือพจนานุกรมด้านนิติศาสตร์จำนวน 3 เล่ม ดังนี้

ถาวร โพธิ์ทอง. (2552). *พจนานุกรมกฎหมายและศัพท์ที่เกี่ยวข้อง อังกฤษ-ไทย*

(พิมพ์ครั้งที่ 3, ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธง วิทย์วัฒน์. (2553). *พจนานุกรมศัพท์และสำนวนกฎหมาย ไทย-อังกฤษ อังกฤษ-ไทย*.

กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *ศัพท์นิติศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตย-*

สถาน (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.

เกณฑ์การรวบรวมศัพท์นิติศาสตร์ ผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกคำศัพท์ทางกฎหมายจากคำภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นคำนามเดี่ยวและกลุ่มคำหรือวลีในภาษาไทยในความหมายเดียวกันหลายคำ ดังนี้

1. คำที่ใช้ในภาษาไทย 2 คำ

arrest	1. การจับกุม	2. การควบคุมตัว
assassination	1. การลอบฆ่า	2. การลอบสังหาร

2. คำที่ใช้ในภาษาไทย 3 คำ

detention centre	1. ศูนย์กักกัน	2. สถานพินิจ	3. สถานกักกัน

ตาราง 3

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่รวบรวมได้จากหนังสือพจนานุกรมนิติศาสตร์จำแนกตามจำนวนคำภาษาไทยที่แทนในภาษาไทย

(n = 641)

จำนวนคำที่แทนในภาษาไทย	จำนวน (n)	ร้อยละ
2 คำ	580	90.48
3 คำ	61	9.52
รวม	641	100.00

จากตาราง 3 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ใช้คำแทนในภาษาไทย 2 คำ จำนวน 580 คำ คิดเป็นร้อยละ 90.48 และคำแทนในภาษาไทย 3 คำ จำนวน 61 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.52

ตาราง 4

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ จำแนกตามประเภทของคำ

(n = 1,343)		
ประเภทของหัวเรื่อง	จำนวน (n)	ร้อยละ
คำนามเดี่ยว	518	38.57
กลุ่มคำหรือวลี	825	61.43
รวม	1,343	100.00

จากตาราง 4 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ส่วนใหญ่เข้าเกณฑ์หัวเรื่องประเภทกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 825 คำ คิดเป็นร้อยละ 61.43 รองลงมาคือคำนามเดี่ยว จำนวน 518 คำ คิดเป็นร้อยละ 38.57

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมคำศัพท์ทางกฎหมาย เพื่อใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมาย เพื่อใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องโดยผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายจากอาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

รายนาม	ภาควิชาที่สังกัด
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ เทพสุเมธานนท์	ภาควิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ และ กฎหมายอาญา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์เทพ วิฑิตอนันต์	ภาควิชากฎหมายทั่วไป
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รติชัย รถทอง	ภาควิชากฎหมายแพ่ง
4. อาจารย์ ดร. พรพรม อินทร์มพรรย์	ภาควิชากฎหมายเพื่อการพัฒนา
5. อาจารย์ ดร. คนพร จิตต์จรุงเกียรติ	ภาควิชากฎหมายระหว่างประเทศ

ตาราง 5

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมสำหรับใช้เป็น
คำค้นประเภทหัวเรื่องของผู้เชี่ยวชาญสาขานิติศาสตร์จำแนกตามสัดส่วนการเห็นชอบ
ของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ($n = 641$)	ร้อยละ
เอกฉันท์	250	39.00
ไม่เอกฉันท์	366	57.10
ไม่ผ่านการประเมิน	25	3.90
รวม	641	100.00

จากตาราง 5 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่แทนคำภาษาไทยหลายคำ
ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอย่างเป็นเอกฉันท์ จำนวน
250 คำ คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมาคือ ผ่านการประเมินอย่างไม่เป็นเอกฉันท์ จำนวน
366 คำ คิดเป็นร้อยละ 57.10 ส่วนที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.90

ตาราง 6

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายได้เสนอแนะเพิ่มเติม
จากคำศัพท์ภาษาไทยที่รวบรวมได้จากหนังสือพจนานุกรมนิติศาสตร์

ประเภทของคำ	คำทางกฎหมายที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติม	
	จำนวน ($n = 25$)	ร้อยละ
คำนามเดี่ยว	10	40.00
กลุ่มคำหรือวลี	15	60.00
รวม	25	100.00

จากตาราง 6 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายได้เสนอเพิ่มเติม
ส่วนใหญ่เข้าเกณฑ์หัวข้อเรื่องประเภทกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 60.00
รองลงมาคือคำนามเดี่ยว จำนวน 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตาราง 7

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและการเสนอ
คำเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญสาขานิติศาสตร์สำหรับใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องจำแนก
ตามประเภทของคำ

ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ($n = 641$)	ร้อยละ
คำนามเดี่ยว	236	36.82
กลุ่มคำหรือวลี	405	63.18
รวม	641	100.00

จากตาราง 7 พบว่า คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายที่แทนคำภาษาไทยหลายคำ
ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและคำที่เสนอขึ้นมาใหม่ เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 236 คำ
คิดเป็นร้อยละ 36.82 และเป็นกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 405 คำ คิดเป็นร้อยละ 63.18

ตอนที่ 3 การตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายเป็นคำค้น ประเภทหัวเรื่องของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้นำคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายไปตรวจสอบจากระบบการสืบค้นฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (Online Public Access Catalog--OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ดังนี้

ชื่อห้องสมุด	ตำแหน่งข้อมูล (URL)
ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	http://www.car.chula.ac.th/
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	http://www.library.tu.ac.th/index.html
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	http://www.lib.ru.ac.th/index.php
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	http://www.library.stou.ac.th/

ตาราง 8

จำนวนและร้อยละผลการตรวจสอบคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC)

(n = 641)

ประเภทของคำ	คำที่ใช้		คำที่ไม่ใช่		รวม	
	จำนวน (n)	ร้อยละ	จำนวน (n)	ร้อยละ	จำนวน (n)	ร้อยละ
คำนามเดี่ยว	107	16.66	128	19.96	235	36.66
กลุ่มคำหรือวลี	57	8.87	349	54.44	406	63.34
รวม	164	25.53	477	74.41	641	100.00

จากตาราง 8 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ทั้งหมด จำนวน 164 คำ คิดเป็นร้อยละ 25.53 แบ่งเป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 107 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.66 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 57 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.87

ตาราง 9

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) จำแนกตามห้องสมุดและประเภทของหัวเรื่อง

(n = 641)

ประเภทของคำ	จุฬาฯ		มธ.		ม.ร.		มสธ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n)		(n)		(n)		(n)	
คำนามเดี่ยว	89	13.88	61	9.51	59	9.20	45	7.02
กลุ่มคำหรือวลี								
วลี	45	7.02	21	3.27	21	3.27	18	2.80
รวม	134	20.90	82	12.79	80	12.48	63	9.82

จากตาราง 9 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากที่สุดจำนวน 134 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.90 รองลงมาคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 82 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.79 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.48 และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีจำนวน 63 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.82 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประเภทของหัวเรื่อง สรุปได้ดังนี้

คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 89 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.88 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 45 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.02

คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 61 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.51 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.27

คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 59 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.20 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.27

คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 45 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.02 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 18 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.80

ตาราง 10

จำนวนและร้อยละของคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) จำแนกตามประเภทของคำที่ใช้แตกต่างจากรวบรวม

คำที่เสนอใหม่	จำนวน ($n = 25$)	ร้อยละ
คำนามเดี่ยว	9	36.00
กลุ่มคำและวลี	3	12.00
รวม	12	48.00

จากตาราง 10 พบว่า คำศัพท์ทางกฎหมายที่เสนอขึ้นใหม่ และใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ทั้งหมด 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยส่วนใหญ่เป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.00

ตาราง 11

จำนวนและร้อยละคำศัพท์ทางกฎหมายที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายและผ่านการตรวจสอบในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) จำแนกตามประเภทของหัวเรื่อง

(n = 641)			
คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
กฎ	rule	คำนามเดี่ยว	
กฎบัตร	charter agreement	คำนามเดี่ยว	
กฎของคณะสงฆ์	canon law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎที่เด็ดขาด	peremptory rule	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎระเบียบ	by-law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมาย	law	คำนามเดี่ยว	/
กฎหมายเฉพาะ	special law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายชีวิตลอร์ด	civil law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายที่เกินกว่าเหตุ	draconian law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา	legislation	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายที่ตราเป็นลายลักษณ์อักษร	positive law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายธรรมชาติ	natural law	กลุ่มคำหรือวลี	/
กฎหมายนานาชาติ	law of nations	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายปิดปาก	estoppel	คำนามเดี่ยว	
กฎหมายปิดปากโดยเอกสาร	legal estoppel	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายพื้นฐาน	fundamental law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายภายใน	municipal law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	public international law	กลุ่มคำหรือวลี	
กฎหมายวิธีสบัญญัติ	adjective law	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
กฎหมายอนุบัญญัติ	subordinate legislation	กลุ่มคำหรือวลี	
กบฏ	traitor	คำนามเดี่ยว	/
กรรมกร	labourer	คำนามเดี่ยว	/
กรรมสิทธิ์ร่วม	per my et per tout (<i>L., Fr.</i>)	กลุ่มคำหรือวลี	
กรรมสิทธิ์เหนือที่ดิน	domain	กลุ่มคำหรือวลี	
กระทำโดยสุจริต	clean hand	กลุ่มคำหรือวลี	
กลฉ้อฉล	civil fraud	กลุ่มคำหรือวลี	/
กลับคำพิพากษา	recall a judgment	กลุ่มคำหรือวลี	
กลุ่มมิจฉาชีพ	gang	กลุ่มคำหรือวลี	
การกบฏ	treason	คำนามเดี่ยว	
การกระทำของคู่กรณี	act of parties	กลุ่มคำหรือวลี	
การกระทำโดยอัตโนมัติ	automatism	กลุ่มคำหรือวลี	
การกระทำตามที่ศาลเห็นสมควร	mere motion	กลุ่มคำหรือวลี	
การกระทำที่ไม่ถูกต้อง	misfeasance	กลุ่มคำหรือวลี	
การกระทำผิด	wrong	กลุ่มคำหรือวลี	
การกระทำอย่างเปิดเผย	overt act	กลุ่มคำหรือวลี	
การกระทำอันเป็นโจรสลัด	piracy	กลุ่มคำหรือวลี	/
การกลับคำพิพากษา	cassation (<i>Fr.</i>)	กลุ่มคำหรือวลี	
การกล่าวโทษ	denunciation	คำนามเดี่ยว	/
การกล่าวอ้างที่เป็นเท็จ	false pretence	กลุ่มคำหรือวลี	
การกล่าวอ้างที่มีเหตุผลสมควร	justification	กลุ่มคำหรือวลี	
การกักขัง	confinement	คำนามเดี่ยว	
การกีดกัน	obstruction	คำนามเดี่ยว	
การเกณฑ์แรงงาน	compulsory labour	กลุ่มคำหรือวลี	/
การแก้ไขเพิ่มเติม	amendment	กลุ่มคำหรือวลี	
การแก้แค้น	retortion	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การไกล่เกลี่ย	mediation	คำนามเดี่ยว	/
การขนานนามผิด	misnomer	กลุ่มคำหรือวลี	
การข่มขืนใจ	importunity	กลุ่มคำหรือวลี	
การข่มขู่	duress	คำนามเดี่ยว	/
การขอประกันตัว	bail	กลุ่มคำหรือวลี	
การขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน	requisition	กลุ่มคำหรือวลี	
การขออภัย	apology	กลุ่มคำหรือวลี	
การขัดกันแห่งกฎหมาย	conflict of laws	กลุ่มคำหรือวลี	/
การขัดขืน	resistance	คำนามเดี่ยว	
การขับไล่	expulsion	คำนามเดี่ยว	
การขาดความระมัดระวัง	inadvertence	กลุ่มคำหรือวลี	
การขาดความสามารถตาม กฎหมาย	civil disability	กลุ่มคำหรือวลี	
การขาดนัดพิจารณา	absence	กลุ่มคำหรือวลี	
การขายของมือเปล่า	short sale	กลุ่มคำหรือวลี	
การขายใหม่	resale	กลุ่มคำหรือวลี	
การขู่เข็ญ	racketeering	คำนามเดี่ยว	/
การเข้าครอบครอง	occupancy	กลุ่มคำหรือวลี	
การเข้าร่วม	participation	คำนามเดี่ยว	
การครอบครอง	tenure	คำนามเดี่ยว	
การควบรวมกิจการ	takeover	กลุ่มคำหรือวลี	
การคัดค้าน	protest	คำนามเดี่ยว	
การค้ำประกันตัวเงิน	aval (<i>Fr.</i>)	กลุ่มคำหรือวลี	
การคุกคาม	harassment	คำนามเดี่ยว	/
การคุกคามทางเพศ	sexual harassment	กลุ่มคำหรือวลี	/
การคุ้มครองป้องกัน	protection	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การคุมความประพฤติ	probation	กลุ่มคำหรือวลี	/
การฆ่าคน	homicide	กลุ่มคำหรือวลี	/
การฆ่าคนตายโดยเหตุฉกรรจ์	first degree murder	กลุ่มคำหรือวลี	
การฆ่าทารก	infanticide	กลุ่มคำหรือวลี	/
การฆ่าบิดา	patricide	กลุ่มคำหรือวลี	
การฆ่าบิดามารดา	parenticide	กลุ่มคำหรือวลี	
การฆ่าภรรยา	uxoricide	กลุ่มคำหรือวลี	
การฆ่ามารดา	matricide	กลุ่มคำหรือวลี	
การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์	holocaust, The	กลุ่มคำหรือวลี	/
การจงใจขัดคำสั่งศาล	contumacy	กลุ่มคำหรือวลี	
การจงใจปฏิเสธ	wilful refusal	กลุ่มคำหรือวลี	
การจงใจประพฤติมิชอบ	wilful misconduct	กลุ่มคำหรือวลี	
การจงใจผิดนัด	wilful default	กลุ่มคำหรือวลี	
การจดทะเบียนการเกิด	registration of birth	กลุ่มคำหรือวลี	
การจดทะเบียนการตาย	registration of death	กลุ่มคำหรือวลี	
การจับกุม	arrest	คำนามเดี่ยว	/
การจ้างงาน	employment	คำนามเดี่ยว	/
การจำกัด	restriction	คำนามเดี่ยว	
การจำนองเพิ่ม	wraparound mortgage	กลุ่มคำหรือวลี	
การจี้เครื่องบิน	hijacking	กลุ่มคำหรือวลี	/
การแจ้งให้ทราบ	information	กลุ่มคำหรือวลี	
การชดใช้คืน	restitution	กลุ่มคำหรือวลี	
การช่วยเหลือผู้กระทำผิด	rescue	กลุ่มคำหรือวลี	
การชันสูตรพลิกศพ	autopsy	กลุ่มคำหรือวลี	/
การชุมนุม	gathering	คำนามเดี่ยว	
การชุมนุมประท้วงนัดหยุดงาน	picketing	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การเช่าสังหาริมทรัพย์	tenancy	กลุ่มคำหรือวลี	
การเช่าสังหาริมทรัพย์ร่วมกัน	tenancy in common	กลุ่มคำหรือวลี	
การใช้ถ้อยคำ	utterance	กลุ่มคำหรือวลี	
การใช้อำนาจปกครอง	guardianship	กลุ่มคำหรือวลี	
การใช้เอกสารปลอม	uttering	กลุ่มคำหรือวลี	
การดื้อแพ่ง	civil disobedience	คำนามเดี่ยว	
การได้ลาภนอกเงย	enrichment	กลุ่มคำหรือวลี	
การตกลงยินยอม	concord	กลุ่มคำหรือวลี	
การตรวจผ่านทางศุลกากร	clearance	กลุ่มคำหรือวลี	
การตรวจสอบ	inspection	คำนามเดี่ยว	/
การตรวจสอบโดยศาล	inspection by judge	กลุ่มคำหรือวลี	
การตอบโต้	retaliation	คำนามเดี่ยว	
การต่อสู้คดี	contention	กลุ่มคำหรือวลี	
การตั้งทนายแก้ต่างจำเลย	dock brief	กลุ่มคำหรือวลี	
การต่างตอบแทน	privacy	กลุ่มคำหรือวลี	
การไต่สวน	examination	คำนามเดี่ยว	
การถ่วงดุลอำนาจ	checks and balances	กลุ่มคำหรือวลี	
การถอนคืน	retraction	คำนามเดี่ยว	
การถือเอาทรัพย์	appropriation	กลุ่มคำหรือวลี	
การถือเอาประโยชน์จากที่ดิน	pernancy	กลุ่มคำหรือวลี	
การถูกสิทธิถอนสิทธิ	deprivation of rights	กลุ่มคำหรือวลี	
การแถลงข้อเท็จจริง	representation	กลุ่มคำหรือวลี	
การแถลงที่ไม่เป็นจริง	misrepresentation	กลุ่มคำหรือวลี	
การไถ่ถอน	redemption	คำนามเดี่ยว	
การทรยศ	treachery	คำนามเดี่ยว	/
การทำคำเสนอ	tender	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การทำร้าย	molestation	คำนามเดี่ยว	
การทำร้ายร่างกาย	bodily injury	กลุ่มคำหรือวลี	/
การทำร้ายร่างกายโดยเจตนา	malicious injury	กลุ่มคำหรือวลี	
การทำให้ทรัพย์สินเสียหาย	waste	กลุ่มคำหรือวลี	
การทำให้แท้งลูก	abortion	กลุ่มคำหรือวลี	
การทำให้เป็นโมฆะ	nullification	กลุ่มคำหรือวลี	
การทำให้เสียทรัพย์สิน	mischief	กลุ่มคำหรือวลี	
การทำให้หลงผิด	misleading	กลุ่มคำหรือวลี	
การทุจริต	corruption	คำนามเดี่ยว	/
การทุเลาการบังคับ	suspension	กลุ่มคำหรือวลี	
การแทรกแซง	intervention	กลุ่มคำหรือวลี	/
การเนรเทศ	exile	คำนามเดี่ยว	/
การบรรเทาความเสียหาย	abatement of the injury	กลุ่มคำหรือวลี	
การบรรเทาทุกข์	relief	กลุ่มคำหรือวลี	
การบอกเลิกข้อเรียกร้อง	disclaimer	กลุ่มคำหรือวลี	
การบีบบังคับ	exhortation	คำนามเดี่ยว	
การปกครองตนเอง	autonomy	กลุ่มคำหรือวลี	/
การปฏิบัติ	practice	คำนามเดี่ยว	/
การปฏิบัติตามกฎ	rule application	กลุ่มคำหรือวลี	
การปฏิเสธ	repudiation	คำนามเดี่ยว	
การปฏิเสธตลอดข้อหา	general issue	กลุ่มคำหรือวลี	
การประณาม	condemnation	คำนามเดี่ยว	
การประท้วง	remonstrance	คำนามเดี่ยว	/
การประพฤติผิดจรรยาบรรณ	infamous conduct	กลุ่มคำหรือวลี	
การปราบ	suppression	คำนามเดี่ยว	
การปลอมเงินตรา	counterfeit	คำนามเดี่ยว	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การปลอมเอกสาร	forgery	กลุ่มคำหรือวลี	
การปล่อยชั่วคราวโดยการ ประกันตัวเอง	personal recognizance	กลุ่มคำหรือวลี	
การปล่อยตัวโดยมีการคุม ประพฤติ	parole	กลุ่มคำหรือวลี	
การปล่อยว่างการครอบครอง	vacant possession	กลุ่มคำหรือวลี	
การผิดนัด	default	คำนามเดี่ยว	
การผิดสัญญา	breach	คำนามเดี่ยว	
การเผชิญหน้า	encounter	กลุ่มคำหรือวลี	
การฝ่าฝืนกฎหมาย	infraction	กลุ่มคำหรือวลี	
การพ้นวิสัย	impossibility	คำนามเดี่ยว	
การพรางผู้เยาว์	abduction	คำนามเดี่ยว	
การพิสูจน์ว่าเป็นความจริง	verification	กลุ่มคำหรือวลี	
การเพิกถอน	cancellation	คำนามเดี่ยว	/
การเพิกถอนใบอนุญาต	disbarment	กลุ่มคำหรือวลี	
การเพิกถอนสิทธิ	disqualification	คำนามเดี่ยว	
การฟ้องกล่าวโทษ	arraignment	กลุ่มคำหรือวลี	
การฟ้องขับไล่	eviction	กลุ่มคำหรือวลี	
การฟ้องคดี	action	คำนามเดี่ยว	
การฟ้องคดีเพราะผิดคำมั่น	assumpsit (<i>L.</i>)	กลุ่มคำหรือวลี	
การฟ้องคดีอาญาโดยผู้เสียหาย	private prosecution	กลุ่มคำหรือวลี	
การฟ้องร้องคดี	litigation	กลุ่มคำหรือวลี	
การภาคเสธ	confession and avoidance	คำนามเดี่ยว	
การมอบหมายให้จัดการดูแล ทรัพย์สินแทน	trust	กลุ่มคำหรือวลี	
การมอบอำนาจ	mandate	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การมีภริยาหลายคน	mormon marriages	กลุ่มคำหรือวลี	
การมีสามีหรือภริยาหลายคน โดย	polygamy	กลุ่มคำหรือวลี	
การสมรส			
การมีสามีหลายคน	polyandry	กลุ่มคำหรือวลี	
การมีหนี้สินล้นพ้นตัว	insolvency	กลุ่มคำหรือวลี	
การมีอำนาจแต่ผู้เดียว	exclusive power	กลุ่มคำหรือวลี	
การไม่ชำระหนี้	non-performance	กลุ่มคำหรือวลี	
การไม่ใช้สิทธิตามกฎหมาย	abandonment	กลุ่มคำหรือวลี	
การไม่ได้รับความยุติธรรม	denial of justice	กลุ่มคำหรือวลี	
การยกโทษ	oblivion	คำนามเดี่ยว	
การยึดอำนาจ	usurpation	กลุ่มคำหรือวลี	/
การยืนยัน	confirmation	คำนามเดี่ยว	
การรวมข้อเรียกร้อง	joinder of claims	กลุ่มคำหรือวลี	
การร่วมประเวณีกับญาติสนิท	incest	กลุ่มคำหรือวลี	
การร่วมเพศ	copulation	คำนามเดี่ยว	
การรอกการลงโทษ	reprieve	กลุ่มคำหรือวลี	/
การร้องทุกข์	grievance	คำนามเดี่ยว	/
การร้องเรียนที่เสนอโดยรัฐ	state complaint	กลุ่มคำหรือวลี	
การระดมพล	mobilization	คำนามเดี่ยว	
การรับฟังพยาน	hearing	คำนามเดี่ยว	
การรับรอง	acceptance	คำนามเดี่ยว	
การไร้ความสามารถ	incapacity	กลุ่มคำหรือวลี	
การลงคะแนนเป็นการลับ	secret ballot	กลุ่มคำหรือวลี	
การลงชื่อเป็นพยาน	attestation	กลุ่มคำหรือวลี	
การลงทุนร่วม	joint-stock company	กลุ่มคำหรือวลี	
การลงโทษ	sentencing	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การลงโทษเพื่อความยุติธรรม	retributive justice	กลุ่มคำหรือวลี	/
การลงโทษอย่างผิดธรรมดา	unusual punishment	กลุ่มคำหรือวลี	
การลงประชามติ	referendum	กลุ่มคำหรือวลี	/
การลดฐานันดร	degradation	กลุ่มคำหรือวลี	
การลดโทษ	remission	คำนามเดี่ยว	
การลดส่วนแบ่ง	abatement	คำนามเดี่ยว	
การลบล้างข้อความ	obliteration	กลุ่มคำหรือวลี	
การลวงขาย	passing off	กลุ่มคำหรือวลี	
การลอบสังหาร	assassination	คำนามเดี่ยว	/
การล่อลวงหญิง	seduction	กลุ่มคำหรือวลี	
การละทิ้งหน้าที่ราชการ	abandonment of a public office	กลุ่มคำหรือวลี	
การละเมิด	violation	คำนามเดี่ยว	
การละเมิดอำนาจศาล	contempt of court	กลุ่มคำหรือวลี	/
การละเลยไม่กระทำตามกฎหมาย	nonfeasance	กลุ่มคำหรือวลี	
การละเว้น	omission	คำนามเดี่ยว	
การเวนคืนทรัพย์	condemnation	กลุ่มคำหรือวลี	
การเวนคืนทรัพย์เกินจำเป็น	excess condemnation	กลุ่มคำหรือวลี	
การส่งมอบโดยปริยาย	symbolic delivery	กลุ่มคำหรือวลี	
การสบประมาท	affront	คำนามเดี่ยว	
การสมรู้ร่วมคิด	collusion	กลุ่มคำหรือวลี	
การสรรหาบุคคล	recruitment	กลุ่มคำหรือวลี	
การสละสิทธิ์	disposition	คำนามเดี่ยว	/
การสังเกต	observation	คำนามเดี่ยว	/
การสั่งขังในคดีแพ่ง	civil commitment	กลุ่มคำหรือวลี	
การสืบพยาน	hearing of evidence	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
การสืบมรดก	succession	กลุ่มคำหรือวลี	
การเสนอราคาประมูล	make a bid	กลุ่มคำหรือวลี	
การแสดง	manifestation	คำนามเดี่ยว	/
การหนีตามชายชู้	elopement	กลุ่มคำหรือวลี	
การหมดอายุ	expiration	คำนามเดี่ยว	
การหมิ่นประมาทซึ่งหน้า	obscene libel	กลุ่มคำหรือวลี	
การหักกลบลบหนี้	stoppage	กลุ่มคำหรือวลี	
การห้ามออกจากเคหสถานในเวลาที่กำหนด	curfew	กลุ่มคำหรือวลี	
การเหยียดหยามศาสนา	sacrilege	กลุ่มคำหรือวลี	
การให้ความยุติธรรม	judicature	กลุ่มคำหรือวลี	
การให้โดยเสน่หา	gratuitous act	กลุ่มคำหรือวลี	/
การให้ถ้อยคำโดยสมัครใจ	voluntary statement	กลุ่มคำหรือวลี	
การอนุญาต	authorization	คำนามเดี่ยว	
การอนุรักษ์	preservation	คำนามเดี่ยว	/
การอภัยโทษ	pardon	คำนามเดี่ยว	/
การอยู่ใต้บังคับบัญชา	subornation	กลุ่มคำหรือวลี	
การออกเสียง	vote	คำนามเดี่ยว	/
การอายัดทรัพย์	garnishment	กลุ่มคำหรือวลี	
การอายัดทรัพย์ระหว่างคดี	sequestration	กลุ่มคำหรือวลี	
การอุบัติ	occurrence	คำนามเดี่ยว	
การแอบอ้าง	jactitation	คำนามเดี่ยว	
กำหนดการเพื่อตาย	mortis cause	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อกำหนดยอมผ่อนปรน	waiving clause	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อกำหนดแห่งกฎหมาย	requirement	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อขัดแย้ง	conflict	คำนามเดี่ยว	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ข้อความเคลือบคลุม	latent ambiguity	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อความในสัญญา	terms of contract	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อจำกัด	restraint	คำนามเดี่ยว	
ข้อตกลง	terms	คำนามเดี่ยว	/
ข้อตกลงที่ทำเป็นหนังสือ	covenant	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อตกลงที่เอารัดเอาเปรียบ	catching bargain	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อตกลงในข้อตกลง	terms of agreement	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อที่ศาลรู้เอง	judicial cognizance	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ	physical fact	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อเท็จจริงที่ไม่เกี่ยวกับประเด็น	irrelevant fact	กลุ่มคำหรือวลี	
ขอบเขตของบทกฎหมาย	purview	กลุ่มคำหรือวลี	
ขอบเขตแห่งสิทธิจำนอง	extent of mortgage	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อบังคับ	regulation	คำนามเดี่ยว	/
ข้อบัญญัติ	stipulation	คำนามเดี่ยว	
ข้อผิดพลาด	error	คำนามเดี่ยว	
ข้อผูกพันตามสัญญา	obligation of a contract	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อพิพาท	matter in dispute	คำนามเดี่ยว	/
ข้อพิสูจน์	proof	คำนามเดี่ยว	
ข้อเรียกร้อง	claim	คำนามเดี่ยว	/
ข้อสงสัยอันมีเหตุผล	reasonable doubt	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด	conclusive presumption	กลุ่มคำหรือวลี	
ข้อเสนอแนะ	recommendation	คำนามเดี่ยว	
ข้อห้าม	prohibition	คำนามเดี่ยว	
ข้ออ้าง	pretext	คำนามเดี่ยว	
เขตอำนาจศาล	jurisdiction	คำนามเดี่ยว	/
เข้าครอบครอง	occupy	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
คณะผู้แทน	mission	คำนามเดี่ยว	
คณะผู้พิพากษา	bench	คำนามเดี่ยว	
คดี	case	คำนามเดี่ยว	/
คดีความ	contentieux (Fr.)	คำนามเดี่ยว	
คดีที่ตัดสินเสร็จเด็ดขาดแล้ว	chose juree (Fr.)	กลุ่มคำหรือวลี	
คนนอกกฎหมาย	outlaw	กลุ่มคำหรือวลี	
คนพื้นเมือง	native	คำนามเดี่ยว	
ความกำกวม	ambiguity	คำนามเดี่ยว	
ความใกล้เคียง	vicinity	คำนามเดี่ยว	
ความเข้ากันไม่ได้	incompatibility	กลุ่มคำหรือวลี	
ความถูกต้อง	veracity	คำนามเดี่ยว	/
ความเท่าเทียมกัน	owelty	กลุ่มคำหรือวลี	/
ความน่าจะเป็น	probability	กลุ่มคำหรือวลี	/
ความประพฤติ	behaviour	คำนามเดี่ยว	
ความปลอดภัยสาธารณะ	public safety	กลุ่มคำหรือวลี	/
ความเป็นกลาง	neutrality	คำนามเดี่ยว	/
ความเป็นญาติใกล้ชิด	proximity	กลุ่มคำหรือวลี	
ความเป็นพันธมิตร	alliance	กลุ่มคำหรือวลี	
ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	uniformity	กลุ่มคำหรือวลี	
ความผิดฐานฆ่าบิดาหรือญาติสนิท	parricide	กลุ่มคำหรือวลี	
ความผิดฐานขโมยออก	misappropriation	กลุ่มคำหรือวลี	
ความผิดทางอาญฐานมีภรรยาหลายคน	polygyny	กลุ่มคำหรือวลี	
ความผิดหลายสถาน	divisible offence	กลุ่มคำหรือวลี	
ความผิดอาญาแผ่นดิน	public offence	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ความมั่นคงสาธารณะ	public security	กลุ่มคำหรือวลี	
ความมีสติ	sanity	กลุ่มคำหรือวลี	
ความมุ่งหมาย	purpose	คำนามเดี่ยว	
ความไม่ถูกต้อง	irregularity	กลุ่มคำหรือวลี	
ความไม่แน่นอน	uncertainty	กลุ่มคำหรือวลี	/
ความยุติธรรม	justice	คำนามเดี่ยว	/
ความร้ายแรง	gravity	คำนามเดี่ยว	
ความรุนแรง	violence	คำนามเดี่ยว	/
ความสงบ	peace	คำนามเดี่ยว	
ความสมบูรณ์ตามกฎหมาย	validity	กลุ่มคำหรือวลี	
ความเสียหาย	detriment	คำนามเดี่ยว	/
ความโหดร้าย	cruelty	คำนามเดี่ยว	
คอมมอนลอว์	common law	คำนามเดี่ยว	
ค่าจ้าง	wage	คำนามเดี่ยว	/
คาดหวังว่าจะได้รับ	expectancy	กลุ่มคำหรือวลี	
ค่าตอบแทน	consideration	คำนามเดี่ยว	/
ค่าทดแทน	bote	คำนามเดี่ยว	/
ค่าทนายความ	retaining fee	กลุ่มคำหรือวลี	
ค่าธรรมเนียม	costs	คำนามเดี่ยว	/
ค่าธรรมเนียมพิเศษ	differential duty	กลุ่มคำหรือวลี	
ค่าบำเหน็จ	commission	คำนามเดี่ยว	
ค่าบำเหน็จนายหน้า	brocage	กลุ่มคำหรือวลี	
ค่าปรับ	fine	คำนามเดี่ยว	/
ค่าปลงศพ	funeral expenses	คำนามเดี่ยว	
ค่าผ่านทาง	pedage	คำนามเดี่ยว	/
ค่าเลี้ยงชีพ	alimony	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ค่าสินไหมทดแทน	compensation	กลุ่มคำหรือวลี	/
ค่าอุปการะเลี้ยงดู	maintenance	กลุ่มคำหรือวลี	/
คำคัดค้าน	demurrer	คำนามเดี่ยว	
คำคู่ความลวง	sham pleading	กลุ่มคำหรือวลี	
คำถามแทรกของศาล	interpellation	กลุ่มคำหรือวลี	
คำแถลง	pronouncement	คำนามเดี่ยว	
คำแถลง	statement	คำนามเดี่ยว	/
คำแถลงกิจการ	statement of affairs	กลุ่มคำหรือวลี	
คำบอกปัด	refusal	คำนามเดี่ยว	
คำปฏิเสธ	denial	คำนามเดี่ยว	
คำปรารภแห่งบทกฎหมาย	preamble of a statute	กลุ่มคำหรือวลี	
คำพิพากษา	judgement	คำนามเดี่ยว	/
คำพิพากษาถึงที่สุด	definitive judgment	กลุ่มคำหรือวลี	/
คำพิพากษาที่ผิดพลาด	erroneous judgment error	กลุ่มคำหรือวลี	
คำพิพากษาลงโทษ	sentence	กลุ่มคำหรือวลี	
คำฟ้องด้วยวาจา	oval pleading	กลุ่มคำหรือวลี	
คำมั่นที่กำกวม	illusory promise	กลุ่มคำหรือวลี	
คำร้อง	motion	คำนามเดี่ยว	/
คำร้องขอ	request	คำนามเดี่ยว	
คำร้องทุกข์	petition	คำนามเดี่ยว	
คำร้องเรียนที่ไม่ลงชื่อผู้ร้อง	anonymous complaint	กลุ่มคำหรือวลี	
คำรับประกัน	warranty	คำนามเดี่ยว	
คำสั่งศาล	order	คำนามเดี่ยว	
คำสั่งห้ามกระทำการ	restraining order	กลุ่มคำหรือวลี	
คำสาบาน	oath	คำนามเดี่ยว	/
คำให้การ	pleading	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
คำให้การเพิ่มเติม	supplementary pleading	กลุ่มคำหรือวลี	
คำอธิบายกฎหมาย	nomography	กลุ่มคำหรือวลี	
คุก	gaol	คำนามเดี่ยว	
คู่กรณี	pars (<i>L.</i>)	คำนามเดี่ยว	
คู่ความ	litigant	คำนามเดี่ยว	/
เครื่องกระสุนปืน	ammunition	กลุ่มคำหรือวลี	
เครื่องหมาย	sign	คำนามเดี่ยว	/
เงินช่วยเหลือ	allowance	กลุ่มคำหรือวลี	
เงินต้น	principal	คำนามเดี่ยว	/
เงินบำเหน็จ	gratuity	คำนามเดี่ยว	
เงินรายปี	annuity	คำนามเดี่ยว	
เงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎหมาย	condition in law	กลุ่มคำหรือวลี	
เงื่อนไขที่กำหนดโดยนิติกรรม	condition in deed	กลุ่มคำหรือวลี	
จิตฟั่นเฟือน	insane delusion	คำนามเดี่ยว	
เจตนาทุจริต	bad motive	กลุ่มคำหรือวลี	
เจตนารมณ์	spirit	คำนามเดี่ยว	/
เจตนารมณ์ของกฎหมาย	spirit of law	กลุ่มคำหรือวลี	
เจตนาร้ายตามข้อเท็จจริง	express malice	กลุ่มคำหรือวลี	
เจ้าทุกข์	person aggrieved	คำนามเดี่ยว	
เจ้าพนักงาน	officer	คำนามเดี่ยว	/
เจ้าพนักงานเรือนจำ	gaoler	กลุ่มคำหรือวลี	/
เฉพาะกาล	transitory	คำนามเดี่ยว	
ชื่อทางการค้า	trade name	กลุ่มคำหรือวลี	
ตราสาร	instrument	คำนามเดี่ยว	/
ตราสารสินเชื่อ	letter of credit	กลุ่มคำหรือวลี	/
ตัวบท	text	คำนามเดี่ยว	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ตัวบทกฎหมาย	edict	กลุ่มคำหรือวลี	
ทนายที่รัฐจัดให้จำเลย	public defender	กลุ่มคำหรือวลี	
ทรัพย์สิน	chattel	คำนามเดี่ยว	/
ทรัพย์สินที่ถูกลักขโมย	pilferage	กลุ่มคำหรือวลี	
ทรัพย์สินมรดก	estate	คำนามเดี่ยว	/
ทรัพย์สินมรดกสุทธิ	net estate	กลุ่มคำหรือวลี	
ทรัพย์สินของแผ่นดิน	state property	กลุ่มคำหรือวลี	
ทรัพย์สินสาธารณะ	common property	กลุ่มคำหรือวลี	
ทรัพย์สินที่ใช้หมดเปลือง	wasting asset	กลุ่มคำหรือวลี	
ทัณฑสถาน	penal institutions	คำนามเดี่ยว	/
ทางเลือก	option	คำนามเดี่ยว	
ที่ลี้ภัย	refuge	คำนามเดี่ยว	
ที่สาธารณะ	public place	คำนามเดี่ยว	
ที่อยู่ตามปรกติ	habitual residence	กลุ่มคำหรือวลี	
ทุจจริตกรรม	maltreatment	กลุ่มคำหรือวลี	
ทุน	capital	คำนามเดี่ยว	/
ทุนตามกฎหมาย	legal capital	กลุ่มคำหรือวลี	
ทุนนิยม	capitalism	คำนามเดี่ยว	/
ทุนเรือนหุ้น	stated capital	กลุ่มคำหรือวลี	/
ทุนหุ้นสามัญ	issued capital	กลุ่มคำหรือวลี	
ทุพพลภาพทางร่างกาย	physical infirmity	กลุ่มคำหรือวลี	
ทุเลาการบังคับ	respite	กลุ่มคำหรือวลี	
ทุเลาการบังคับคดี	stay of execution	กลุ่มคำหรือวลี	
โทษประหารชีวิต	capital punishment	กลุ่มคำหรือวลี	/
นอกเหนือกฎหมาย	preter legal	กลุ่มคำหรือวลี	
นักโทษ	convict	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
นักเลง	gangster	คำนามเดี่ยว	/
นักสตรีนิยม	feminist	คำนามเดี่ยว	
นิติบุคคล	juristic person	คำนามเดี่ยว	/
นิติปรัชญา	jurisprudence	คำนามเดี่ยว	/
บทกฎหมาย	statute	คำนามเดี่ยว	
บทแก้ไขเพิ่มเติม	amendment (law)	กลุ่มคำหรือวลี	
บทบัญญัติ	provision	คำนามเดี่ยว	
บทบัญญัติทั่วไป	general provisions	กลุ่มคำหรือวลี	
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย	statutory provision	กลุ่มคำหรือวลี	
บริเวณเรือนจำ	gaol limits	กลุ่มคำหรือวลี	
บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง	protected person	กลุ่มคำหรือวลี	
บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย	interested person	กลุ่มคำหรือวลี	
บุคคลผู้ไร้ความสามารถ	incapacitated person	กลุ่มคำหรือวลี	
บุคคลภายนอก	stranger	กลุ่มคำหรือวลี	
บุตรสืบสายโลหิต	inherited child	กลุ่มคำหรือวลี	
บริมสิทธิทางทะเล	maritime lien	กลุ่มคำหรือวลี	/
เบิกความ	give evidence	คำนามเดี่ยว	
โบราณวัตถุ	antique object	คำนามเดี่ยว	/
ใบแจ้งหนี้	invoice	คำนามเดี่ยว	/
ใบอนุญาต	licence	คำนามเดี่ยว	/
ใบอนุญาตขับขี่	driving licence	กลุ่มคำหรือวลี	
ปฎิญา	declaration	คำนามเดี่ยว	/
ประกาศเป็นทางการ	manifest	กลุ่มคำหรือวลี	
ประดิษฐกรรม	manufacture	คำนามเดี่ยว	/
ประธานศาลฎีกา	chief justice	กลุ่มคำหรือวลี	/
ผนังร่วม	paries communis	คำนามเดี่ยว	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ผลประโยชน์	interest	กลุ่มคำหรือวลี	/
ผู้กระโชก	racketeer	คำนามเดี่ยว	
ผู้กระทำการโดยไม่รู้	innocent agent	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้กระทำความผิดที่ไม่เจ็ดหลาย	persistent offender	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้กระทำละเมิดร่วม	joint tortfeasors	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้กล่าวหา	charger	คำนามเดี่ยว	
ผู้ก่อตั้ง	promoter	คำนามเดี่ยว	
ผู้กักขัง	detainer	คำนามเดี่ยว	
ผู้เข้าถือครอง	occupant	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ครอบครองที่ดินเฉพาะราย	particular tenant	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ค้าประกัน	secondary party	กลุ่มคำหรือวลี	/
ผู้คุ้มครอง	conservator	คำนามเดี่ยว	
ผู้จัดการดูแลทรัพย์สิน	trustee	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้แจ้งความ	informer	คำนามเดี่ยว	
ผู้เช่าที่ดิน	land tenant	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์	tenant	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ใช้สิทธิเรียกร้อง	claimant	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ได้รับการปล่อยตัวโดยมีการคุม	parolee	กลุ่มคำหรือวลี	
ประพจน์			
ผู้ได้รับแต่งตั้ง	nominee	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ตรวจการ	visitor	คำนามเดี่ยว	
ผู้ต้องหาที่เป็นเยาวชน	young offender	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ตาย	decedent (A.)	คำนามเดี่ยว	
ผู้ถูกจับกุม	arrested person	คำนามเดี่ยว	
ผู้ถูกเนรเทศ	bannitus	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ถูกส่งเนรเทศ	deportee	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ผู้ถูกอายัดทรัพย์สิน	garnishee	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ทุพพลภาพ	decrepit	คำนามเดี่ยว	
ผู้แทนเฉพาะการ	special representative	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้นำการปลุกปั่น	agitator	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้บัญญัติกฎหมาย	legislator	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ปกครอง	curator	คำนามเดี่ยว	/
ผู้ปกครอง	guardian	คำนามเดี่ยว	/
ผู้ปกครองที่ศาลตั้งเฉพาะคดี	guardian ad litem (L.)	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ประกอบการวิสาหกิจ	entrepreneur	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้ป่วยจิตเวช	mentaly ill	กลุ่มคำหรือวลี	/
ผู้พิทักษ์ทรัพย์	custodian	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้พิพากษาที่มาแทนผู้พิพากษาอื่นชั่วคราว	judge pro tempore (L.)	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้มีอำนาจรับรองเอกสาร	notary public	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้เยาว์	infant	คำนามเดี่ยว	/
ผู้ร่วมกระทำผิด	accomplice	คำนามเดี่ยว	/
ผู้ร้องทุกข์	petitioner	คำนามเดี่ยว	
ผู้รอดชีวิต	survivor	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้รับ	grantee	คำนามเดี่ยว	
ผู้รับประโยชน์	recipient	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้รับมอบฉันทะ	proxy	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้รับเหมาช่วง	subcontractor	กลุ่มคำหรือวลี	/
ผู้ละเมิด	tortfeasor	คำนามเดี่ยว	
ผู้ลักทรัพย์	thief	คำนามเดี่ยว	
ผู้สืบมรดก	successor	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้เสียหาย	victim	คำนามเดี่ยว	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ผู้ให้	grantor	คำนามเดี่ยว	
ผู้อพยพออกจากประเทศ	emigrant	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้อยู่ในความอนุบาล	ward	กลุ่มคำหรือวลี	
ผู้อุปถัมภ์	patron	คำนามเดี่ยว	
ผู้เอาประกันภัยต่อ	cedant	กลุ่มคำหรือวลี	
พยานบุคคล	oral evidence	กลุ่มคำหรือวลี	/
พยานผู้ได้ยินได้ฟัง	ear witness	กลุ่มคำหรือวลี	
พยานวัตถุ	instrument of evidence	กลุ่มคำหรือวลี	/
พยานหลักฐานไกลจากประเด็น	remoteness of evidence	กลุ่มคำหรือวลี	
พยานเอกสาร	chattel paper	กลุ่มคำหรือวลี	/
พระบรมราชานุญาต	royal assent	กลุ่มคำหรือวลี	
พระราชกฤษฎีกา	decree	คำนามเดี่ยว	/
พระราชกำหนด	emergency decree	คำนามเดี่ยว	/
พระราชบัญญัติ	act	คำนามเดี่ยว	/
พระราชอำนาจ	prerogative	กลุ่มคำหรือวลี	/
พระราชอำนาจอภัยโทษ	prerogative of mercy	กลุ่มคำหรือวลี	
พฤติกรรมรักร่วมเพศ	homosexual conduct	กลุ่มคำหรือวลี	
พหุภาคี	multilateral	คำนามเดี่ยว	
พันธกรณี	obligation	กลุ่มคำหรือวลี	
พันธะทางศีลธรรมจรรยา	moral obligation	กลุ่มคำหรือวลี	
พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือร่วมแต่	siblings	กลุ่มคำหรือวลี	
มารดา			
พูดความจริง	voir dire (<i>Fr.</i>)	กลุ่มคำหรือวลี	
ภริยานอกสมรส	concubine	กลุ่มคำหรือวลี	
ภายหลังข้อเท็จจริง	ex post facto (<i>L.</i>)	กลุ่มคำหรือวลี	
ภาวะการเกิด	nativity	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ภาระการพิสูจน์	burden of proof	กลุ่มคำหรือวลี	
ภาวะคาดหมายอายุขัย	expectancy of life	กลุ่มคำหรือวลี	
ภาษีจากกำไรที่ได้มาโดยไม่ได้ คาดหมาย	windfall-profits tax	กลุ่มคำหรือวลี	
ภาษียาสูบ	cigarette tax	กลุ่มคำหรือวลี	
ภาษียาหัว	capitation tax	กลุ่มคำหรือวลี	
โภคทรัพย์	consumable things	คำนามเดี่ยว	
มติ	resolution	คำนามเดี่ยว	
มติสามัญ	ordinary resolution	กลุ่มคำหรือวลี	
มาตรการ	measure	คำนามเดี่ยว	
มาตราส่วน	scale	กลุ่มคำหรือวลี	/
มีสติดี	sane	กลุ่มคำหรือวลี	
มูลคดี	gist of action	คำนามเดี่ยว	
มูลความแห่งคดี	theory of the case	กลุ่มคำหรือวลี	
มูลค่า	value	คำนามเดี่ยว	
มูลฟ้อง	cause of action	คำนามเดี่ยว	
มูลเหตุ	cause	คำนามเดี่ยว	
มูลเหตุชอบด้วยกฎหมาย	legitimate ground	กลุ่มคำหรือวลี	
มูลเหตุที่แท้	justa causa (L.)	กลุ่มคำหรือวลี	
แมกนา คาร์ทา	Magna Carta	กลุ่มคำหรือวลี	
ไม่เสื่อมเสียถึงสิทธิของผู้ใด	salvo jure cujuslibet (L.)	กลุ่มคำหรือวลี	
ยกประเด็น	raise an issue	กลุ่มคำหรือวลี	
ยาเสพติด	narcotic	คำนามเดี่ยว	/
ร่วมบิดามารดาเดียวกัน	full blood	กลุ่มคำหรือวลี	
ระบบทรมานผู้ต้องหา	third degree	กลุ่มคำหรือวลี	
รัชทายาท	heir to the Throne	คำนามเดี่ยว	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
รัฐธรรมนูญ	constitution	คำนามเดี่ยว	/
รัฐบาลทหาร	military junta	กลุ่มคำหรือวลี	/
รับรองว่าเป็นของแท้	authenticate	กลุ่มคำหรือวลี	
ราชกิจจานุเบกษา	gazette	กลุ่มคำหรือวลี	/
รายได้	income	คำนามเดี่ยว	/
รายได้จากการทำงาน	earned income	กลุ่มคำหรือวลี	
เรื่องสมมุติทางกฎหมาย	legal fiction	กลุ่มคำหรือวลี	
เรื่องอื้อฉาว	scandal	กลุ่มคำหรือวลี	
เรือนจำ	penitentiary	คำนามเดี่ยว	/
แรงจูงใจ	motivation	คำนามเดี่ยว	/
แรงบังคับ	force	กลุ่มคำหรือวลี	
ลายลักษณ์อักษร	writing	กลุ่มคำหรือวลี	
ลูกจ้างชั่วคราว	bindle stiffs	คำนามเดี่ยว	/
วัตถุปลอม	false instrument	คำนามเดี่ยว	
วันถึงกำหนด	maturity	กลุ่มคำหรือวลี	
วันถึงกำหนดจ่ายค่าเช่า	quarterday	กลุ่มคำหรือวลี	
วันทำการ	working day	คำนามเดี่ยว	
วัยแรกรุ่น	puberty	คำนามเดี่ยว	/
วิกลจริต	unsound mind	คำนามเดี่ยว	
วิสาหกิจ	enterprise	คำนามเดี่ยว	
ศัพท์เฉพาะทาง	words of art	กลุ่มคำหรือวลี	
ศาล	circuit court	คำนามเดี่ยว	/
ศาลคดีภาษีอากร	exchequer	กลุ่มคำหรือวลี	
ศาลเคลื่อนที่	itinerant justices	กลุ่มคำหรือวลี	
ศาลตำรวจ	police court	กลุ่มคำหรือวลี	
ศาลท้องถิ่น	municipal court	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
ศาลโลก	World Court	คำนามเดี่ยว	/
ศาสนสถาน	ecclesia (L.)	คำนามเดี่ยว	/
สกุลเงินของประเทศ	national currency	กลุ่มคำหรือวลี	
สถานการณ์	situation	คำนามเดี่ยว	
สถานการณ์อันตราย	situation of danger	กลุ่มคำหรือวลี	
สถานพินิจ	detention centre	คำนามเดี่ยว	/
สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก	approved school	กลุ่มคำหรือวลี	/
สถานภาพ	status	คำนามเดี่ยว	
สถานภาพพลเมือง	citizenship	กลุ่มคำหรือวลี	
สถานสงเคราะห์คนวิกลจริต	lunatic asylum	กลุ่มคำหรือวลี	
สนธิสัญญา	pact	คำนามเดี่ยว	/
สภาพบังคับ	sanction	กลุ่มคำหรือวลี	
สมมติฐาน	hypothesis	คำนามเดี่ยว	/
สมาคมลับ	secret society	กลุ่มคำหรือวลี	/
สวัสดิการประชาชน	public welfare	กลุ่มคำหรือวลี	/
สวัสดิการสังคม	social welfare	กลุ่มคำหรือวลี	/
สัญญาจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จ	turn-key contract	กลุ่มคำหรือวลี	
สัญญาด้วยวาจา	oral contract	กลุ่มคำหรือวลี	
สัญญาต้องเป็นสัญญา	pacta sunt servanda (L.)	กลุ่มคำหรือวลี	
สัญญาที่แยกชำระหนี้ไม่ได้	indivisible contract	กลุ่มคำหรือวลี	
สัญญานายหน้าเพื่อการสมรส	marriage broker contract	กลุ่มคำหรือวลี	
สัญญาประชาคม	social contract	กลุ่มคำหรือวลี	/
สัญญาสำเร็จรูป	adhesion contract	กลุ่มคำหรือวลี	
สัตยาบันสาส์น	instrument of ratification	กลุ่มคำหรือวลี	
สาธารณประโยชน์	public benefit	กลุ่มคำหรือวลี	
สาธารณสมบัติ	public domain	กลุ่มคำหรือวลี	/

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
สาระสำคัญของสัญญา	essence of the contract	กลุ่มคำหรือวลี	
สาส์นถอน (ทูต)	letter of recall	คำนามเดี่ยว	
สาเหตุที่ใกล้เคียงที่สุด	immediate cause	กลุ่มคำหรือวลี	
สำเนาหนังสือประกัน	estreat	กลุ่มคำหรือวลี	
สำมะโน	census	คำนามเดี่ยว	
สิ่งที่เป็นวิสัย	physical impossibility	กลุ่มคำหรือวลี	
สิ่งบ่งชี้	indication	คำนามเดี่ยว	
สิทธิการสืบทอด	transmission	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิของบุตรหัวปี	primogeniture	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิใช้ภาระจำยอม	easement	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิที่จะได้รับการแจ้ง	Information, The right to be	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิที่มีอยู่ก่อน	antecedent right	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิในการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว	Right to release on bail, The	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิพื้นฐาน	substantive right	กลุ่มคำหรือวลี	
สิทธิส่วนบุคคล	personal right	กลุ่มคำหรือวลี	/
สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	suffrage	กลุ่มคำหรือวลี	/
สินสมรส	community property	คำนามเดี่ยว	/
หญิงโสเภณี	whore	กลุ่มคำหรือวลี	
หนังสือตราตั้ง	letter patent	กลุ่มคำหรือวลี	
หนังสือตราสาร	deed	กลุ่มคำหรือวลี	
หนังสือบอกกล่าวทวงถาม	notice	กลุ่มคำหรือวลี	
หนังสือประกันการส่งสินค้า	letter of hypothecation	กลุ่มคำหรือวลี	
หนังสือสัญญาให้เช่า	legal lease	กลุ่มคำหรือวลี	
หน้าที่ทางศีลธรรม	moral duty	กลุ่มคำหรือวลี	
หนี้ด้อยสิทธิ	subordinate debt	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
หนี้ที่ค้างชำระ	arrearages	กลุ่มคำหรือวลี	
หนี้ที่ไม่ผูกพัน	imperfect obligation	กลุ่มคำหรือวลี	
หนี้บุริมสิทธิ	preferential debt	กลุ่มคำหรือวลี	
หนี้สาธารณะ	national debt	กลุ่มคำหรือวลี	/
หมอเถื่อน	quack	คำนามเดี่ยว	
หมายจับ	warrant	คำนามเดี่ยว	/
หมายศาล	precept	คำนามเดี่ยว	/
หลักการสืบพยานบุคคล	principle of orality	กลุ่มคำหรือวลี	
หลักความเที่ยงธรรม	maxims of equity	กลุ่มคำหรือวลี	
หลักประกัน	security	คำนามเดี่ยว	/
หลักประกันการชำระหนี้	performance bond	กลุ่มคำหรือวลี	
หุ้นกู้	bond	คำนามเดี่ยว	/
เหตุจูงใจ	inducement	คำนามเดี่ยว	
เหตุแทรกแทน	superseding cause	กลุ่มคำหรือวลี	
เหตุผล	ratio (L.)	คำนามเดี่ยว	/
เหตุผลขั้นที่สุด	ultima ratio (L.)	กลุ่มคำหรือวลี	
เหตุแวดล้อม	circumstance	กลุ่มคำหรือวลี	
เหตุสัมพันธ์	causal relation	กลุ่มคำหรือวลี	
เหรียญกระษาปณ์	specie	กลุ่มคำหรือวลี	/
อนาจาร	indecent	คำนามเดี่ยว	
อนาธิปไตย	anarchy	คำนามเดี่ยว	/
อัตวินิบาตกรรม	suicide	คำนามเดี่ยว	/
อัตวินิบาตกรรม	suicide	กลุ่มคำหรือวลี	/
อาชญากรที่ทำความผิดร้ายแรง	perpetrator	กลุ่มคำหรือวลี	
อาชญากรรม	crime	คำนามเดี่ยว	/
อายัดทรัพย์	garnish	กลุ่มคำหรือวลี	

ตาราง 11 (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	ลักษณะคำ	OPAC
อายุครบเกษียณ	pensionable age	กลุ่มคำหรือวลี	
อาวุธที่ใช้กระทำความผิด	offensive weapon	กลุ่มคำหรือวลี	
อาวุธร้ายแรง	lethal weapon	กลุ่มคำหรือวลี	
อำนาจโดยพลการ	capricious power	กลุ่มคำหรือวลี	
อำนาจตามอำเภอใจ	arbitrary power	กลุ่มคำหรือวลี	
อำนาจเวนคืนทรัพย์	eminent domain	กลุ่มคำหรือวลี	
อุทธรณ์	appeal	คำนามเดี่ยว	/
อุปทาน	supply	คำนามเดี่ยว	
อุปสรรคทางกฎหมาย	impediment	กลุ่มคำหรือวลี	
เอกสารฝ่ายบ้านเมือง	public document	กลุ่มคำหรือวลี	
เอกสารไม่มีสำเนา	sola bill	กลุ่มคำหรือวลี	
เอกสารสิทธิ์	document of right	คำนามเดี่ยว	/

จากตาราง 11 พบว่า คำศัพท์ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมที่จะใช้เป็นคำค้นทั้งหมด 641 คำ แบ่งเป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 236 คำ ร้อยละ 36.82 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 405 คำ ร้อยละ 63.18 และเมื่อนำคำดังกล่าวมาตรวจสอบกับระบบการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ พบว่า มีการนำคำมาใช้ทั้งหมด จำนวน 164 คำ ร้อยละ 25.53 โดยแบ่งเป็นประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 107 คำ ร้อยละ 16.66 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 57 คำ ร้อยละ 8.87 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมาย

1. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ใช้คำแทนในภาษาไทย 2 คำ จำนวน 580 คำ คิดเป็นร้อยละ 90.48 และคำแทนในภาษาไทย 3 คำ จำนวน 61 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.52
2. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ส่วนใหญ่เข้าเกณฑ์หัวข้อเรื่องประเภทกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 825 คำ คิดเป็นร้อยละ 61.43 รองลงมาคือคำนามเดี่ยว จำนวน 518 คำ คิดเป็นร้อยละ 38.57

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมคำศัพท์ทางกฎหมายเพื่อใช้เป็นคำค้นประเภทหัวข้อของผู้เชี่ยวชาญ

1. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่แทนคำภาษาไทยหลายคำที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอย่างเป็นเอกฉันท์ จำนวน 250 คำ คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมาคือ ผ่านการประเมินอย่างไม่เป็นเอกฉันท์ จำนวน 366 คำ คิดเป็นร้อยละ 57.10 ส่วนที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.90
2. คำศัพท์ทางกฎหมายที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายได้เสนอเพิ่มเติม แทนคำที่ไม่ผ่านการประเมินความเหมาะสม ส่วนใหญ่เข้าเกณฑ์หัวข้อเรื่องประเภทกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือคำนามเดี่ยว จำนวน 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 40.00

3. คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายที่แทนคำภาษาไทยหลายคำที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและคำที่เสนอขึ้นมาใหม่ เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 236 คำ คิดเป็นร้อยละ 36.82 และเป็นกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 405 คำ คิดเป็นร้อยละ 63.18

ตอนที่ 3 การตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายเป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

1. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทยที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ทั้งหมด จำนวน 164 คำ คิดเป็นร้อยละ 25.53 แบ่งเป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 107 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.66 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 57 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.87

2. คำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มากที่สุด จำนวน 134 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.90 รองลงมาคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 82 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.79 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.48 และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช มีจำนวน 63 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.82 ตามลำดับ

การที่ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายมากกว่าห้องสมุดแห่งอื่น อาจจะเป็นเพราะว่า อาจจะสืบเนื่องมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนในสาขานิติศาสตร์เป็นแห่งแรกของประเทศ มีวิวัฒนาการสืบเนื่องมานับตั้งแต่พุทธศักราช 2476 กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า นิติศึกษา ณ โรงเรียนกฎหมายในกระทรวงยุติธรรม ซึ่งได้ก่อกำเนิดและอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาแต่ครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์, 2558) และในปีเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลไทยได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง และให้โอนการเรียนการสอนกฎหมายมารวมอยู่ในมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้ประสานการ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, 2558) และจากการสืบค้นโดยใช้หัวเรื่อง “กฎหมาย” พบว่า ห้องสมุด

ทั้งสองแห่งดังกล่าว มีจำนวนหนังสือทางกฎหมายมากกว่า สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อพิจารณาตามประเภทของหัวเรื่อง สรุปได้ดังนี้

2.1 คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 89 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.88 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 45 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.02

2.2 คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 61 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.51 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.27

2.3 คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 59 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.20 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.27

2.4 คำที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 45 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.02 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 18 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.80

3. คำศัพท์ทางกฎหมายที่เสนอขึ้นใหม่ และใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้น ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ทั้งหมด 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยส่วนใหญ่ เป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาคือ กลุ่มคำหรือวลี จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.00

4. คำศัพท์ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมที่จะใช้เป็นคำค้น ทั้งหมด 641 คำ แบ่งเป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 236 คำ ร้อยละ 36.82 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 405 คำ ร้อยละ 63.18 และเมื่อนำคำดังกล่าวมาตรวจสอบกับระบบการสืบค้น ทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ พบว่า มีการนำคำมาใช้ทั้งหมด จำนวน 164 คำ ร้อยละ 25.53 โดยแบ่งเป็นประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 107 คำ ร้อยละ 16.66 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 57 คำ ร้อยละ 8.87 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

การวิจัยครั้งนี้ได้ทราบว่าคำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษได้ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์คำดังกล่าว มีข้อเสนอแนะที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษได้ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ดังนั้น การกำหนดคำค้นประเภทหัวเรื่อง เพื่อการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด จะต้องเลือกคำที่เหมาะสมและเป็นคำที่ผ่านความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ใช้สารสนเทศทางกฎหมาย
2. คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทย มีทั้งคำนามเดี่ยว และกลุ่มคำหรือวลี ดังนั้น ในการกำหนดคำค้นประเภทหัวเรื่อง จึงต้องมีความเข้าใจและเลือกใช้อย่างระมัดระวัง เพราะคำศัพท์ทางกฎหมายส่วนใหญ่จะเป็นหัวเรื่องประเภท กลุ่มคำหรือวลี
3. ผลการตรวจสอบความเป็นเอกภาพของการใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตร์ พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัย แต่ละแห่งใช้คำแทนในภาษาไทยแตกต่างกัน ดังนั้น บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมวดหมู่และ ทำบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีความร่วมมือกันในการกำหนดคำศัพท์ภาษาไทยทางกฎหมายในการสืบค้นข้อมูลของห้องสมุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรประเมินความเหมาะสมของคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้คำแทนในภาษาไทย หลายคำเป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องโดยกลุ่มผู้ใช้ระบบการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศในระบบออนไลน์
2. ควรศึกษาการพัฒนาคำศัพท์ทางกฎหมายเพื่อใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่อง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายและบรรณารักษ์

งานจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการเพื่อให้ได้ทราบแนวคิดในการเลือกใช้คำค้นแต่ละประเภท

3. ควรรวบรวมคำศัพท์ทางกฎหมายเฉพาะด้านในสาขาวิชานิติศาสตร์ เพื่อให้ได้คำศัพท์ทั้งหมดสำหรับเป็นบัญชีหัวเรื่องทางกฎหมาย

ภาคผนวก

ตาราง 12

คำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
abandonment	1. การไม่ใช่สิทธิตาม กฎหมาย	2. การละทิ้ง	3. การสละสิทธิ
abandonment of a public office	1. การละทิ้งหน้าที่ราชการ	2. การทอดทิ้งหน้าที่ ราชการ	
abatement	1. การลดส่วนแบ่ง (ในทรัพย์สิน)	2. การลดหย่อน	
abatement of the injury	1. การบรรเทาความเสียหาย	2. การระงับความเสียหาย	
abduction	1. การฉุดคร่าไปเพื่อ การอนาจาร	2. การพรางผู้เยาว์	
abortion	1. การรีดลูก	2. การทำให้แท้งลูก	
absence	1. การขาดนัดพิจารณา	2. การขาดนัดไม่มาศาล	
acceptance	1. การรับรอง	2. คำสนอง	3. การขอมตกลง
accomplice	1. ผู้เป็นใจ	2. ผู้สนับสนุน	3. ผู้ร่วมกระทำผิด
act	1. พระราชบัญญัติ	2. รัฐบัญญัติ	
act of parties	1. การกระทำของคู่กรณี	2. การกระทำของ คู่สัญญา	
action	1. อรรถคดี	2. การฟ้องคดี	
adhesion contract	1. สัญญาจำยอมตาม	2. สัญญาสำเร็จรูป	
adjective law	1. กฎหมายวิธีสบัญญัติ	2. กฎหมายที่ว่าด้วยวิธี พิจารณาความ	
affront	1. การสบประมาท	2. การดูหมิ่นซึ่งหน้า	
agitator	1. ผู้นำการก่อกวน	2. ผู้นำการปลุกปั่น	

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
alimony	1. ค่ายังชีพ	2. ค่าเลี้ยงชีพ
alliance	1. ความเป็นพันธมิตร	2. พันธไมตรี
allowance	1. เงินช่วยเหลือ	2. เงินอุปการะ
ambiguity	1. ความกำกวม	2. ความเคลือบคลุม
amendment	1. การแปรญัตติ	2. การแก้ไขเพิ่มเติม
amendment (law)	1. การแก้ไขเพิ่มเติม	2. บทแก้ไขเพิ่มเติม (กฎหมาย)
ammunition	1. เครื่องกระสุนปืน	2. วัตถุระเบิด
anarchy	1. อนาธิปไตย	2. ภาวะไร้ผู้นำ 3. ภาวะไร้ กฎระเบียบ
annuity	1. เงินรายปี	2. เบี้ยรายปี
anonymous	1. คำร้องเรียนที่ไม่ลงชื่อ	2. จดหมายสนทนา
complaint	ผู้ร้อง	
antecedent right	1. สิทธิที่มีอยู่ก่อน	2. บุรพสิทธิ
antique object	1. วัตถุโบราณ	2. โบราณวัตถุ
apology	1. การขอมาโทษ	2. การขออภัย
appeal	1. การเรียกร้อง	2. อุทธรณ์
appropriation	1. การจัดสรร (เงินต้น)	2. การถือเอาทรัพย์สิน
approved school	1. โรงเรียนสำหรับเด็กที่ กระทำผิดอาญา	2. สถานพินิจและ คุ้มครองเด็ก
arbitrary power	1. อำนาจโดยพลการ	2. อำนาจตามอำเภอใจ
arraignment	1. การนำตัวขึ้นศาล	2. การฟ้องกล่าวโทษ
arrearages;	1. หนี้เงินค้างชำระ	2. หนี้ที่ค้างชำระ
arrears		
arrest	1. การควบคุม	2. การจับกุม

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
arrested person	1. ผู้ถูกจับกุม	2. ผู้ถูกจับ
assassination	1. การลอบฆ่า	2. การลอบสังหาร
assumpsit (<i>L.</i>)	1. การฟ้องคดีเพราะผิดคำมั่น	2. การให้คำมั่นว่าจะชำระหนี้ด้วยวาจา
attestation	1. การรับรองว่าถูกต้องเป็นจริง	2. การลงชื่อเป็นพยาน
authenticate	1. พิสูจน์ว่าเป็นของแท้	2. รับรองว่าเป็นของแท้
authorization	1. การให้อำนาจ	2. การอนุญาต
automatism	1. ภาวะอัตโนมัติ	2. การกระทำโดยอัตโนมัติ
autonomy	1. ภาวะอิสระ	2. การปกครองตนเอง 3. อัตตาศักดิ์
autopsy	1. การชันสูตรพลิกศพ	2. การตรวจศพ
aval (<i>Fr.</i>)	1. อาวัล	2. การค้ำประกันตัวเงิน
bad motive	1. เจตนาทุจริต	2. เจตนาร้าย
bail	1. การขอประกันตัว	2. การขอให้ปล่อยชั่วคราว
bannitus	1. บุคคลนอกกฎหมาย	2. ผู้ถูกเนรเทศ
behaviour	1. ความประพฤติ	2. พฤติกรรม
bench	1. คณะผู้พิพากษา	2. ศาล
bindle stiff	1. ลูกจ้างจร	2. ลูกจ้างชั่วคราว 3. คนงานจร
bodily injury	1. การทำร้ายร่างกาย	2. การทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย
bond	1. หนี้กู้	2. พันธบัตร
bote; bot	1. ค่าทดแทน	2. ค่าทำขวัญ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
breach	1. การผิดสัญญา	2. การฝ่าฝืน (กฎหมาย)
brocage	1. ค่าบำเหน็จนายหน้า	2. การเป็นนายหน้า
burden of proof	1. หน้าที่นำสืบ	2. ภาระการพิสูจน์
by-law	1. กฎระเบียบ	2. ข้อบัญญัติ
cancellation	1. การบอกเลิก	2. การเพิกถอน
canon law	1. กฎของคณะสงฆ์	2. กติกาสงฆ์ 3. สังฆานัติ
capital	1. เงินทุน	2. ทุน
capital	1. โทษประหารชีวิต	2. อุกฤษฎ์โทษ
punishment		
capitalism	1. ลัทธินายทุน	2. ทุนนิยม
capitation tax	1. เงินรัชูปการ	2. ภาษีรายหัว
capricious power	1. อำนาจตามอำเภอใจ	2. อำนาจโดยพลการ
carnal knowledge	1. การกระทำชำเรา	2. การร่วมประเวณี 3. การร่วมเพศ
case, cases	1. คดี	2. อรรถคดี
cassation (<i>Fr.</i>)	1. การกลับคำพิพากษา	2. การยกคำพิพากษา
catching bargain	1. ข้อตกลงที่ซุกซิด	2. ข้อตกลงที่เอารัด เอาเปรียบ
causal relation	1. ความสัมพันธ์เหตุไถ่ซิด	2. เหตุสัมพันธ์
cause	1. มูล	2. มูลเหตุ
cause of action	1. ประเด็นฟ้อง	2. มูลฟ้อง
Cedant	1. ผู้เอาประกันภัยต่อ	2. ผู้โอนความเสี่ยงภัย
census	1. การทำสำมะโน	2. สำมะโน
charger	1. ผู้กล่าวหา	2. ผู้ฟ้องร้อง
Magna Carta	1. มหากฎบัตร	2. แมกนาคาร์
charter	1. กฎบัตร	2. พระบรมราชานุญาต
agreement		
chattel	1. ทรัพย์สิน	2. สหทรัพย์สิน

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
chattel paper	1. พยานเอกสาร (เกี่ยวกับทรัพย์สิน)	2. หลักฐานเป็นหนังสือ
checks and balances	1. การคานอำนาจ	2. การถ่วงดุลอำนาจ
chief Justice	1. ประธานศาลฎีกา	2. ประธานศาลสูงสุด
chose juree (<i>Fr.</i>)	1. ปัญหาที่วินิจฉัย เด็ดขาดแล้ว	2. คดีที่ตัดสินเสร็จ เด็ดขาดแล้ว
cigarette tax	1. ภาษีบุหรี่	2. ภาษียาสูบ
circuit court	1. ศาลเคลื่อนที่	2. ศาลที่มีอำนาจพิจารณา
circumstance	1. พฤติการณ์	2. เหตุแวดล้อม
citizenship	1. สถานภาพพลเมือง	2. การเป็นพลเมือง
civil commitment	1. การสั่งขังในคดีแพ่ง	2. การกักตัวคนวิกลจริต หรือเมาสุรา
civil disability	1. การขาดความสามารถตาม กฎหมาย	2. การขาดคุณสมบัติ พลเมือง
civil disobedience	1. การขัดขืนอย่างสงบ	2. การดื้อแพ่ง
civil fraud	1. กลฉ้อฉล	2. การโกงภาษี
civil law	1. กฎหมายซีวิลลอว์	2. กฎหมายแพ่ง
claim	1. การใช้สิทธิเรียกร้อง	2. ข้อเรียกร้อง
claimant; demandant	1. ผู้ใช้สิทธิเรียกร้อง	2. ผู้เรียกร้อง
clean hand	1. กระทำโดยสุจริต	2. มือสะอาด
clearance	1. สิทธิของเรือที่จะออก จากท่า	2. การตรวจผ่านทาง ศุลกากร
collusion; complicity	1. การคบคิด	2. การสมรู้ร่วมคิด

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
commission	1. คำบำเหน็จ	2. คำป่วยการ	
common law	1. กฎหมายจารีตประเพณี ของอังกฤษ	2. คอมมอนลอว์	
common property	1. ทรัพย์สินร่วม	2. ทรัพย์สินสาธารณะ	
community property	1. ทรัพย์สินระหว่าง สามีภริยา	2. สิ้นสมรส	
compensation	1. ค่าทดแทน	2. ค่าสินไหมทดแทน	3. การชดใช้
complaint; petition	1. คำร้องทุกข์	2. ฎีกา	3. เรื่องราว ร้องทุกข์
compulsory labour	1. แรงงานภาคบังคับ	2. การเกณฑ์แรงงาน	
conclusive presumption	1. ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด	2. ข้อสันนิษฐาน อันเป็นที่ยุติ	3. ข้อสันนิษฐาน
concord	1. การตกลงประนีประนอม	2. การตกลงยินยอม	
concubine	1. ภริยานอกสมรส	2. ภริยาลับ	
condemnation	1. การประณาม	2. การพิพากษาของศาล ทรัพย์สินเชลย	
condemnation	1. การเวนคืนทรัพย์สิน	2. การเรียกเกณฑ์ทรัพย์สิน	
condition in deed	1. เงื่อนไขที่กำหนดชัดแจ้ง	2. เงื่อนไขที่กำหนด โดยนิติกรรม	
condition in law	1. เงื่อนไขที่กำหนด โดยกฎหมาย	2. เงื่อนไขที่กำหนด โดยปริยาย	
confession and avoidance	1. การแบ่งรับแบ่งสู้	2. การภาคเสธ	
confinement	1. การกักขัง	2. การคุมขัง	
confirmation	1. การยืนยัน	2. การให้สัตยาบัน	
conflict	1. ความขัดแย้ง	2. ข้อขัดแย้ง	3. ขัดแย้ง

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
conflict of laws	1. กฎหมายขัดกัน	2. การขัดกันแห่งกฎหมาย
conservator	1. ผู้คุ้มครอง	2. ผู้ดูแล 3. ผู้ปกครอง
consideration	1. ค่าตอบแทน	2. สินจ้าง
constitution	1. ธรรมนูญ	2. รัฐธรรมนูญ
consumable things	1. ทรัพย์สินที่ใช้ไปสิ้นไป	2. โภคทรัพย์
contempt of court	1. การดูหมิ่นศาล	2. การละเมิดอำนาจศาล
contentieux (<i>Fr.</i>)	1. กรณีพิพาท	2. คดีความ
contention	1. การต่อสู้คดี	2. ข้อโต้เถียง
contumacy	1. การจงใจขัดคำสั่งศาล	2. การจงใจไม่ไปศาล
convict	1. ผู้ต้องโทษ	2. นักโทษ
corruption	1. การฉ้อราษฎร์บังหลวง	2. การทุจริต
costs	1. ค่าธรรมเนียม	2. ค่าฤชาธรรมเนียม
counterfeit	1. การปลอมเงินตรา	2. การปลอมเอกสาร
covenant	1. ข้อตกลงที่ทำเป็นหนังสือ	2. กติกา
crime	1. ความผิดอาญา	2. อาชญากรรม
cruelty	1. ความโหดร้าย	2. ทารุณ
curator	1. ผู้ปกครองผู้เยาว์	2. ผู้พิทักษ์
curfew	1. เคอร์ฟิว	2. การห้ามออกจาก เคหสถานในเวลา ที่กำหนด
custodian	1. ผู้พิทักษ์ทรัพย์	2. ผู้อารักขา
deceased (<i>E.</i>)	1. ผู้ตาย	2. ผู้มรณะ
declaration	1. การประกาศ	2. การแสดง 3. การสำแดง
decree/Royal decree	1. กฎฎีกา	2. ประกาศ 3. พระราช- กฤษฎีกา

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
decrepit	1. ผู้ทุพพลภาพ	2. ผู้บกพร่องทางกายหรือจิต
deed	1. หนังสือตราสาร	2. หนังสือสำคัญ
default	1. การผิดนัด	2. การขาดนัด
definitive	1. คำพิพากษาถึงที่สุด	2. คำพิพากษาเสร็จเด็ดขาด
judgment		
degradation	1. การถอดถอนฐานันดร	2. การลดฐานันดร
demurrer	1. การคัดค้าน	2. คำคัดค้าน
denial	1. การปฏิเสธ	2. คำปฏิเสธ
denial of justice	1. การปฏิเสธความยุติธรรม	2. การไม่ให้ความยุติธรรม
denunciation	1. การกล่าวโทษ	2. การบอกเลิกสนธิสัญญา
deportee	1. คนต้องเนรเทศ	2. ผู้ถูกสั่งเนรเทศ
deprivation of rights	1. การถูกพรากสิทธิ	2. การถูกลิดรอนสิทธิ
detainer	1. ผู้กักขัง	2. ผู้หวังเหนี่ยว(บุคคล)
detention centre;	1. ศูนย์กักกัน	2. สถานพินิจ
detention home		3. สถานกักกัน
detriment	1. ความเสียหาย	2. ความเสื่อมเสีย
differential duty	1. ค่าธรรมเนียมพิเศษ	2. อากรเพิ่มพิเศษ
disbarment	1. การห้ามว่าความ	2. การถอนใบอนุญาตทนายความ
disclaimer	1. การไม่ยอมรับสิทธิหรือทรัพย์สิน	2. การบอกเลิกข้อเรียกร้อง
disposition	1. การสละสิทธิ์	2. การโอนการครอบครอง

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
disqualification	1. การขาดคุณสมบัติ	2. การเพิกถอนสิทธิ
divisible offence	1. ความผิดกรรมเดียวที่ผิดกฎหมายหลายบท	2. ความผิดหลายสถาน
dock brief	1. การว่าความอนาถา	2. การตั้งทนายแก้ต่าง จำเลย (ในคดีอาญา)
document of right; document of title	1. เอกสารสิทธิ	2. หนังสือสำคัญ
domain	1. กรรมสิทธิ์เหนือที่ดิน	2. ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์
mortis cause	1. กำหนดการเพื่อตาย	2. มีผลเมื่อตายแล้ว
draconian law	1. กฎหมายตราโศก	2. กฎหมายโหด
driving licence, driver licences	1. ใบอนุญาตขับขี่	2. ใบอนุญาตขับรถ
duress	1. การข่มขู่	2. การขู่เจ็ญว่าจะทำร้าย
ear witness	1. โสติดพยาน	2. พยานผู้ได้ยินได้ฟัง
earned income	1. รายได้จากการทำงาน	2. รายได้จาก ประกอบกิจการงาน
easement	1. สิทธิใช้ภาระจำยอม	2. สิทธิเหนือภารยทรัพย์
ecclesia (L.)	1. ศาสนสถาน	2. ที่ชุมนุมศาสนิกชน
edict	1. กฎฎีกา	2. คำบอกกฎหมาย
elopement	1. การพากันหนีในทางชั่วสาว	2. การหนีตามชายชั่ว 3. การหนีตาม ผู้ชาย
emergency decree	1. พระราชกำหนด	2. รัฐกำหนด
emigrant	1. ผู้ย้ายถิ่นออก	2. ผู้อพยพออกจาก ประเทศ
eminent domain	1. อำนาจเวนคืนทรัพย์	2. อำนาจเรียกเกณฑ์ ทรัพย์

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
employment	1. การจัดหางาน	2. การจ้างงาน	
enrichment	1. การได้ลาภนอกเงย	2. การได้เป็นลาภ	3. การได้ลาภนอกชั้น
enterprise	1. วิสาหกิจ	2. การประกอบการ	
entrepreneur	1. วิสาหกร	2. ผู้ประกอบวิสาหกิจ	
errata (<i>pl.</i>); erratum; error	1. ข้อผิดพลาด	2. ความเคลื่อนคลาด	
erroneous judgment error	1. คำพิพากษาที่ผิดพลาด	2. ความเคลื่อนคลาด	3. ข้อผิดพลาด
essence of the contract	1. สาระสำคัญแห่งสัญญา สาส์นถอน (พูด)	2. พระราชสาส์นถอน	
estate	1. ทรัพย์มรดก	2. กองมรดก	
estoppel	1. กฎหมายปิดปาก	2. การถูกตัดบท (โดยกฎหมาย)	
estreat	1. คู่ฉบับหนังสือประกัน (เกี่ยวกับการประกันตัว บุคคล)	2. สำเนาหนังสือประกัน	
eviction	1. การฟ้องขับไล่	2. การรอนสิทธิ	
ex post facto (<i>L.</i>)	1. ภายหลังเหตุการณ์	2. ภายหลังข้อเท็จจริง	
examination	1. การซักถาม	2. การไต่สวน	
excess condemnation	1. การเรียกเกณฑ์ทรัพย์ เกินจำเป็น	2. การเวนคืนทรัพย์เกิน จำเป็น	
exchequer	1. กระทรวงการคลัง	2. ศาลคดีภาษีอากร	
exclusive power	1. การมีอำนาจแต่ผู้เดียว	2. อำนาจสิทธิ์ ขาดจำเพาะ	3. การมีอำนาจ
exhortation	1. การกระตุ้น	2. การเคี่ยวเข็ญ	3. การบีบบังคับ
exile	1. ผู้ถูกเนรเทศ	2. การเนรเทศ	

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
expectancy	1. ภาวะคาดหมาย	2. คาดหวังว่าจะได้รับ
expectancy of life; expectation of life	1. ภาวะคาดหมายอายุขัย	2. อายุขัยที่คาดหมาย
expiration	1. การครบกำหนด	2. การหมดอายุ 3. ความสิ้นสุด
express malice; malice in fact	1. เจตนาร้ายตามข้อเท็จจริง	2. เจตนาร้ายที่ชัดแจ้ง
expulsion	1. การขับไล่	2. การขับออก
extent of mortgage	1. ขอบเขตแห่งสิทธิจำนอง	2. สิทธิจำนองครอบ เพียงใด
false instrument	1. ของปลอม	2. วัตถุปลอม
false pretence	1. การกล่าวอ้างที่เป็นเท็จ	2. การหลอกลวง
felo de se (L.); suicide	1. อัจฉินบาปกรรม	2. การฆ่าตนเอง
feminist	1. นักสตรีนิยม	2. บุคคลที่เรียกร้อง สิทธิสตรี
fine	1. โทษปรับ	2. ค่าปรับ
first degree murder	1. การฆ่าคนตายโดย เหตุฉกรรจ์	2. การฆ่าคนตาย โดยอุกฤษฏ์โทษ
force	1. แรงบังคับ	2. กำลังแรง
forgery	1. การปลอมลายมือ	2. การปลอมเอกสาร
full blood; whole blood	1. ร่วมบิดามารดาเดียวกัน	2. สายโลหิตเดียวกัน
fundamental law	1. กฎหมายพื้นฐาน	2. กฎหมายหลัก
funeral expenses	1. ค่าทำศพ	2. ค่าปลงศพ
gang	1. กลุ่มมิจฉาชีพ	2. พวกโจร 3. พวกนักเลง
gangster	1. คนร้าย	2. นักเลง

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
gaol limits	1. บริเวณคุก	2. บริเวณเรือนจำ
gaol	1. คุก	2. ตะราง
gaoler	1. เจ้าพนักงานเรือนจำ	2. ผู้คุมนักโทษ
garnish	1. आयัดทรัพย์	2. आयัดทรัพย์สิน
garnishee	1. ผู้ถูกอายัดทรัพย์	2. ผู้ถูกอายัดทรัพย์สิน
garnishment	1. การอายัดทรัพย์	2. การอายัดทรัพย์สิน
gathering	1. การจับกลุ่ม	2. การชุมนุม
gazette	1. กิจจานุเบกษา	2. ประกาศทางราชการ
general issue	1. การปฏิเสธตลอดข้อหา	2. การปฏิเสธโดยสิ้นเชิง
general	1. บทบัญญัติทั่วไป	2. บทเบ็ดเสร็จทั่วไป
provisions		
gist of action;	1. มูลคดี	2. มูลฟ้อง
ground of action		
give evidence	1. เบิกความ	2. ให้การเป็นพยาน
grace (<i>Fr.</i>);	1. การขอโทษ	2. การอภัยโทษ
pardon		
grantee	1. ผู้รับ	2. ผู้อาศัย
grantor	1. ผู้ให้	2. ผู้ให้อาศัย
gratuitous act	1. การทำให้โดยไม่คิด ค่าตอบแทน	2. การทำให้โดยเสน่หา
gratuity	1. เงินบำเหน็จ	2. ค่าตอบแทน 3. เงินรางวัล
gravity	1. ความร้ายแรง	2. ความหนักเบา
grievance	1. การร้องทุกข์	2. ความเดือดร้อน (ที่เป็น เหตุให้ร้องทุกข์)
guardian	1. ผู้ปกครอง (ผู้เยาว์)	2. ผู้อนุบาล
guardian ad litem (<i>L.</i>)	1. ผู้ปกครองที่ศาลตั้งเฉพาะ คดี	2. ผู้อนุบาลที่ศาลตั้ง เฉพาะคดี

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
guardianship	1. การใช้อำนาจปกครอง	2. ความอนุบาล	
habitual	1. หลักแหล่งที่ทำการตาม	2. ที่อยู่ตามปกติ	
residence	ปกติ		
harassment	1. การคุกคาม	2. การรังควาน	3. การทำให้ได้รับความอับอาย
hearing	1. การรับฟังพยาน	2. ไต่สวน	3. การสืบพยาน
hearing of evidence	1. การสืบพยาน	2. ไต่สวน	3. รับฟังพยาน
heir to the throne	1. รัชทายาท	2. ผู้สืบสันตติวงศ์	
hijacking	1. การจี้เครื่องบิน	2. การจี้อากาศยาน	3. การจี้ยานพาหนะ
holocaust, The	1. การทำลายล้าง	2. โฮโลคอสต์	
homicide	1. การฆ่าคน	2. การทำให้คนตาย	
homosexual conduct	1. การร่วมเพศเดียวกัน	2. พฤติกรรมรักร่วมเพศ	
hypothesis	1. สมมติฐาน	2. ข้อเสนอแนะ	
illusory promise	1. คำมั่นที่กำกวม	2. คำมั่นที่ไม่ชัดเจน	
immediate cause	1. สาเหตุที่ใกล้เคียงที่สุด	2. สาเหตุที่ใกล้ชิด	
impediment	1. ข้อขัดข้องทางกฎหมาย	2. อุปสรรคทางกฎหมาย	
imperfact	1. หนี้ทางศีลธรรม	2. หนี้ที่ไม่ผูกพัน	
obligation		(ตามกฎหมาย)	
importunity	1. การข่มขืนใจ	2. การบีบบังคับ	
impossibility	1. ความเป็นไปไม่ได้	2. การพ้นวิสัย	
inadvertence	1. การขาดความระมัดระวัง	2. ความพลั้งเผลอ	
incapacitated person	1. คนไร้ความสามารถ	2. บุคคลผู้ไร้ความสามารถ	
incapacity	1. การไร้ความสามารถ	2. การไม่มีความสามารถ	

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
incest	1. การร่วมเพศกับญาติสนิท	2. การร่วมประเวณีกับญาติสนิท
income	1. เงินได้	2. รายได้
incompatibility	1. ความเข้ากันไม่ได้	2. ความมีลักษณะขัดกัน
indecent	1. ลามกอนาจาร	2. อนาจาร
indication	1. สิ่งชี้บ่ง	2. สิ่งบ่งชี้
indivisible	1. สัญญาที่แยกชำระหนี้ไม่ได้	2. สัญญาที่แยกปฏิบัติไม่ได้
contract		
inducement	1. สิ่งจูงใจ	2. เหตุจูงใจ
infamous	1. ความประพฤติที่น่าอับอาย	2. การประพฤติผิด
conduct		จรรยาบรรณ (วิชาชีพ)
infant	1. ผู้เยาว์	2. ทารก
infanticide	1. การฆ่าทารก	2. การฆ่าทารก (โดยมารดา)
information	1. การแจ้งความ	2. การแจ้งให้ทราบ
information, The right to be	1. สิทธิที่จะได้รับการแจ้ง (กฎหมายอาญา)	2. สิทธิที่จะได้รับข้อมูล
informer	1. ผู้แจ้งความ (ว่ามี การกระทำความผิด)	2. สายลับ
infraction	1. การฝ่าฝืนกฎหมาย	2. การละเมิด (กฎหมาย สัญญาหรือหน้าที่)
inherited child	1. บุตรสืบสายโลหิต	2. บุตรสืบสาโลหิต
innocent agent	1. ผู้กระทำการแทนโดยไม่รู้	2. ผู้สนับสนุนโดยไม่รู้
insane delusion	1. จิตพั่นเพี้ยน	2. สัญญาวิปลาส
insolvency	1. การมีหนี้สินล้นพ้นตัว	2. การไม่สามารถชำระหนี้
inspection	1. การตรวจตรา	2. การตรวจสอบ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
inspection by judge	1. การเผชิญสืบ	2. การตรวจสอบโดยศาล
instrument	1. ตราสาร	2. หนังสือตราสาร
instrument of evidence; real evidence	1. พยานวัตถุ	2. วัตถุพยาน
instrument of ratification	1. สัตยาบันสาส์น	2. สัตยาบันสาร
intendment of law	1. ความมุ่งหมายของกฎหมาย	2. เจตนารมณ์ของกฎหมาย
interest	1. ผลประโยชน์	2. ดอกเบี้ย
interested person	1. บุคคลผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง	3. ส่วนได้เสีย
interpellation	1. คำถามแทรกของศาล	2. การเปิดอภิปรายทั่วไป
intervention	1. การแทรกแซง	2. การร้องสอด
invoice	1. บัญชีสินค้าพร้อมด้วยราคา	2. ใบแจ้งหนี้
irregularity	1. ความไม่ถูกต้อง (ตามระเบียบแบบแผน)	2. ความไม่ชอบ
irrelevant fact	1. ข้อเท็จจริงที่ไม่เกี่ยวกับประเด็น	3. ความผิดปกติ
issued capital	1. ทุนที่ออกจำหน่าย	2. ทุนหุ้นสามัญ
itinerant justices	1. ตุลาการจร	2. ศาลเคลื่อนที่
jactitation	1. การอวดอ้าง	2. การแอบอ้าง
joinder of claims	1. การรวมข้อเรียกร้อง	3. การอ้าง
joint tortfeasors	1. ผู้กระทำความผิดร่วม	2. การรวมประเด็นฟ้อง
joint-stock company	1. การร่วมทุน	2. ผู้ร่วมละเมิด
		2. การลงทุนร่วม

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
judge pro tempore (<i>L.</i>)	1. ผู้พิพากษาชั่วคราว	2. ผู้พิพากษาที่มาแทนผู้พิพากษาอื่นชั่วคราว
judgement, judgment (<i>L.</i>)	1. คำพิพากษา	2. คำตัดสิน
judicature	1. อำนาจตุลาการ	2. การพิพากษาอรรถคดี
judicial cognizance; judicial notice	1. ข้อที่ศาลยอมรับโดยไม่ต้องพิสูจน์	2. ข้อที่ศาลรู้เอง
jurisdiction	1. เขตอำนาจ	2. เขตอำนาจศาล
jurisprudence	1. ธรรมศาสตร์	2. นิติปรัชญา 3. หลักนิติศาสตร์
juristic person; legal person	1. นิติบุคคล	2. บุคคลตามกฎหมาย
justa causa (<i>L.</i>)	1. มูลเหตุที่ถูกต้อง	2. มูลเหตุที่แท้
justice	1. ความยุติธรรม	2. ผู้พิพากษา
justification	1. การกล่าวอ้างที่มีเหตุผลสมควร	2. การให้เหตุผลว่าชอบด้วยกฎหมาย
labourer; workman; workmen	1. กรรมกร	2. คนงาน 3. ผู้ใช้แรงงาน
land tenant	1. ผู้ครอบครองที่ดิน	2. ผู้เช่าที่ดิน
latent ambiguity	1. ข้อความกำกวม	2. ข้อความเคลือบคลุม
law	1. กฎ	2. กฎหมาย
law of nations	1. กฎหมายระหว่างประเทศ	2. กฎหมายนานาชาติ
legal capital	1. ทุนจดทะเบียน	2. ทุนตามกฎหมาย
legal estoppel	1. กฎหมายปิดปากโดยเอกสาร	2. การถูกตัดบทโดยเอกสาร

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
legal fiction	1. นิติสมมติ	2. เรื่องสมมุติทางกฎหมาย
legal lease	1. หนังสือสัญญาให้เช่า	2. การให้เช่า อสังหาริมทรัพย์
legislation	1. กฎหมาย	2. บทบัญญัติแห่งกฎหมาย
legislator	1. ผู้บัญญัติกฎหมาย	2. สมาชิกสภานิติบัญญัติ
legitimate ground	1. มูลเหตุชอบด้วยกฎหมาย	2. เหตุอันชอบด้วย กฎหมาย
lethal weapon	1. อาวุธร้ายแรง	2. อาวุธสำหรับสังหาร
letter of credit	1. ตราสารสินเชื่อ	2. เลตเตอร์ออฟเครดิต 3. หนังสือเครดิต
letter of hypothecation	1. ตราสารจำนอง	2. หนังสือประกัน การส่งสินค้า
letter of recall	1. พระราชสาส์นถอน	2. สาส์นถอน (ทูต)
letter patent	1. หนังสือตราตั้ง	2. ตราตั้ง
licence; license	1. หนังสืออนุญาต	2. ใบอนุญาต
litigant	1. คู่ความ	2. คู่พิพาท
litigation	1. การเป็นความ	2. การฟ้องร้องคดี 3. คดีความ
lunatic asylum	1. โรงพยาบาลโรคจิต	2. สถานสงเคราะห์ คนวิกลจริต
maintenance	1. ค่าอุปการะเลี้ยงดู	2. การบำรุงรักษา
make a bid	1. การเรียกประมูลราคา	2. การเสนอราคาประมูล
malicious injury	1. การทำให้เสียทรัพย์	2. การทำร้ายร่างกาย โดยเจตนา
maltreatment	1. ทุจริตกรรม	2. ทุกรรม
mandate	1. การมอบอำนาจ	2. คำสั่งศาลสูง 3. อาณัติ
manifest	1. คำสำแดง	2. ประกาศเป็นทางการ
manifestation	1. การเดินขบวน	2. การแสดง

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
manufacture	1. หัตถกรรม	2. ประดิษฐกรรม
maritime lien	1. บุริมสิทธิทางทะเล	2. สิทธิยึดหน่วงตาม กฎหมายทะเล
marriage broker contract	1. สัญญานายหน้าเพื่อ การสมรส	2. สัญญาสื่อสมรส
matricide	1. การฆ่ามารดา	2. ผู้ฆ่ามารดา 3. มาตุฆาต
matter in dispute	1. กรณีพิพาท	2. ข้อพิพาท
maturity	1. วันถึงกำหนด	2. การถึงกำหนดชำระ
maxims of equity	1. หลักกฎหมายสมธรรม	2. หลักความเที่ยงธรรม 3. ภาษิตสมธรรม
measure	1. มาตรการ	2. วิธีการ
mediation	1. การประนีประนอม ยอมความ	2. การไกล่เกลี่ย
mentally ill	1. ผู้ป่วยทางจิต	2. ผู้ป่วยจิตเวช
mere motion	1. การกระทำตามที่ศาล เห็นสมควร	2. การกระทำที่ตนเอง ริเริ่ม
military junta	1. รัฐบาลทหาร	2. คณะผู้เผด็จการทหาร
misappropriation	1. ความผิดฐานขยอก	2. การขยอก 3. การเบียดบัง
mischiefs	1. การทำให้เสียทรัพย์	2. ภัยสังคม
misfeasance	1. การกระทำที่ไม่ถูกต้อง	2. การกระทำที่ไม่สมควร
misleading	1. การทำให้เขว	2. การทำให้หลงผิด
misnomer	1. การเรียกชื่อผิด	2. การขนานนามผิด
misrepresentation	1. การแถลงที่ไม่เป็นจริง	2. การสำแดงเท็จ
mission	1. คณะทูต	2. คณะผู้แทน
mobilization	1. การระดม	2. การระดมพล (ทหาร)
molestation	1. การทำร้าย	2. การรบกวน
moral duty	1. หน้าที่ทางศีลธรรม	2. หน้าที่ทางธรรมจรรยา
moral obligation	1. พันธะทางศีลธรรมจรรยา	2. หนี้ทางศีลธรรมจรรยา

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
mormon	1. การมีภริยาหลายคน	2. การสมรสแบบมอร์มอน	
marriages			
motion	1. คำขอ (ต่อศาล)	2. คำร้อง	
motivation	1. แรงจูงใจ	2. การจูงใจ	
multilateral	1. พหุภาคี	2. หลายฝ่าย	
municipal court	1. ศาลเทศบาล	2. ศาลท้องถิ่น	
municipal law	1. กฎหมายภายใน	2. เทศบัญญัติ	
narcotic	1. ยาเสพติด	2. ยาที่ทำให้ง่วงซึม	
nativity	1. การระการเกิด	2. การเกิด	
national currency	1. เงินตราของชาติ	2. สกุลเงินของประเทศ	
national debt;	1. หนี้ของชาติ	2. หนี้สาธารณะ	
public debt			
native	1. พื้นเมือง	2. คนพื้นเมือง	
natural law	1. กฎธรรมชาติ	2. กฎหมายธรรมชาติ	
net estate	1. กองมรดกสุทธิ	2. ทรัพย์มรดกสุทธิ	
neutrality	1. ความเป็นกลาง	2. การไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด	
nominee	1. หุ่นเชิด (ผู้ดูแล ผลประโยชน์แทน)	2. ผู้ได้รับแต่งตั้ง	3. ผู้ได้รับเสนอ ชื่อ
nomography	1. คำอธิบายกฎหมาย	2. ตำราการยกร่าง กฎหมาย	
nonfeasance	1. การละเลยไม่กระทำ ตามกฎหมาย	2. การละเว้นไม่ปฏิบัติ	
non-performance	1. การไม่ชำระหนี้	2. การไม่ปฏิบัติตาม ข้อผูกพัน	
notary public	1. เจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ รับรองเอกสาร	2. โนตารีพับลิค	
notice	1. หนังสือบอกกล่าว	2. คำบอกกล่าว	3. แจ้งความ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
nullification	1. การทำให้เป็นโมฆะ	2. การบอกล้าง (นิติกรรม)
oath	1. คำสัตย์สาบาน	2. คำสาบาน
obligation	1. ข้อผูกพัน	2. หนี้
obligation of a contract	1. ข้อผูกพันตามสัญญา	2. หนี้ตามสัญญา
obliteration	1. การลบล้างข้อความ	2. การขีดฆ่าข้อความ
oblivion	1. การไม่เอาโทษ	2. การยกโทษ
obscene libel	1. การหมิ่นประมาทซึ่งหน้า	2. การดูหมิ่นเหยียดหยาม
observation	1. ข้อสังเกต	2. การสังเกต
obstruction	1. การกีดกัน	2. การกีดขวาง 3. การขัดขวาง
occupancy	1. การเข้าครอบครอง	2. การเข้าถือครอง
occupant	1. ผู้เข้าครอบครอง	2. ผู้เข้าถือครอง
occupy	1. เข้าครอบครอง	2. เข้าถือครอง 3. เข้ายึดครอง
occurrence	1. เหตุเกิดขึ้น	2. การอุบัติ
offensive weapon	1. อาวุธร้ายแรง	2. อาวุธที่ใช้กระทำความผิด
officer	1. เจ้าพนักงาน	2. เจ้าหน้าที่
omission	1. การละเลย	2. การละเว้น
option	1. การมีสิทธิเลือก	2. ทางเลือก
oral contract; parol contract	1. สัญญาด้วยวาจา	2. สัญญาปากเปล่า
oral evidence; parol evidence	1. คำพยานบุคคล	2. พยานบุคคล
order	1. คำสั่งศาล	2. คำสั่ง
ordinary resolution	1. มติธรรมดา	2. มติสามัญ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
outlaw	1. คนนอกกฎหมาย	2. ผู้ร้าย
oval pleading	1. การฟ้องด้วยวาจา	2. คำฟ้องด้วยวาจา
overt act	1. การกระทำอย่างชัดแจ้ง	2. การกระทำ อย่างเปิดเผย
owelty	1. การทำให้มูลค่าเท่ากัน	2. ความเท่าเทียมกัน
paage; pedage	1. ค่าผ่านทาง	2. ภาษีผ่านทาง
pact	1. ข้อตกลง	2. สัญญา 3. สนธิสัญญา
pacta sunt servanda (L.)	1. สัญญาต้องเป็นสัญญา	2. สัญญาเป็นสิ่งที่ต้อง ปฏิบัติตาม
parenticide	1. การฆ่าบิดามารดา	2. ผู้ฆ่าบิดามารดา
paries communis	1. กำแพงร่วม	2. ผนังร่วม
parole	1. การปล่อยตัวก่อน ครบกำหนดโทษ	2. การปล่อยตัวโดยมี การคุมประพฤติ
parolee	1. ผู้ได้รับการปล่อยตัวโดยมี การคุมประพฤติ	2. ผู้ได้รับการปล่อยตัว ก่อนครบกำหนดโทษ
parricide	1. ความผิดฐานฆ่าบิดาหรือ ญาติสนิท	2. ผู้มีความผิดฐาน ฆ่าบิดาหรือญาติสนิท
pars (L.)	1. คู่กรณี	2. ผู้เป็นฝ่าย
participation	1. การเข้าร่วม	2. การมีส่วนร่วม 3. การร่วม
particular tenant	1. ผู้ครอบครองที่ดิน เฉพาะราย	2. ผู้เช่าที่ดินเฉพาะราย
partricide	1. ผู้ฆ่าบิดา	2. การฆ่าบิดา
passing off	1. การขายของโดยหลอกลวง	2. การลวงขาย
patron	1. ผู้อุปถัมภ์	2. อุปถัมภ์
peace	1. ความสงบ	2. ปรกติสุข 3. สันติภาพ
penal institutions	1. สถานที่คุมขัง	2. ทัณฑสถาน
penitentiary	1. ทัณฑสถาน	2. เรือนจำ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
pensionable age	1. อายุครบเกษียณ	2. เกษียณอายุ
per my et per tout (L., Fr.)	1. กรรมสิทธิ์ร่วม	2. โดยครึ่งหนึ่งและ ทั้งหมด
peremptory rule	1. กฎที่ตายตัว	2. กฎที่เด็ดขาด
preferential debt	1.หนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ ก่อน	2. หนี้บุริมสิทธิ
performance bond	1. หลักประกันการชำระหนี้	2. หลักประกันการปฏิบัติ ตามสัญญา
pernancy	1. การได้รับประโยชน์ จากที่ดิน	2. การถือเอาประโยชน์ จากที่ดิน
perpetrator	1. ฆาตกร	2. อาชญากรที่ทำ ความผิดร้ายแรง
persistent offender	1. ผู้กระทำความผิดที่ไม่ เจ็ดหลาย	2. ผู้กระทำความผิดอีก
person aggrieved	1. เจ้าทุกข์	2. บุคคลผู้เสียหาย
personal recognizance	1. การปล่อยชั่วคราว โดยไม่มีประกัน	2. การปล่อยชั่วคราว โดยการประกันตัวเอง
personal right	1. สิทธิส่วนบุคคล	2. บุคคลสิทธิ
petitioner	1. ผู้ยื่นเรื่องราวร้องทุกข์	2. ผู้ร้องทุกข์
physical fact	1. ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ	2. ข้อเท็จจริงที่เป็น รูปธรรม
physical impossibility	1. สิ่งที่เป็นไปไม่ได้	2. สิ่งที่พ้นวิสัย
physical infirmity	1. ความพิการทางร่างกาย	2. ทูพพลภาพทางร่างกาย
picketing	1. การชุมนุมประท้วง นัดหยุดงาน	2. การกีดกันไม่ให้ เข้าทำงาน
pilferage	1. การลักเล็กขโมยน้อย	2. ทรัพย์สินที่ถูกลักขโมย

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
piracy	1. การกระทำอันเป็นโจรสลัด	2. การละเมิดลิขสิทธิ์
pleading	1. คำคู่ความ	2. คำให้การ
plevin; warranty	1. คำรับประกัน	2. คำรับรอง
police court	1. ศาลตำรวจ	2. ศาลโปริสภา
polyandry	1. การมีสามีหลายคน	2. พหุสามี
polygamy	1. พหุสามีภริยา	2. การมีสามีหรือภริยาหลายคน โดยการสมรส
polygyny	1. พหุภริยา	2. ความผิดทางอาญาฐาน มีภรรยาหลายคน
positive law	1. กฎหมายที่ตราเป็น ลายลักษณ์อักษร	2. บทบัญญัติ แห่งกฎหมาย
practice	1. การปฏิบัติ	2. การประกอบกิจ
preamble of a statute	1. คำปรารภแห่งบทกฎหมาย	2. อาร์มบท 3. พระราชปรารภ
precept	1. คำสั่ง	2. หมายศาล
prerogative	1. พระราชอำนาจ	2. อำนาจพิเศษ
prerogative of mercy	1. พระราชอำนาจอภัยโทษ	2. อำนาจพิเศษที่จะ ลดโทษ
preservation	1. การอนุรักษ์	2. การสงวนรักษา
preter legal	1. นอกเหนือกฎหมาย	2. ไม่ถูกต้องตาม กฎหมาย
pretext	1. ข้อแก้ตัว	2. ข้ออ้าง
primogeniture	1. ความเป็นบุตรหัวปี	2. สิทธิของบุตรหัวปี
principal	1. เงินต้น	2. ต้นเงิน

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
principle of orality	1. หลักการสืบพยานบุคคล	2. หลักการสืบพยาน ด้วยปาก
privacy	1. การต่างตอบแทน	2. ภาวะถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ
private	1. การฟ้องคดีอาญา โดยราษฎร	2. การฟ้องคดีอาญา โดยผู้เสียหาย
prosecution	1. ความน่าจะเป็น	2. โอกาสที่จะเป็น
probability	1. การคุมความประพฤติ	2. การรอลงอาญา 3. การภาคทัณฑ์
probation	1. คำสั่งห้าม	2. ข้อห้าม
prohibition	1. ผู้เริ่มก่อการ	2. ผู้ก่อตั้ง
promoter	1. คำชี้ขาด	2. คำแถลง
pronouncement	1. การพิสูจน์	2. ข้อพิสูจน์
proof	1. บุคคลที่ได้รับการอารักขา	2. บุคคลที่ได้รับ ความคุ้มครอง
protected person	1. การคุ้มครองป้องกัน	2. การปกป้องรักษา 3. การอารักขา
protection	1. การคัดค้าน	2. คำคัดค้าน
protest	1. ข้อกำหนด	2. บทบัญญัติ
provision	1. ความใกล้ชิด	2. ความเป็นญาติใกล้ชิด
proximity	1. ผู้รับมอบฉันทะ	2. ผู้รับมอบอำนาจ
proxy	1. วัยแรกรุ่น	2. วัยเจริญพันธุ์
puberty	1. สาธารณประโยชน์	2. ประโยชน์สาธารณะ
public benefit;	1. ทนายขอแรง	2. ทนายที่รัฐจัดให้จำเลย (คดีอาญา)
public interest	1. เอกสารมหาชน	2. เอกสารฝ่ายเมือง
public defender	1. งานอันเป็นสาธารณสมบัติ	2. สาธารณสมบัติ
public document		
public domain		

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
public	1. กฎหมายมหาชนระหว่าง	2. กฎหมายระหว่าง
international law	ประเทศ	ประเทศแผนก คดีเมือง
public offence	1. ความผิดอาญาแผ่นดิน	2. ความรับผิดชอบ สาธารณะชน
public place	1. สาธารณสถาน	2. ที่สาธารณะ
public safety	1. ความปลอดภัยของ ประชาชน	2. ความปลอดภัย สาธารณะ
public security	1. ความมั่นคง	2. ความมั่นคงสาธารณะ
public welfare	1. สวัสดิการประชาชน	2. สวัสดิภาพประชาชน
purpose	1. ความมุ่งประสงค์	2. ความมุ่งหมาย
purview	1. ขอบเขตของบทกฎหมาย	2. บทกฎหมาย
quack	1. หมอกุ	2. หมอเถื่อน
quarterday	1. วันจตุรภาค	2. วันถึงกำหนดจ่ายค่าเช่า
racketeering	1. การกรรโชก	2. การขู่เข็ญ
raise an issue	1. ยกประเด็น	2. ตั้งประเด็น
ratio (L.)	1. เหตุผล	2. อัตราส่วน
reasonable doubt	1. ข้อสงสัยอันมีเหตุผล	2. ความสงสัยที่สม เหตุผล
recall a judgment	1. กลับคำพิพากษา	2. พิพากษากลับ (โดยอาศัยข้อเท็จจริง)
recipient	1. ผู้รับ	2. ผู้รับประโยชน์
recketeer	1. ผู้กรรโชก	2. ผู้ขู่เข็ญ
recommendation	1. ข้อมติ	2. ข้อเสนอแนะ
recruitment	1. การสรรหาบุคคล	2. การเรียกเข้าเป็นทหาร
redemption	1. การไถ่	2. การไถ่ถอน

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
referendum	1. การขอประชามติ	2. การลงประชามติ
refuge	1. ที่ซ่อน	2. ที่พำนัก 3. ที่ลี้ภัย
refusal	1. การบอกปัด	2. คำบอกปัด
registration of birth	1. การจดทะเบียนการเกิด	2. การจดทะเบียนคนเกิด
registration of death	1. การจดทะเบียนการตาย	2. การจดทะเบียนคนตาย
regulation	1. ข้อบังคับ	2. ระเบียบ
relief	1. การบรรเทาทุกข์	2. การช่วยเหลือ
remission	1. การลดโทษ	2. การยกโทษ
remonstrance	1. การคัดทาน	2. การประท้วง
remoteness of evidence	1. พยานหลักฐานไกลจากประเด็น	2. พยานหลักฐานไม่เกี่ยวแก่ประเด็น
rencontre	1. การเผชิญหน้า	2. การปะทะ
representation	1. การชี้แจงข้อเท็จจริง	2. การแถลงข้อเท็จจริง
reprieve	1. การชะลอการลงโทษ	2. การรอกการลงโทษ
repudiation	1. การขู่ว่าจะเลิกสัญญา	2. การปฏิเสธ 3. การไม่ยอมรับ
request	1. คำร้องขอ	2. คำขอ
requirement	1. ข้อกำหนดแห่งกฎหมาย	2. รายการ 3. สิ่งต้องการ
requisition	1. การขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน	2. การขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามมลรัฐ
resale; reselling	1. การขายซ้ำ	2. การขายต่อ 3. การขายใหม่ (อีกครั้ง)
rescue	1. การช่วยให้พ้น	2. การช่วยเหลือผู้กระทำผิด
resistance	1. การขัดขวาง	2. การขัดขึ้น 3. การต่อต้าน

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
resolution	1. ข้อมติ	2. มติ
respite	1. พุเลาการบังคับ	2. ผ่อนผัน
restitution	1. การชดใช้คืน	2. การคืน 3. การทำให้ กลับคืนสภาพ เดิม
restraining order	1. คำสั่งให้งดเว้นกระทำการ	2. คำสั่งห้ามกระทำการ
restraint	1. ข้อจำกัด	2. การจำกัด 3. การยับยั้ง
restriction	1. การจำกัด	2. ข้อจำกัด
retaining fee	1. ค่าทนายความ	2. ค่าปรึกษาทางกฎหมาย
retaliation	1. การแก้แค้น	2. การตอบโต้
retortion, retorsion	1. การแก้เผ็ด	2. การแก้ล่ำ
retraction	1. การถอนคืน	2. การห้ามว่าความ
retributive justice	1. การลงโทษเพื่อ ความยุติธรรม	2. ความยุติธรรม ในการลงโทษ
Right to release on bail, The	1. สิทธิในการได้รับ การปล่อยตัวชั่วคราว	2. สิทธิในการประกัน
royal assent	1. พระบรมราชานุญาต	2. พระบรมราชานุมัติให้ ประกาศใช้กฎหมาย
rule	1. กฎ	2. ข้อบังคับ
rule application	1. การปฏิบัติตามกฎ	2. การใช้กฎ
sacrilege	1. การหลบลู่สิ่งเคารพ ทางศาสนา	2. การเหยียดหยาม ศาสนา
salvo jure cujuslibet (L.)	1. โดยไม่ให้ผู้ใดเสียสิทธิ	2. ไม่เสื่อมเสียถึง สิทธิของผู้ใด
sanction	1. วิธีการบังคับ	2. สภาพบังคับ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
sane	1. จิตปรกติ	2. มีสติดี
sanity	1. ความมีจิตปรกติ	2. ความมีสติดี
scale	1. มาตรา (ชั่ง, ตวง, วัด)	2. มาตราส่วน
scandal	1. เรื่องน่าบัดสี	2. เรื่องอื้อฉาว
secondary party	1. ผู้สมรู้	2. ผู้สนับสนุน
secret ballot	1. การลงคะแนนเป็นการลับ	2. การลงคะแนน โดยไม่เปิดเผยชื่อ
secret society	1. สมาคมลับ	2. อั้งยี่
security	1. หลักประกัน	2. หลักทรัพย์
seduction	1. การล่อลวงร่วมประเวณี	2. การล่อลวงหญิง
sentence	1. คำตัดสินลงโทษ	2. คำพิพากษาลงโทษ
sentencing	1. การตัดสิน	2. การลงโทษ
sequestration	1. การยึดทรัพย์สินฝ่ายศัตรู โดยรัฐคู่สงคราม	2. การอายัดทรัพย์ ระหว่างคดี
sexual harassment	1. การคุกคามทางเพศ	2. การรังควานทางเพศ
sham pleading	1. คำคู่ความลวง	2. คำให้การตบตา
short sale	1. การขายของที่ยังไม่มี อยู่ในมือ	2. การขายของมือเปล่า
siblings	1. พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือ ร่วมแต่มารดา	2. พี่น้องร่วมแต่บิดา มารดา
sign	1. เครื่องหมาย	2. เครื่องแสดง
situation	1. สถานการณ์	2. สถานะ
situation of danger	1. สถานการณ์อันตราย	2. สถานะอันตราย
social contract	1. สัญญาทางสังคม	2. สัญญาประชาคม

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
social welfare	1. สวัสดิภาพสังคม	2. การสังคมสงเคราะห์	3. สวัสดิการสังคม
sola bill	1. เอกสารไม่มีสำเนา	2. ตัวเดียว	
special law	1. กฎหมายเฉพาะเรื่อง	2. กฎหมายพิเศษ	
special representative	1. ผู้แทนเฉพาะการ	2. ผู้แทนพิเศษ	
specie	1. เงินตราโลหะ	2. เหรียญกระษาปณ์	
spirit	1. ความมุ่งหมาย	2. เจตนารมณ์	
state complaint	1. คำร้องเรียนที่เสนอโดยรัฐ	2. การร้องเรียนที่เสนอโดยรัฐ	
state property	1. ทรัพย์สินของแผ่นดิน	2. ทรัพย์สินของรัฐ	
stated capital	1. ทุนตามกฎหมาย	2. ทุนเรือนหุ้น	
statement	1. ข้อแถลงความ	2. คำแถลง	
statement of affairs	1. คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมและทรัพย์สิน	2. คำแถลงกิจการ	
status	1. สถานภาพ	2. สถานะ	
statute	1. กฎหมายลายลักษณ์อักษร	2. บทกฎหมาย	
statutory provision	1. บทบังคับแห่งกฎหมาย	2. บทบัญญัติแห่งกฎหมาย	
stay of execution	1. จดการบังคับคดี	2. ทูละการบังคับคดี	
stipulation	1. ข้อกำหนด	2. ข้อบัญญัติ	
stoppage	1. การหักกลบลบกัน	2. การหักกลบลบหนี้	
stranger; third party	1. บุคคลภายนอก	2. บุคคลที่สาม	
subcontractor	1. ผู้รับจ้างช่วง	2. ผู้ทำสัญญาช่วง	
subordinate debt	1. หนี้ชั้นรอง	2. หนี้อาศัยสิทธิ์	

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
subordinate legislation	1. กฎหมายรอง	2. กฎหมายอนุบัญญัติ
subornation	1. การอยู่ได้บังคับ	2. การอยู่ได้บังคับบัญชา
substantive right	1. สิทธิที่เป็นสาระสำคัญ	2. สิทธิพื้นฐาน
succession	1. การสืบมรดก	2. การสืบทอด
successor	1. ผู้สืบตำแหน่ง	2. ผู้สืบมรดก
suffrage	1. การออกเสียงเลือกตั้ง	2. สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
suicide	1. การฆ่าตนเอง	2. อัตวินิบาตกรรม
superseding cause	1. เหตุแทรกแทน	2. เหตุเหนือกว่า
supplementary pleading	1. คำคู่ความเพิ่มเติม	2. คำให้การเพิ่มเติม
supply	1. อุปทาน	2. การสนอง
suppression	1. การกำจัด	2. การปราบ
survivor	1. ผู้รอดชีวิต	2. ผู้ที่ยังชีวิตอยู่
suspension	1. การทุเลาการบังคับ	2. การรอไว้
symbolic delivery	1. การส่งมอบโดยนัย	2. การส่งมอบโดยปริยาย
takeover	1. การควบคุมกิจการ	2. การได้รับกรรมสิทธิ์
tenancy	1. การครอบครอง อสังหาริมทรัพย์	2. การเช่า อสังหาริมทรัพย์
tenancy in common	1. การครอบครอง อสังหาริมทรัพย์ร่วมกัน	2. การเช่า อสังหาริมทรัพย์ ร่วมกัน
tenant	1. ผู้ครอบครอง อสังหาริมทรัพย์	2. ผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์
tender	1. การทำคำเสนอ	2. ยื่นคำเสนอ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
tenure	1. การครอบครอง	2. สิทธิถือครอง
terms	1. ข้อตกลง	2. เงื่อนไข
terms of agreement	1. ข้อความในข้อตกลง	2. ข้อตกลง
terms of contract	1. ข้อความในสัญญา	2. ข้อสัญญา
text	1. ตัวบท	2. ต้นฉบับ
theory of the case	1. มูลคดี	2. มูลความแห่งคดี
thief	1. ขโมย	2. ผู้ลักทรัพย์
third degree	1. ระบบซ่อมผู้ต้องหา	2. ระบบทรมานผู้ต้องหา
tortfeasor	1. ผู้กระทำละเมิด	2. ผู้ละเมิด 3. ผู้บุกรุก
trade name	1. ชื่อทางการค้า	2. ยี่ห้อ
traitor	1. กบฏ	2. ผู้ทรยศ
transitory	1. ชั่วคราว	2. เฉพาะกาล
transmission	1. การสืบทอด	2. สิทธิการสืบทอด
treachery	1. การขายชาติ	2. การทรยศ
treason	1. การกบฏ	2. การทรยศ
trust	1. การมอบหมายให้จัดการ ดูแลทรัพย์สินแทน	2. ทรัสต์
trustee	1. ผู้จัดการดูแลทรัพย์สิน	2. ผู้จัดการทรัสต์
turn-key contract	1. สัญญาจ้างเหมา แบบเบ็ดเสร็จ	2. สัญญาจ้างเหมาแบบ พร้อมสรรพ
ultima ratio (L.)	1. วิธีสุดท้าย	2. เหตุผลขั้นที่สุด
uncertainty	1. ความเคลือบคลุม	2. ความไม่แน่นอน
uniformity	1. ภาวะเอกรูป	2. ความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน
unsound mind	1. จิตวิปลาส	2. วิกลจริต

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	
unusual	1. การลงโทษอย่าง	2. การลงโทษอย่าง
punishment	ผิดธรรมดา	วิธการ
usurpation	1. การยึดอำนาจ	2. การแย่งชิงสิทธิ
utterance	1. การใช้ถ้อยคำ	2. การเปล่งวาจา
uttering	1. การใช้เงินปลอม	2. การใช้เอกสารปลอม
uxoricide	1. การฆ่าภรรยา	2. ภริยาฆาต
vacant	1. การปล่อยว่าง	2. ทรัพย์สินปลอดพันธะ
possession	การครอบครอง	
validity	1. ความสมเหตุสมผล	2. ความสมบูรณ์ ตามกฎหมาย
value	1. มูลค่า	2. ราคา 3. ค่า
veracity	1. ความถูกต้อง	2. ความสัตย์จริง
verification	1. การพิสูจน์ยืนยัน	2. การพิสูจน์ว่าเป็น ความจริง
vicinity	1. ความใกล้เคียง	2. ความใกล้ชิด
victim	1. ผู้ถูกทำร้าย	2. ผู้เสียหาย
violation, infringement	1. การฝ่าฝืน	2. การละเมิด
violence	1. ความทารุณ	2. ความรุนแรง
visitor	1. ผู้ตรวจสอบ	2. ผู้ตรวจการ
voir dire (<i>Fr.</i>)	1. พูดยความจริง	2. พูดยตามที่เห็น
voluntary statement	1. การให้การโดยสมัครใจ	2. การให้ถ้อยคำ โดยสมัครใจ
vote	1. การลงมติ	2. การออกเสียงลงมติ
wage; wages	1. สิ้นจ้าง	2. ค่าจ้าง
waiving clause	1. ข้อกำหนดยอมผ่อนปรน	2. ข้อกำหนดยอมลดละ

ตาราง 12 (ต่อ)

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย		
ward	1. ความพิทักษ์	2. ผู้อยู่ในความอนุบาล	
warrant	1. หมายอาญา	2. หมาย	
waste	1. การทำให้ทรัพย์สินเสียหาย	2. การทำให้เปลือง	3. การสูญเปล่า
wasting asset	1. ทรัพย์สินที่ใช้หมดเปลือง	2. ทรัพยากรที่ใช้หมดเปลือง	
whore	1. หญิงโสเภณี	2. หญิงคนชั่ว	
wilful default	1. การจงใจผิดนัด	2. การจงใจละเลย	
wilful misconduct	1. การจงใจประพฤติชั่ว	2. การจงใจประพฤติมิชอบ	
wilful refusal	1. การจงใจอ้อมปัด	2. การจงใจปฏิเสธ	
windfall-profits tax	1. ภาษีจากกำไรที่ได้มาโดยไม่คาดหมาย	2. ภาษีลาภลอย	
words of art	1. คำนวนเฉพาะทาง	2. ศัพท์เฉพาะทาง	
working day	1. วันทำการ	2. วันทำงาน	
World Court	1. ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ	2. ศาลโลก	
wraparound mortgage	1. การจำนองเพิ่ม	2. การจำนองลำดับหลัง	
writing	1. ลายลักษณ์อักษร	2. หนังสือ	
wrong	1. การกระทำที่ผิดศีลธรรม	2. การกระทำผิด	3. การกระทำที่
young offender	1. ผู้ต้องหาที่เป็นเยาวชน	2. จำเลยที่เป็นเยาวชน	มิชอบ

บรรณานุกรม

- กาญจนลักษณ์ โคตรเมือง. (2556). *การรวบรวมและวิเคราะห์ห้วงเรื่องภาษาไทย ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กำชัย จงจักรพันธุ์. (2558). *การจัดแย้งกันแห่งผลประโยชน์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เจริญรัฐการพิมพ์.
- กุศลวัฒน์ คงประดิษฐ์. (2558). *ทักษะทางสารสนเทศในสังคมฐานความรู้*. กรุงเทพฯ: วิเจพรีนติ้ง.
- คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ. (2555). *นิติรัฐ นิติธรรม*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จิริ อุตสุภรัตน์. (2538). *ห้วงเรื่อง*. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์. (2558). *ประวัติก่อตั้ง*. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.law.chula.ac.th/home/page.aspx?id=8>
- เจลิยว พันธุ์สีดา, เต็มสุข พงษ์ตน, บุญศรี ไพรัตน์ และปวา พันธุ์เมฆา. (2521). *ห้วงเรื่อง และการกำหนดห้วงเรื่อง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, คณะมนุษยศาสตร์, สำนักหอสมุดกลางและภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล. (2535). *ระบบการค้นคืนสารสนเทศออนไลน์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล. (2552). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สารสนเทศ*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิเคราะห์สารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 7, หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิตราช.
- ชลัษฏพร เหมะรัชตะ. (2535). *การค้นคืนสารนิเทศออนไลน์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- จิตติกา อาษากิจ. (2553). *การเทียบเคียงห้วงเรื่องสาขานิติศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- จิตยารัตน์ อินทวงศ์. (2557). หัวเรื่องและบรรณานุกรม. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
การวิเคราะห์สารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 4, หน่วยที่ 7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์-
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณรงค์ ป้อมบุบผา. (2526). การจัดหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุด หลักการ แนวคิด
และประยุกต์ (พิมพ์ครั้งที่ 2, ปรับปรุงแก้ไข). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษ์-
และสำนักหอสมุดกลาง.
- ณัฐพร เดชชัย. (2548). การพัฒนาระบบการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศอีสานบน
อินเทอร์เน็ต โดยใช้ดัชนีคอร์เมทาดาทา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถาวร โพธิ์ทอง. (2552). พจนานุกรมกฎหมายและศัพท์ที่เกี่ยวข้อง อังกฤษ-ไทย
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวี มานะธำรง. (2549). หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านคนพิการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทวี มุขธระโกษา และชลัช ลีชะวณิช. (2519). บรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ: สยาม-
พัฒนาการพิมพ์.
- ทองหยด ประทุมวงศ์. (2517). วิชาชุดครูประกาศนียบัตรครูมัธยมของคุรุสภา
วิชาบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ: องค์การคำคุรุสภา.
- ทองหยด ประทุมวงศ์. (2521). หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2, แก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง).
กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทองหยด ประทุมวงศ์. (2525). หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4,
ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ธง วิทย์วัฒน์. (2553). พจนานุกรมศัพท์และสำนวนกฎหมาย ไทย-อังกฤษ, อังกฤษ-ไทย.
กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. (2522). *บรรณารักษศาสตร์: ความรู้และการดำเนินงานห้องสมุดเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. (2528). *ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- นพวรรณ วัฒนะนนท์. (2537). *การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยจากคำวิสามานยนามจีน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤมล ปราชญโยธิน. (2545). การควบคุมคำศัพท์. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ* (หน่วยที่ 7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นฤมล ปราชญโยธิน. (2556). *คลังคำในบริบทการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- นันทา วิทูลศักดิ์. (2540). *สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า* (พิมพ์ครั้งที่ 3, แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: ดี. ดี. บุ๊คสโตร์.
- น้ำทิพย์ วิกาวิน. (2547). *การใช้ห้องสมุดยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- นิรมล ชุ่ม. (2557). *สารสนเทศทางกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- บุญถาวร หงสกุล และเสาวนีย์ ทรงสุนทร. (2529). *การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยตามกฎ AACR 2 (LS 362)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษา.
- เบญจภา เจนการ. (2548). บริการและกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศ. *วารสารรามคำแหง*, 22(2), 127-138.

- ประกาศ พาวินันท์. (2539). การใช้แหล่งสารนิเทศเพื่อประกอบการเขียนรายงานของ
นักศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปทุมธานี:
สถาบันราชภัฏ เพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, สำนักวิจัยและพัฒนา.
- ประกาศ พาวินันท์. (2541ก). การส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์. *บรรณารักษศาสตร์-
และสารนิเทศศาสตร์ มข.* 16 (1), 11-19.
- ประกาศ พาวินันท์. (2541ข). *ห้องสมุดประชาชน (IS 382)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์-
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประกาศ พาวินันท์. (2548). *ทรัพยากรสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (IS 344)*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประกาศ พาวินันท์. (2551). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- ประกาศ พาวินันท์. (2558). *การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อเสริมสร้างความสนใจ
และพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดบุรีรัมย์:
กรณีศึกษาชาติพันธุ์ไทยกลาง ลาวอีสาน เขมรถิ่นไทย ส่วย และไทย*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์.
- ปัทมาพร เย็นบำรุง. (2545). การวิเคราะห์ตัวแทนสารสนเทศ. ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ* (หน่วยที่ 9). นนทบุรี: สำนักพิมพ์-
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรทิพย์ อาจวิชัย. (2551). *โปรแกรมช่วยจัดจำแนกหัวเรื่องหนังสือภาษาไทย*. การศึกษา-
อิสระวิทยาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พวา พันธุ์เมฆา. (2524). *การกำหนดหัวเรื่องและบัญชีหัวเรื่องภาษาไทย*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- พวา พันธุ์เมฆา. (2535). *สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- พวา พันธุ์เมฆา. (2541). *สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.

- พวา พันธุ์เมฆา. (2549). *หัวเรื่องภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- พัชรา ศีลรักษา. (2525). *การจัดหมู่และทำบัตรรายการเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- พัชรี โชติสุขนัธมนตรี. (2537). *หัวเรื่องภาษาไทยสาขาพลังงาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ. (2556). *การใช้ห้องสมุด (LIS 1003 (IS 103))* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิมลอร ดันหัน. (2545). *หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านโรคเอดส์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิไลรัตน์ เทียนพิล (2539). *หัวเรื่องภาษาไทยในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธชาด แผ่นโพน. (2536). *หัวเรื่องภาษาไทยด้านพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สำนักหอสมุดกลาง.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. (2558). *ประวัติคณะ*. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.law.tu.ac.th>
- มาลี ล้าสกุล. (2545). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ* (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลี ล้าสกุล. (2553). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัถพร ชังชาดา. (2531). *การจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสำนักวิทยบริการ.

- รัชพร ชังธาดา, ประจักษ์ ก้อเจริญ และณรงค์ ป้อมบุบผา. (2523). *การให้หัวเรื่องและบัญชีหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3, ปรับปรุงแก้ไข).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
และสำนักหอสมุดวิทยาเขต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *ศัพท์นิติศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์ พับลิชชิง.
- ลดาวัดย์ ศรีธวัช ณ อยู่ชยา. (2552). หัวเรื่องและศัพท์สัมพันธ์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิเคราะห์สารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 7, หน่วยที่ 7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วลุณี โพธิ์รังสิตยากร. (2544). *เทคนิคการวิเคราะห์และการลงรายการสิ่งพิมพ์ระบบแพทย์-แห่งชาติอเมริกัน (NLM)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, สำนักหอสมุด-ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ.
- วิชา มหาคุณ. (2534). *การใช้เหตุผลในทางกฎหมาย* (พิมพ์ครั้งที่ 4, แก้ไขเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- แววตา เตชะทวิวรรณ. (2559). *การรู้สารสนเทศสำหรับการเรียบเรียงโครงการ*
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์.
- ศิวาพร อุทัยสาร (2546). *การกำหนดหัวเรื่องหนังสือนิยายไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมจิต พรหมเทพ. (2520). *บรรพ 10: ห้องสมุดและการค้นคว้า*. เชียงใหม่: วิทยาลัยครู-
เชียงใหม่, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.
- สมปอง กอวชิรพันธ์ (2550). *หัวเรื่องภาษาไทยสาขาทันตแพทยศาสตร์*. วิทยานิพนธ์-
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมพร พุทธาพิทักษ์. (2551). *ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ*
(หน่วยที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สมหมาย เทียงในญาติ. (2550). *หัวเรื่องภาษาไทยทางการท่องเที่ยว*. วิทยานิพนธ์-
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมันยา ขามธาตุ. (2531). *หัวเรื่องประเภทสลับลำดับคำในวรรณคดีของผู้เชี่ยวชาญด้าน
บัตรรายการภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิรินธร เดชการ. (2540). *การสร้างและประเมินศัพท์สัมพันธ์สาขาลาดทุน*. วิทยานิพนธ์-
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุชาติา ชินะจิตร. (2535). *การสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์-
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทาร์ตน์ คำโสภา. (2550). *หัวเรื่องภาษาไทยด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุธรรม อูมาแสงทองกุล. (2548). *หัวเรื่องย่อยอิสระภาษาไทย*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย-
แม่โจ้, กองห้องสมุด.
- สุนีย์ กาศจำริญ. (2552). *การจัดประเภทความรู้ (IS 303) (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพัตรา เลิศขงผาคี. (2548). *หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ*. วิทยานิพนธ์-
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาพร คุณฤทธิพิณธุ์. (2535). *การทำบัตรรายการหนังสือตามหลักเกณฑ์ AACR2*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร คุณฤทธิพิณธุ์. (2540). *การทำบัตรรายการหนังสือตามหลักเกณฑ์ AACR2
(พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรชร โอทองคำ. (2550). *หัวเรื่องภาษาไทยสาขาการบัญชี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อังคณา สุริวรรณ. (2549). *ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ของผู้ใช้
ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร-
มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี พิจารณา (2553). *หัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม*. วิทยานิพนธ์-
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อัมพร ทิษะระ. (2533). การใช้หัวข้อเรื่องและศัพท์สัมพันธ์ในการวิเคราะห์สารนิเทศ.
ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิเคราะห์สารนิเทศ* (หน่วยที่ 7). นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อัมพร ทิษะระ. (2546). *ภาษาครรรชนี*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.

Akintunde, S. A. (1990). *Bibliographic control in criminal justice research and administration*. Retrieved March 9, 2016, from https://www.researchgate.net/publication/45164792_Bibliographic_Control_in_Criminal_Justice_Research_and_Administration

Haddock, M. H. (2005). Subject heading lists and thesauri for digital imaging projects: Report of the survey from digital transfer of slides from architecture, interiors, and furniture and history of costume to CD-ROM. *VRA Bulletin*, 31, 46-49.

Howarth, L. C. (2005). Metadata and bibliographic control: Soul-Mates or two solitudes? *Cataloging & Classification Quarterly*, 40(3-4), 37-56.

Igbashal, A. A., & Tsegba, J. F. (2011). *Bibliographic control of publications: The impact on African countries*. Retrieved May 8, 2016, from <http://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1760&context=libphilpra>

McClella, E. (2003). Subject heading for OCLC rare book record: A case study. *OCLC System & Service*, 19(3), 100-105.

- Smiraglia, R. P. (1985). Theretical considerrations in the bibliographic control of music materials in libraries. *Cataloging & Classification Quarterly*, 5(3), 1-16.
- Vassie, R. (2002). Simple analysis of Arabic subject-indexing practice. *Library Collections, Acquisitions, & Technical Service*, 26(4), 283-298.
- Wellisch, H. W. (1980). The cybernetics of bibliographic control: Toward a theory of document retrieval systems. *Journal of the American Society for Information Science*, 31(1), 41-50.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกันยารัตน์ ทองแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	11 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2544 สำเร็จปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2552
ตำแหน่งหน้าที่ การงานปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ (บรรณารักษ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง